EL MESTRE NICOLAU

Havíem sentit dir algun cop, qui sap si amb antenció no prou benèvola, que el mestre Nicolau sempre havia estat vell. Potser la seva barba desueta, el seu aire reposat, i la lentitud dels seus moviments, havien donat pretext a la dita equívoca. Car si fem el qualificatiu vell, sinònim d'assentat, el mestre Nicolau fou certament el prototipus d'aquell qui, tot fent via endavant dins els dalers de la joventut, no es deixà dur mai d'un entusiasme irreflexiu, ni fou propici als entabanaments de tantes novetats que corren pel món sense altra característica que la d'ésser novetats.

Tota la producció musical d'Antoni Nicolau, en efecte, es distingeix pel repòs espiritual dins el qual fou produïda. Per això aqueix autor no produí ultra mesura; però en tot allò que escriví, l'oient hi descansa. A la seva joventut el mestre Nicolau escriví algunes comèdies líriques castellanes, que foren representades i ben preades. D'una d'elles, *Corazón de fuego*, és extret el fragment *Dansa anacota*, model d'equilibri orquestral, que moltes vegades ha figurat als programes de concert.

¿Caldrà retreure els grans frescos chorals, *La mort de l'escolà*, *La Mare de Déu*, *El Noi de la Mare*, *Divendres Sant*, *Captant*, *Teresa*, *Entre flors*, etc., amb què el mestre Nicolau decorà esplèndidament el repertori de l'Orfeó Català i de retop dels altres orfeons de Catalunya que tenen prou alè per a atrevir-s'hi?

Si calia un elogi d'aquestes obres, bastaria fer notar com el compositor ha interpretat fidelment la pura essència verdagueriana de llurs textos literaris. La música de Nicolau, com la poesia de Verdaguer, no és pas d'uns temps ni d'uns altres. Ni es fa mai vella, ni ens fereix amb gosadies estrafolàries. Es una música, rica d'harmonia, plena de conceptes i correctament escrita; i, sobretot, tradueix, que ací vol dir realment interpreta, l'ànima de la poesia que l'ha inspirada. Hom veu ben clar com el compositor no ha cercat un text per satisfer la pruïja d'escriure unes solfes; sinó que ha provat de donar el seu complement a una obra artística que ha fet vibrar la seva musa.

El mestre Nicolau fou, encara més, altra cosa que un compositor remarcable. Amb tot el seu aire d'artista d'acadèmia, sentí vius impulsos de renovació del nostre ambient musical. Fou fundador de la *Societat catalana de concerts*, que airejà el món musical de Barcelona, i creà el gust envers la música simfònica. En els memorables concerts que es donaven al Teatre Líric del carrer de Mallorca, dins aquella airosa sala, voltada de jardins, com no n'havem tinguda mai cap més, el nostre públic fou afectat de les Simfonies de Beethoven sota la direcció d'Antoni Nicolau. Allà el mestre cridà altres mestres de l'estranger que ens posessin davant de les orelles les novetats musicals que corrien pel món. Allà Vicent d'Indy dirigí una sèrie de concerts històrics; allà mateix Ricard Strauss es presentà per primer cop a Barcelona per fer-nos conèixer els seus poemes *Don Joan* i *Mort i Transfiguració*; allà el mestre Nicolau introduí els nostres filharmònics en el coneixement de les primeres simfonies de Brahms, i en l'obra simfònica de molts autors que després han perdurat als programes; allà també, per virtut del mestre que acaba de deixar-nos, ens iniciàrem en les meravelles de la producció wagneriana i haguérem un tast suculent de *L'anell del nibelung*, a base dels concerts vocals i instrumentals destinats a donar fragments d'aquesta obra gegant i misteriosa.

Per això, en la mort del mestre, i a part la dolor humana d'una separació, sentim una tristesa que pel to s'assembla a la que ens envaí en veure arrasar aquells jardins del carrer de Mallorca, on de jovenets ens passejàvem provant de digerir les músiques que no acabàvem de capir, i que ara són el nostre saborós i vulgar pa de cada dia, i Déu vulgui que no ens abandonin.

Serà tan discutida com calgui i pugui ésser l'obra del mestre, que ja deu fruir del seu repòs i assentament definitius; però la vida musical de Barcelona li ha de reservar el record més honorable, com el que és degut a allò que ha estat amb ella consubstancial. — V.

La mort del mestre Antoni Nicolau

L'enterrament ha constituït una grandiosa manifestació de dol

La capella ardent

Mestre Nicolau!

Just ens haviem assabentat de la desgràcia, i corriem a casa seu: a demanar, a saber, a interessar-nos, a signar, almenys...

Trobem un amic qui ens vol detu-rar dient:

— Sempre de pressa, vés, sempre corrent darrera d'una cosa o altra!

— Ara, a signar; a prendre part en la pena del dia, la de torn, en aques-ta època tan llarga i tan dissortada...

— Així, vés sóu amic del Mestre?

— I, ni que no ho fos! Ni que no el conegués! Us en creieu lliure, vós qui no el coneixeu o no en sóu amic d'interessàrvos pel seu estat? ¿No sa-beu qui és aquest home que un car-uatge ha posat a la mort? I, encara el caruatge, anant contra direcció, segons sovintejat costum d'aquesta desgraciada ciutat que naixa sota un pedra gran, home apellidat Serra-dell, sempre esverinada, sense res-pecte, sense consideració de ningú, no sabent mai a on s'va ni com ho podran fer per tal d'agafar dels qui co-ren més perquè tenen més cavalls al ventre i més poques circumvolu-cions i anfractuositats cerebrals...

Es, ha d'ésser, si no ho és, el nos-tre amic; nosaltres — vós, jo, aquells — seríem o serem, o no, estimats d'ells; però ell, sí que és, que ha d'ésser estimat nostre! Es un músic, un gran músic! Es, a més, un senzill, un gran senzill! I, no correríeu, en-cara que no el coneguéssiu ni us co-negués, a signar, a palesar la vostra pena per la desgràcia?

Jo no us parlaré del mestre Nicolau d'ara, director de l'Escola Municipal de Música; no us parlaré d'aquell Mestre, qui, civil, ardidament civil, no acceptava la direcció de la banda de la ciutat per no haver de vestir d'uniforme; no diré res del gloriós autor, entre altres, de «La mort de l'Escolà», del «Captant», del «Diven-dres Sant». Nosaltres ens remunta-rem a més lluny, que per això som vells d'anys i d'aficions, que per això havem traspassat el mig segle de vida, de vida plena d'emocions, de sentiments, d'amors; i que, entusias-tes de la bellesa — corpòria, mate-rial, espiritual — no hem fet, tota la vida, sinó anar en cerca d'ella, foc on fos, i com fos: que la bellesa omple l'ànima de goigs que no po-den asolir tots els éssers humans, sinó solament aquells qui són al món per viure amb un cor bategant i un servell furgador d'idees...

Vegeu, vegeu, si us plau, un pro-grama de concert del 22 d'octubre de 1893. D'ací a ben pocs dies farà trenta quatre anys!: «Societat Cata-lana de Concerts. Director Mtre. An-toni Nicolau.» La portada és un ric dibuix que sembla Domènech, o Mè-lida, o Riquer; diríeu brodats de se-da; el motiu ornamental, altament simpàtic per la riquesa, per la finor, mabilissims: els que responen a la pairalitat i a l'art: «Catalana de Con-certs».

Llegim el programa:

«Obertura de Der. Freischütz. We-ber; Primavera, Mendelssohn; Me-nuet des Follets, Berlioz; Concert en la, Schumann; Murmuris de la sel-va, Wagner; Réverie, Schumann, i Fantasia hongaresa, Liszt.»

El pianista, sabeu? el pianista: Isaac Albèniz. Compteu, com devien ésser aquell Concert de Schumann, i aquella fantasia de Liszt, amb or-questra i Albèniz!

Jo voldria recordar que aquella fou, per a mi, la primera audició dels «Murmuris de la selva», de Wagner, i l'emoció que em produí encara per-dura en el meu esperit, com aquelles primeres besades que hom ha posat als llavis de cada dona estimada, enllà dels temps, en la joventut, quan desig o somni de bes és sinònim d'assoliment, i no saps si ets tu o són elles qui més frisós m'està...

I, després, més ença, força més ençà, amb l'estrena del «Captant» o la de «La mort de l'Escolà», que es-coltàvem i discutíem, allà, en el se-gon pis del Palau, del nostre Palau. Discutíem amb aquell altre gran ho-me qui, amb Albèniz, traspassà jove, Francesc Alió, el dels reculls de cançons nostres, l'autor, si no d'al-tres, de la «Barcarola», tecnicisme, melodia, sentiment; home al qual, potser no s'ha honorat com era de-gut com es mereixien els seus ta-lents, els seus treballs, el seu amor pairal. L'Alió també tenia projectes; ell somiava?, què duen fer tots els qui somien?, de lluny al món.

[illegible] somiar!

[illegible] Mestre Nicolau!

[illegible] Mestre Nicolau!

[illegible] Mestre Nicolau

El Día Gráfico

REDACCIÓN
DIRECCIÓN COMERCIAL Y ANUNCIOS
Plaza de Cataluña, 9 - Tel. 14160

IMPRENTA Y TALLERES
MUNTANER, 49
ENTRADA:
Pasaje de la Merced, núm. 8
Teléfono 31518

SUSCRIPCIÓN CAPITAL
Ptas. 2'25 al mes
SUSCRIPCIÓN PROVINCIAS
Ptas. 8'50 trimestre
NÚMERO SUELTO
DIEZ CÉNTIMOS

Barcelona, martes 6 de Diciembre de 1932

Entierro del cadáver del maestro Vives

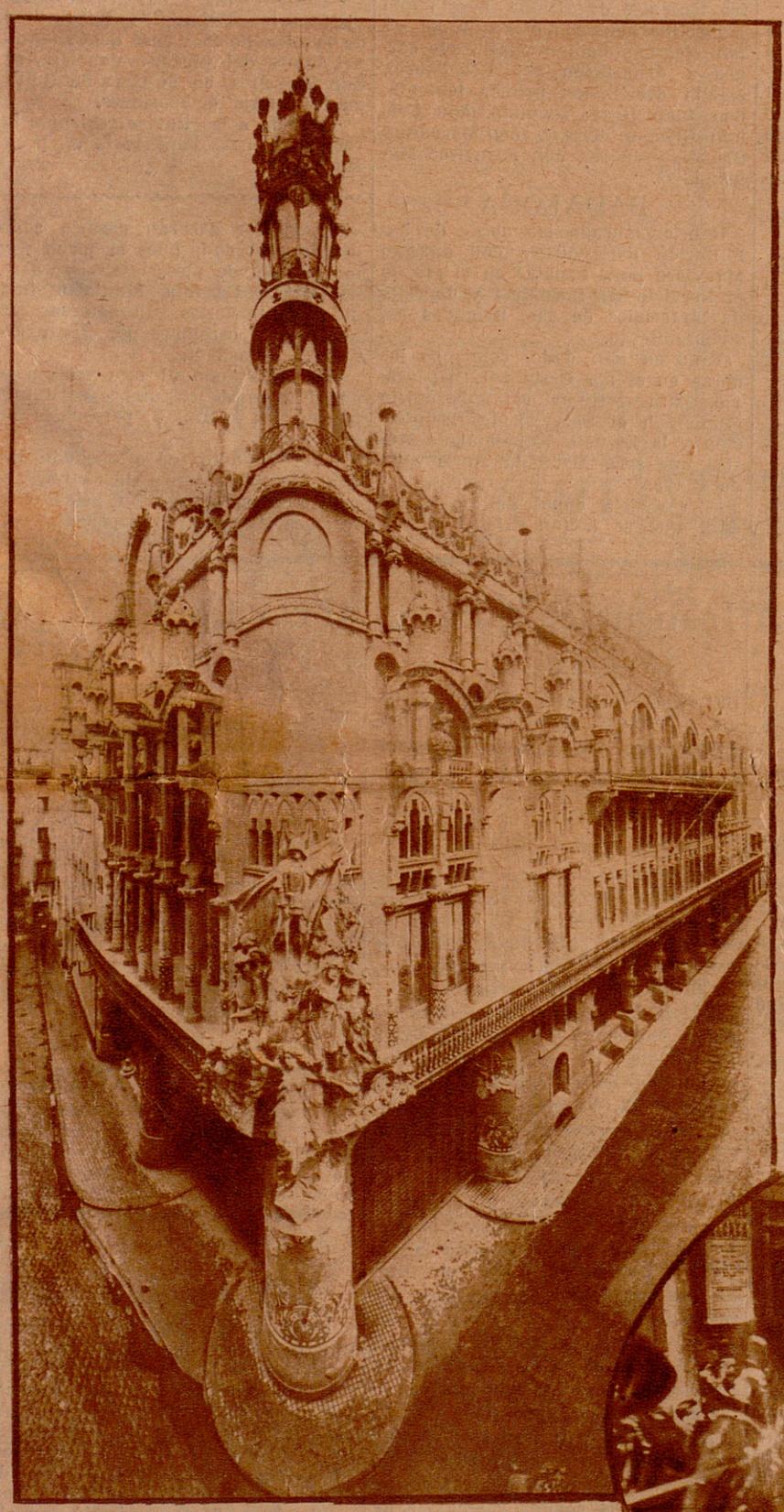

El Palau de la Música Catalana, donde estuvo expuesto el cadáver del maestro don Amadeo Vives. — (Fot. Merletti)

Señoras y señoritas, firmando los pliegos en el Palau de la Música Catalana, después de visitar la capilla ardiente (Fot. Pérez de Rozas)

El maestro Millet (×), director del Orfeón Catalán, con los coros que dirige.—(Fot. Merletti)

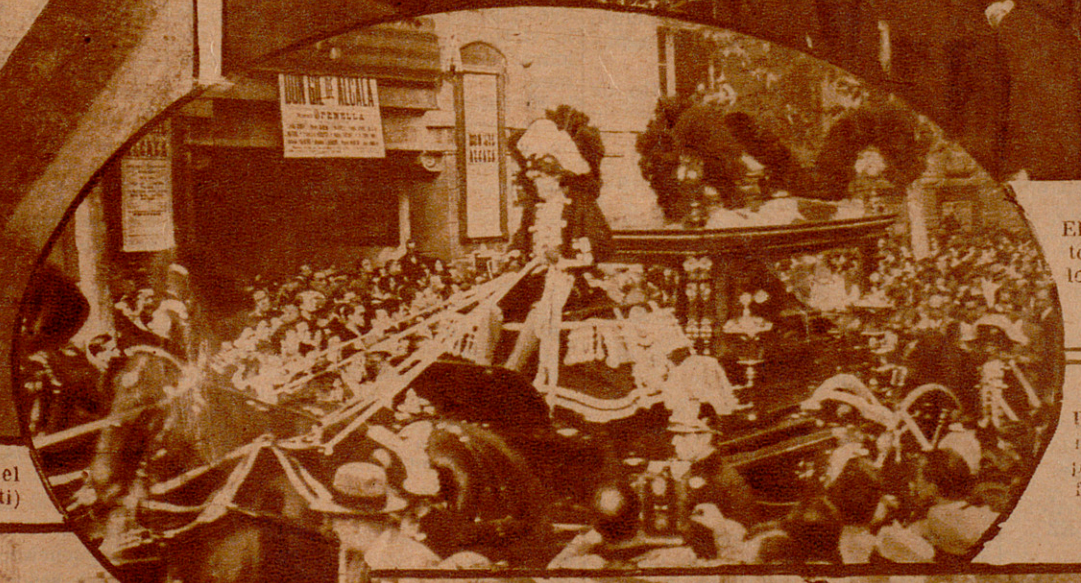

El féretro que encierra los restos del gran músico, a su paso por la calle de Caspe, frente al teatro Novedades (Fot. Merletti)

El paso de la fúnebre comitiva por la Gran Vía Layetana.-(Ft. Merletti)

Presidencia del duelo, formada por el hijo del finado, el señor Maglá, el alcalde, doctor Aguadé; el gobernador civil, señor Moles, y otras personalidades.—(Fot. Maymó)

NOTAS GRÁFICAS DE ACTUALIDAD

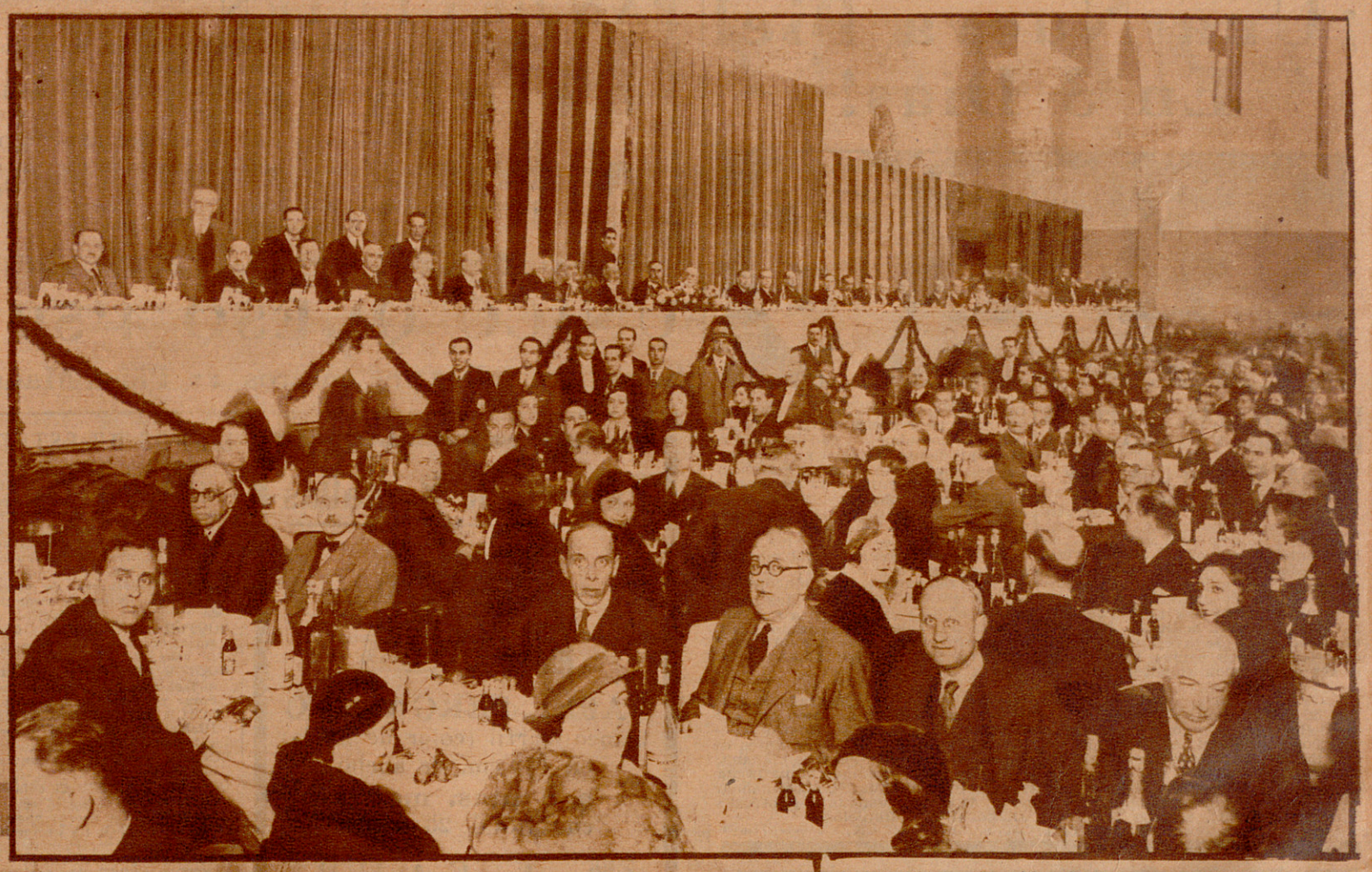

Barcelona.—Presidencia del gran banquete de la Lliga Regionalista, al que concurrieros más de 6.000 comensales.—(Fot. Merletti)

Barcelona.—Aspecto que ofrecía el gran salón de Arte Moderno, durante el banquete de la Lliga Regionalista.—(Fot. Merletti)

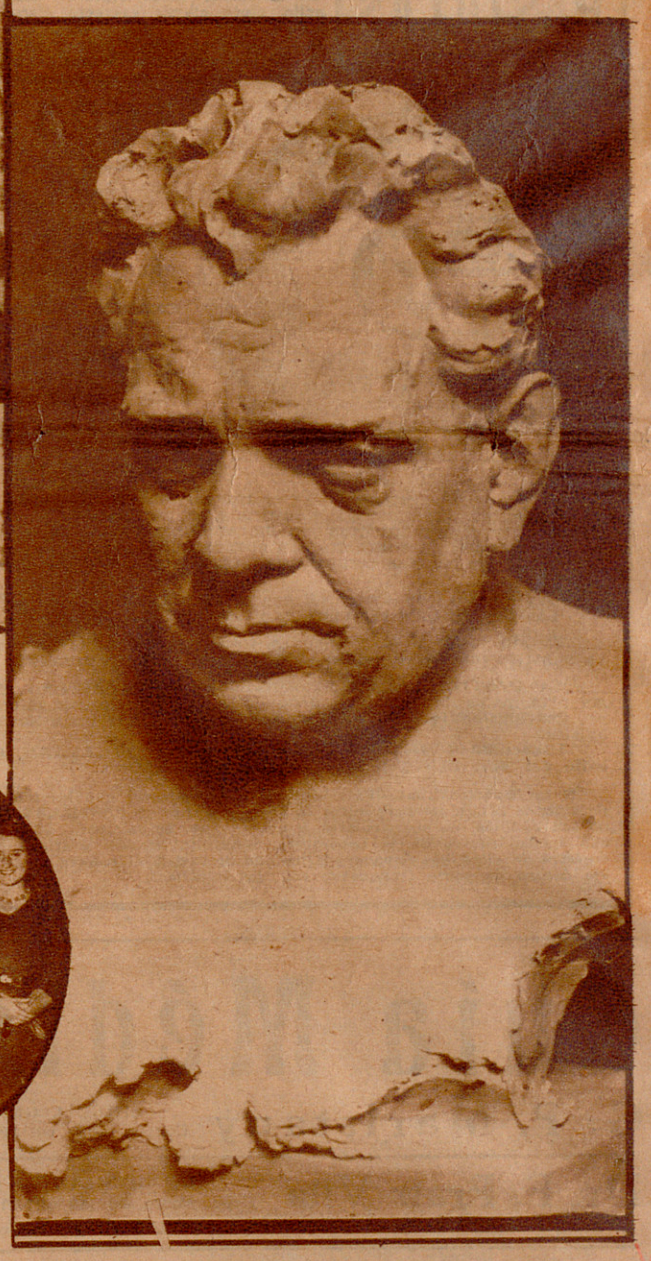

Busto del maestro Vives, obra del escultor Matamala

Vigo.—Fiesta a bordo del crucero alemán «Kaismhi», a la que concurrió la colonia alemana.-(F. Pacheco)

Barcelóna.—Partido Barcelona-D. Alavés. - Una espléndida intervención del guardameta alavés. — (Fot. Florit)

Vigo.—Pistolas, bombas y otros explosivos encontrados por la Policía en un taller de mecánica.—(Fot. Pacheco)

REDACCIO I ADMINISTRACIO:
Ronda de Sant Pere 11, pral.
Telèfor 24647

L'OPINIÓ

Dimarts 6 de desembre de 1932

TALLERS D'IMPREMTA:
Carrer de Muntaner, 49
Telèfon 31518

L'ENTERRAMENT DEL MESTRE AMADEU VIVES

EL POBLE DE BARCELONA TRIBUTA UN IMPONENT HOMENATGE POSTUM A L'IL·LUSTRE ARTISTA CATALA

ARRIBADA DE LES DESPULLES DE L'ILLUSTRE FINAT A BARCELONA

Diumenge, a tres quarts de set en punt del matí, arribà al Palau de la Música Catalana, procedent de Madrid, la carrossa automòbil que conduïa les despulles del mestre Amadeu Vives, la qual fou escortada des de la capital de la República pel senyor Lluís Calvo, que representava la família del finat i la Generalitat de Catalunya, i els senyors Guillermo Fernàndez Shaw i Olmedilla, en representació dels autors i de la Premsa madrilenya.

El cadàver fou rebut per una comissió de la Junta de l'Orfeó Català i una altra dels coristes, i fou collocat seguidament a la sala d'assaig que fou prèviament habilitada per a capella ardent.

A la capçalera del taüt, el qual venia ja des de Saragossa embolcallat amb la bandera del Casal Català de Saragossa, figurava l'ensenya de l'Orfeó Català i un crucifix. També a la part superior s'hi havia collocat una monumental corona, oferta per la Generalitat de Catalunya, i a la part inferior, la bandera del Casal Català de Madrid i una corona de llorer de la nostra primera entitat coral. La resta de la capella estava materialment plena de ramells i corones, ofrena de nombrosíssimes entitats musicals i artístiques.

Fou muntada una guàrdia permanent, formada per elements de la Junta directiva de l'Orfeó i socis.

DESFILADA DEL POBLE DAVANT EL CADAVER

D'ençà que les despulles mortals de l'illustre artista foren dipositades a la capella ardent, el públic, en correcta formació, no cessà un moment de desfilar per davant del cadàver. Aquesta sentida manifestació de l'amor i l'afecte que el poble sentia pel seu fill preclar durà fins uns minuts abans de formar-se la comitiva per a l'enterrament.

A les nou, l'Eschola Cantorum Pia Unió de Sant Miquel Arcàngel digué una oració fúnebre a la capella ardent. Poc després pregaren davant del cadàver l'esposa de l'illustre traspassat—senyora Montserrat, Ginés—el seu fill Josep i la seva filla política.

Entre les persones que desfilaren per la capella ardent figuraven la gairebé totalitat de personalitats de les nostres activitats culturals i artístiques, per la qual cosa seria una tasca impossible intentar d'anotar els seus noms.

Podem dir que tot Barcelona i nombrosíssimes representacions d'arreu de Catalunya acudiren al Palau de la Música Catalana a retre un darrer tribut al gloriós traspassat.

LES AUTORITATS AL PALAU DE LA MUSICA CATALANA

A tres quarts d'onze arribà al Palau de la Música Catalana i passà seguidament a visitar la capella ardent, l'alcalde de la ciutat, doctor Aiguader. Amb anterioritat havien ja acudit al Palau la majoria dels regidors que formen el nostre Ajuntament.

A les onze en punt acudí al Palau el President de la Generalitat, senyor Macià, acompanyat del seu secretari polític, senyor Alavedra, i del comandant dels Mossos d'Esquadra, senyor Pérez Farràs. Acte seguit el senyor Macià, que fou rebut pel president de l'Orfeó Català i altres elements de la Junta directiva, passà a retre tribut d'homenatge al gloriós finat.

Minuts després arribaren el governador civil, senyor Moles; secretari del Govern civil, senyor Azcàrraga; comandant militar, general Batet; conseller de Cultura, senyor Gassol; cap de la minoria catalana, senyor Companys; el magistrat senyor Echevarri, que portava la representació del president de l'Audiència, senyor Anguera de Sojo, i el conseller de Treball, senyor Casals.

S'ORGANITZA LA COMITIVA

Poc després de les onze fou transportat el taüt des de la capella ardent al vestíbul, on el cor d'homes de l'Orfeó Català, sota la direcció del mestre Millet, executà, amb la seva acostumada perfecció, les notes emotives de "L'emigrant" i a continuació el "respons" de la missa de Rèquiem, de Victòria.

El moment fou d'una intensa emoció, i molts ulls es veieren amarats de llàgrimes.

A continuació fou collocat el taüt —que passà per entre dues fileres de socis cantaires de l'Orfeó—damunt la carrossa fúnebre, i s'organitzà seguidament la comitiva.

L'ENTERRAMENT DEL MESTRE VIVES. — LA CARROSSA MORTUORIA DAVANT DEL TEATRE NOVETATS

Obrien la marxa batidors de la guàrdia urbana. Seguidament representacions d'entitats corals, amb les senyeres de l'Orfeó Català, Catalunya Nova, Violeta de Clavé, Orfeó de Llevant i Orfeó El Roser.

A continuació, el Cos de "serenos" de la ciutat i bombers; Banda Municipal, dirigida pel mestre Lamote de Grignon, que durant tot el trajecte executà les marxes fúnebres de Beethoven i Chopin.

Acte seguit venia el cotxe mortuori, conduït per quatre cavalls.

LA PRESIDENCIA DEL DOL

La primera era formada pel fill del gran músic, pel President de la Generalitat, senyor Macià; per l'alcalde de la ciutat, doctor Aiguader; governador civil, senyor Moles; general Batet, el mestre Millet, el senyor Cabot, president de l'Orfeó Català; el doctor Llopes, en representació del bisbe, doctor Irurita; Serrano Anguita, pels autors madrilenys; el magistrat senyor Echevarri, en representació del president de l'Audiència, senyor Anguera de Sojo.

La segona era formada pels consellers de la Generalitat senyors Gassol i Casals; pel cap de la minoria catalana, senyor Lluís Companys, i pel diputat a Corts senyor Pere Coromines, i pel secretari del President, senyor Alavedra.

A continuació anava l'Ajuntament de Barcelona en corporació, i les corporacions municipals de Collbató i de Sant Pol de Mar i Junta directiva de l'Orfeó Català.

La quantitat de públic que volgué associar-se al darrer homenatge que Barcelona i Catalunya tributaven al músic eminent, fou realment impressionant. La comitiva era interminable i constituí una de les més grandioses manifestacions de dol que es recorden a la nostra ciutat.

Cinc cotxes que conduïen les corones, tancaven el seguici.

ENTITATS REPRESENTADES

D'entre les nombrosíssimes entitats que han estat representades en la imponent manifestació de dol, per la mort del mestre Vives, hem pogut anotar les següents:

Associació de Periodistes de Barcelona; Associació Obrera de Concerts Pau Casals; Conservatori del Liceu; Orfeó de Sabadell; Conservatori de Terrassa; Orfeons Vigatà i Llevant; Agrupació de Mestres Directors i Concertadors; Sindicat Musical de Catalunya; Professorat de l'Escola Municipal de Música de Catalunya; Professorat de l'Escola Municipal de Música; Societat de Coristes i Conjunts Lírics de Catalunya; Societat de Coristes de Catalunya; Ràdio Barcelona; Escola d'Art Dramàtic de la Generalitat de Catalunya; Ajuntament del Prat de Llobregat; Institut Català de Rítmica i Plàstica; Centre Català de l'Havana; Unió Nacional Catalana de Mendoza; Jurat Mixt d'Espectacles Públics de Catalunya; "Heraldo de Aragón"; Unió Musical Espanyola de Barcelona; Collegi de Mestres de Capella; Orguenistes del Bisbat de Barcelona; Palestra, secció de Sant Pol de Mar; Ajuntament de Begues; Sindicat d'Artistes Teatrals d'Espanya; Caixa de Pensions de Vellesa i d'Invalidesa d'Artistes Teatrals d'Espanya; Sindicat d'Artistes Espanyols; Colla Lírica Liceística; Agrupació Excursionista de Catalunya; Tertúlia Catalanista; Institut Iberc-Americà de Dret i Legislació; Societat General d'Autors d'Espanya.

LES CORONES OFERTES

Les entitats i particulars que ofereriren ramells de flors i corones a la memòria del mestre Vives, foren les següents:

De Madrid: Sociedad de Reproductores; Profesores de Orquesta y Música; Claustro Conservatorio; Margarida Xirgu; Generalitat de Catalunya; Ajuntament; Unión de Maestros y Pianistas; Enric Borràs; Orquestra Filharmònica de Madrid; Societat d'Autors Lírics; Junta Nacional de Música i Teatre; Societat d'Autors Estrangers; Eduard Marquina; Companyia Gramòfon; Editorial Música; mestre Alonso; Societat General Autors Espanyols; Casal Català; Societat d'Autors Dramàtics; Lluís Calvo; mestre Guerrero i la seva companyia; Societat d'Autors Varietats; Societat Espanyola de Drets i Companyia del Teatre Líric Nacional.

De Barcelona: Ajuntament de Barcelona; Escola Municipal de Música; Orfeó Català; Societat d'Artistes Teatrals d'Espanya; Jocs Florals; família Vives, germans i nebots; Ràdio Barcelona; famílies Pous i Pagès i Montoriol; Associació Empresaris Espectacles de Catalunya; La Sardana, de Sant Pol de Mar; Comissió delegada a Catalunya de la Societat d'Autors Dramàtics Espanyols; ramell fra Nicol; La Colla; Societat Musical de Catalunya; Federació Regional del Teatre; Associació Arts i Indústries

Del Palau de la Música Catalana la comitiva es dirigí a l'església parroquial de Sant Francesc, on es va dir un respons, i continuà després pel carrer Alt de Sant Pere, Via Laietana, carrer de Junqueres, Plaça Urquinaona, carrers de Làuria i Casp.

En tot el recorregut el pas de la comitiva ha estat presenciat per una gernació immensa.

DAVANT EL TEATRE NOVETATS

En ésser el seguici davant del Teatre del carrer de Casp, l'orquestra del Novetats, dirigida pel mestre Purí, executà l'intermedi de "Bohemios", que fou escoltat amb un fervor emocionant. Els artistes de la companyia que actuen en aquell teatre llançaren damunt el cotxe fúnebre ramells de flors com a testimoniatge de l'afecte que sentien pel plorat mestre.

També fou collocada una corona de l'empresa del Teatre, així com un ramell de flors, ofrena de l'artista senyora Tana Lluró, que estrenà "Maruxa" a Barcelona.

COMIAT DEL DOL

Al Passeig de Gràcia, entre els carrers de Corts Catalanes i Diputació, s'acomiadà el dol davant del fill del mestre Vives i les autoritats que presidien.

El temps transcorregut entre la sortida del Palau i el moment de començar a acomiadar-se el dol durà tres quarts.

A un quart d'una s'inicià la desfilada del públic davant la presidència. A aquesta s'hi afegiren diverses personalitats, entre les quals recordem el senyor rector de la Universitat, doctor Serra i Hunter; els senyors Ventosa i Calvell, Duran i Ventosa, Pompeu Fabra, Carrasco Formiguera, Raimon d'Abadal, etc.

Però davant la possibilitat que la desfilada acabés en una hora desavinent, a causa de la grandiosa assistència de públic, aquella es donà per acabada a tres quarts d'una, per tal d'acompanyar les despulles del finat al Cementiri.

AL CEMENTIRI NOU

A les dues començaren d'arribar al Cementiri Nou les comissions i representacions d'entitats que volgueren acompanyar el cadàver a la seva darrera estada. El fill del mestre Vives, acompanyat dels senyors Cabot, Lluís Millet i mestre Salvat, es traslladaren, junt amb les autoritats, artistes, literats locals i madrilenys, a la Via Misericòrdia 3.ª, on, a la tomba assenyalada amb el núm. 508, cedida per l'Ajuntament de Barcelona, reposaran les despulles del que fou una de les més preclares glòries nacionals.

Els moments en què el taüt fou collocat a la tomba transcorregueren en mig d'un silenci impressionant i amb una viva emoció, reflectida en tots els rostres.

ELS PARLAMENTS PRONUNCIATS

Un cop dipositat el cadàver, el president de l'Orfeó Català, senyor Cabot, pronuncià, amb veu velada per l'emoció, unes breus paraules sobre l'obra, que qualificà d'immortal, creada pel mestre Vives. Féu també remarcar l'agraïment vers els amics admiradors de l'illustre mestre de més enllà de l'Ebre, que han acompanyat fins a la fossa les despulles de l'admirat artista.

A continuació, i en nom i representació dels músics i entitats de Madrid, el mestre Conrado del Campo subratllà la valor internacional del mestre Vives, i posà de relleu les altes qualitats morals del gran músic.

Finalment, el tinent d'alcalde senyor Duran i Guàrdia, en nom de l'Ajuntament de Barcelona i de la Generalitat, expressà el sentiment que havia causat a les dues corporacions la mort del mestre Vives, i agraí, en nom d'aquestes, al poble de Barcelona que ha demostrat d'una manera palesa el sentiment que li ha causat la pèrdua d'un dels seus fills més illustres.

Seguidament els assistents s'acomiadaren del senyor Josep Vives i de la seva germana política, i tornaren a Barcelona prop de les dues de la tarda.

EL CONDOL DE L'AJUNTAMENT DE COLLBATO

L'Alcaldia de Collbató ha tramès a la vídua del mestre Amadeu Vives el següent comunicat:

"Molt distingida senyora:

En aquests moments en què tot Catalunya plora la pèrdua del seu fill illustre, l'eminent mestre Amadeu Vives, en nom i representació de l'Ajuntament de Collbató i donant compliment a un acord del mateix, que expressa el sentir de tot el poble, ens dirigim a vós per a ensems que expressar-vos el nostre condol, demanar-vos que vulgueu accedir que en aquest poblet humil, arredossat a l'ombra del Montserrat, on el gran artista veié la llum primera i on escoltà les primeres veus misterioses de la terra que li donà el tremp i el caràcter, pugui trobar per sempre el seu repòs i les campanes que ell tant estimava puguin cartar per a ell a tot hora.

Així el qui portà amb glòria arreu el nom de la seva terra, trobarà en la terra mateixa que el gronxà, el seu darrer, amorós, senzill i natural breçol.

Collbató no pot retre un més alt homenatge al seu fill preclar que convertint-se tot ell en tomba sagrada, i cada fill de Collbató en un guardià fidel d'aquesta tomba on jaurà amb son etern un dels homes més intelligents i més singulars de Catalunya.

Déu us guardi molts anys, distingida i noble senyora.

Collbató, 3 de desembre de 1932.—Francesc Casanoves, alcalde.

Sra. Vídua d'Amadeu Vives."

UN AUTOGRAM D'AMADEU VIVES

L'autògraf que l'illustre mestre Vives va signar a l'àlbum de l'Orfeó Català, l'any 1923, al peu d'un fragment de "La Balenguera", deia: "Al gran Orfeó Català, que va obrir els ulls de la meva joventut i que voldria tanqués els de la meva vida."

Telèfon de
L'OPINIO
Número 24647

SENYORA: Recordeu que la casa
D. H.
50 - SALMERON - 50
és la que ofereix a més bon preu els millors assortits de GENERES DE PUNT

la rambla
(ciutadania)
5-XII-1932

Casa Rodó
FONTANELLA, 14
Secció de sastreria a mida per home
PREUS REDUITS

Els que se'n van

VIVES

UN HOME

Un altre català que se'n va. Un català, un bon català, un gran català. Les notes llargues i lentes de «L'Emigrant» han caigut, en el matí de diumenge, sobre el fèretre que contenia el cadàver del mestre. Amadeu Vives estimava aquelles notes, aquella música seva, com s'estimaven els afectes millors de la vida. Els homes de l'«Orfeó Català» — la cara entitat fundada en la joventut — han cantat la cançó, amb veu de llàgrimes i d'adéus. Han emplenat tot l'àmbit blau del clar matí dominical. El cadàver era allà, èrtic, amb la seva pallidesa de vidre i el seu silenci definitiu. Però, amb la cançó, l'esperit de Vives ha cobrat tot el seu esplendor vital, la seva victòria per damunt de la carn vençuda i del més enllà ignot.

«L'Orfeó obrí els ulls de la meva joventut; voldria que tanqués els de la meva mort», escrivia anys ha el mestre en una dedicatòria. El seu desig s'ha acomplert. Les veus que cantaren la seva cançó — ja que no des mans dels cantaires — han tancat els ulls del mestre, a punt per al darrer viatge. Però a la mateixa hora, com una victòria en la claror invencible del matí, aquelles mateixes veus fixaven l'esperit i la glòria d'Amadeu Vives en el gran pentàgrama del temps.

Catalunya rebia ahir, amb dol, el cos d'Amadeu Vives. Però ahir mateix, amb les notes d'una cançó, Catalunya donava a la posteritat el triomf de l'esperit d'un fill.

Una vegada vaig conèixer al mestre Vives. Exactament no recordo on va anar. No se si es que vaig fer-li u ninterviu o si ens vàrem trobar en un quartet de qualsevulga artista. El fet és que ens vàrem conèixer i que vaig comprendre que el mestre Vives i jo havíem d'ésser amics. Efectivament, poc després el mestre Vives em donava proves evidents d'una bona amistat. Una de les grans passions del mestre Vives era enraonar. Li plaïa la conversa. Era el seu vici. Tenia una penya al "Colón" amb els vells—el senyor Matheu, el senyor Agulló, el senyor Cabot, el senyor...—, tenia una penya amb els joves, al mateix "Colón" — el senyor Soldevila, el senyor Elies, el senyor ...—; tenia una penya a casa seva—el seu germà, entre altres—; tenia una penya a Sant Pol de Mar, el senyor Pous i Pagès, el senyor Pere Coromines—; tenia unes penyes a Madrid on es sentia molt més "tractat" que a Barcelona. A Madrid "*el maestro Vives*" era una de les figures més populars. Les tiples, les mares de les tiples els actors, els autors, el acomodadors, sentien pel "*maestro*" Vives una consideració personal extraordinària. Els vells li recordaven les primeres obres i els seus èxits en hores de fa trenta anys; els joves tenien d'ell la impressió que havia nascut amb "*Doña Francisquita*". El "maestro" Vives, en l'actualitat sembla que era, segons els entesos, la darrera gran figura de la música romàntica espanyola. Era, evidentment, el músic de més alt prestigi dels que posaven ritme a les paraules teatrals. Es deia que eren millors músics Falla i Turina, però en realitat, per al món i per al teatre, era ell la gran figura. Després venien avall, més avall, molt més avall, la figura simpàtica i nerviosa del mestre Serrano, la de Pau Luna, etc. Però ell era la primera signatura. Evidentment, el mestre.

En aquest país de xerraires, el "*maestro Vives*" s'hi trobava bé. Les penyes s'allargassaven just fins que ell vollia anar-se'n a casa seva a treballar o a llegir. La gent li ha penjat al mestre Vives la fama d'un mandrós i d'un gandul. Prometia obres que més tard no lliurava, arruïnava empreses que s'havien compromès a estrenar per tal dia una obra del mestre Vives i aquesta no arribava fins dos anys més tard... El fet és que el mestre Vives tenia fama de gandul. I, en efecte, en morir el mestre Vives i llegir la llista d'obres que deixa acabades i estrenades, i l'edat en què ha baixat a la fossa — 61 anys — hom veu la injustícia que han seguit fent amb ell els xerraires de cafè. El mestre Vives ha estat un gran treballador, un treballador conscient, honest, digne. Ha treballat el que ha pogut. El que passa es que no vivia per a fer música solament, sinó per a gaudir de la vida. I destinava moltes hores a lectures d'autors i d'obres de les quals la resta dels músics espanyols no n'han sentit gairebé ni parlar.

Anant carrer d'Atocha avall, darrera el fèretre, ens deia Joaquim Alvarez Quintero:

—*Ha muerto el único músico con quien se podía hablar. Su extensa cultura hacía agradable e interesante su conversación. Sabía mucho. Más que muchos intelectuales "puros", y tenía un sentido filosófico de la vida singular y personal.*

—*Estoy por decir* — deia un amic que ens acompanyava — *que se ha muerto el músico más inteligente de España...*

—*No le quepa a usted la menor duda* — afirmaba Guillem Fernàndez Shaw, el collaborador d'ell.

* * *

El mestre Vives s'ha mort quedant-me a deure un interviu en la qual volia evidenciar que els músics catalans eren els creadors de tota la música espanyola. *La seguidilla* era, segons ell, catalana. I els músics catalans els que havien interpretat millor l'ànima espanyola. Albéniz, Granados, ell. Ell sí, ell tenia per a la música hispànica un amor devot i cordialíssim, ara treballava amb fe en aquesta gran obra de caràcter espanyol i àrab que s'estrenarà després de mort ell: "*Talismán*".

Amadeu Vives no ha estat el que ell hauria volgut ésser. Amadeu Vives és, evidentment, el músic més illustre del país. Un dels millors de l'hora actual. Però ell s'ha vist obligat a fer música d'*Opera Comique* quan deuria haver volgut fer música pura. Era el que ell hauria fet de bona gana. Les necessitats li han obligat a ésser d'una altra manera. Tenia ganes de convertir en òpera "*Doña Francisquita*"; tenia ganes d'escriure música da camera; tenia ganes d'ésser un músic pur. Però la vida, la necessitat, l'obligava a ésser un músic *sarsuelero*. Els músics amb menys valor que ell, però que es limitaven a fer música pura—potser, però perque no tenien la traça de realitzar el que feia el mestre Vives — el menyspreuaven. Ell nno menyspreava en aquest sentit a ningú. Els compadia. Els perdonava. Els deia un pietós: — "*Pobrets!*" Amadeu Vives se sabia superior a l'obra que feia. Se sabia més alt que tot el que havia escrit. Se sabia més fort del que la gent el suposava. De vegades tot enraonant, com en un passeig al llarg d'una conversa, emmudia, no deia res i hom veia a través dels seus ulls que estava escoltant una música interior que li donava un ritme nou o li feia concebre una pura harmonia. Dintre d'ell tenia una gran orquestra i un pentàgrama davant de cada faristol. Sentia la música que li rodava pel cap. L'escoltava... Vora d'ell, els cambrers passaven amb safates. Els amics xerraven d'això o d'allò. Ell mirava al lluny i sentia dintre d'ell un final d'acte, un ardit duo teatral, la magnífica zona espiritual d'un interludi.

I és mort el mestre Vives. I Catalunya li ha fet i li farà honors. Passat l'única organització que li ha fer honors — en [illegible] per a cobrir el protocol, a qui assistir a l'enterrament del mestre—serà la Banda Municipal de l'Ajuntament de Barcelona. Alguna que altra vegada se m'havia ocorregut retreure això al senyor Lamote de Grignon. Ara és una ocasió, que aprofito. Aquest illustre músic menysprea d'anys i anys el mestre Vives. El mort illustre, en aquest cas, el correspon. El fet és que el Director de la Banda Municipal de Barcelona, que no es pas una cosa pròpia, sinó de l'Ajuntament i, per tant, de la ciutat, té esborrat de la llista d'autors que interpreta el nom d'Amadeu Vives. No n'hem sentit mai res. Potser fa deu anys va tocar un dia per compromís "L'Emigrant" o "*Bohemios*", però no ho recordo, ni ho recorda ningú. Mai hi ha hagut en els programes de la Banda una selecció de "*Doña Francisquita*", de "*La Villana*" *na*", "*La balada de la luz*", "*Balada de Carnaval*", "*Don Lucas del Cigarral*", "*Maruxa*", "*El señor Pandolfo*", "*Arthus*", "*Euda d'Uriac*", etc. etcètera... i que pels catalans és conegut per una petita peça musical que es titula "L'Emigrant" que va interpretar fidelment l'espiritualitat catalana. Potser sí que valdria la pena que la Banda Municipal es dignés executar un dia o altre una mica de música d'un mestre que es deia Amadeu Vives i Roig.

Vet ací el mestre Amadeu Vives fent sentir als seus dos grans amics Pere Coromines i Pous i Pagès les primícies d'una partitura. La gravetat dels rostres reflecteix el més viu interès.

(Foto Gaspar)

El mestre Vives que jo he conegut

per CARLES SOLDEVILA

Una cosa no podran negar-li els seus detractors d'ahir, ni d'avui, ni de demà: tot i deure a Madrid la part més brillant de la seva aureòla i la quota més crescuda dels seus ingressos, tot i tenir-hi grans amistats i extraordinaris valiments, el Mestre Amadeu Vives conservava un catalanisme insubornat i insubornable. ¡Amb quin braó presentava als distrets o als malèvols les seves cartes de creença!

Un cop — no pas per malicia, sinó per sincer sufragi propiciatori — vaig dedicar-li un llibre amb unes paraules que ara no recordo exactament, però que en essència expressaven el desig de veure'l compondre "una Doña Francisquita" en català. Quan em va trobar em va dir: "No tinc altre desig que consagrar els últims anys de la meva vida a consolidar el teatre líric català; ja ho sap. Però no dubti que la meva música, vagi sobre lletra madrilenya o sobre lletra gallega o sobre lletra andalusa, sempre n'és, de catalana, com la música de Bizet, fins quan adopta posats espanyols, resta profundament francesa."

La seva ambició d'intervenir en la fundació d'arrelament d'un teatre líric català explica, sens dubte, les seves pruïjes polítiques de darrera hora. Si ell pretenia d'ésser regidor o diputat al Parlament català, creiem que no duia altra fallera que impulsar la realització d'aquest ideal estrany i superior a la política.

I certament, pocs homes situats com ell a Madrid, vinculats com el a una tradició aparentment llunyana, no haurien servat la seva fidelitat a Catalunya. Compareu només el cas d'emigració total d'Eugeni d'Ors amb el cas d'emigració incompleta i sucosa del mestre Vives.

Els seus vincles amb la pàtria no es trencaren mai. Ell coneixia admirablement la nostra literatura, osa que molts artistes que no se separen físicament de la Rambla, obliden de fer. Ell escrivia constantment i elegantment en català, cosa que tampoc és gaire corrent dins el gremi.

No pretenc resoldre la paradoxa de la seva vida. Es irresoluble. Esser un catalanista radical, que no s'està, com ell, de preconitzar solucions rotundes per al nostre problema i que al mateix temps dedica el seu esforç a posar ales de música, més voladores que les ales de plomes, a tipus i creacions que exalten un

AMADEU VIVES

(per Shum)

geni no català, resulta realment una contradicció. Però cal ésser just; cal tenir en compte que el seu cas no és únic i que en la història de tots els desvetllaments nacionals topem amb fortes personalitats que oscillen com el nostre enyorat amic, entre la realitat madura i, per tant dolça i suculenta i la realitat verda i, per tant, amargant i eixuta.

* * *

Hom havia acusat sovint el Mestre Vives, com Anatole France, d'anar a cercar la bellesa i la gràcia allà on fos, sense respectar cledes, ni tanques. Ell ho sabia i no era pas dels que es moseguen la llengua. En un banquet d'homenatge, l'endemà d'un gran èxit, va aprofitar l'ocasió del regraciament per dir als qui l'acusaven de plagiari o d'assimilador: "N'hi ha que diuen que les meves obres són un sorgit de troços d'altri. Es una llàstima que els que tenen aquesta opinió i pateixen davant els meus èxits no cuitin a imitar el sistema que m'atribueixen... Apa! Els magatzems de música són oberts; que hi comprin el bo i milor, i que en prenguin tot el que els sembli... i que facin obres com les meves si sembla que és tan fàcil de fer-les!... Guanyaran glòria i diners..."

En el fons d'aquesta boutades *hi ha una rèplice justa a la moderna — puix que els antics la desconexien — mania de l'originalitat absoluta. I, tanmateix, no cal pas ésser crític musical per adonar-se que dins la zarzuela, producte genuí i admirable del geni hispànic, la figura del mestre Vives, com abans les de Barbieri i de Chapí (descendent d'italians el primer, valencià el segon) la figura del mestre Vives marca una fita. "Don Lucas del Cigarral", "Bohemios", "Doña Francisquita" han introduït, em fa l'efecte, una ciència i un bon gust que no eren pas patrimoni del "género chico" usual.*

* * *

Amadeu Vives no sols era un gran home de teatre, sinó que tenia idees sobre el teatre. Més d'un cop li havia sentit expressar el desig d'exposar-les en un llibre o en una conferència.

Un dels seus temes predilectes era la valoració de l'èxit. El mestre s'indignava davant la doctrina aristocràtica i desdenyosa, segons la qual les obres realment bones desagradaven al públic o almenys trigaven a fer-ne la conquista.

—Es un error—clamava amb la seva veu lleugerament nasal, tot aleant una mà sobre el puny del bastó que conservava adhuc quan seia—és un error! La majoria de les obres mestres han agradat al públic des de bon principi, han tingut èxit des dels primers dies...

I de seguida, erudit, començava a retreure exemples.

Matheu, el senyor Agulló, el senyor Cabot, el senyor...—, tenia una penya amb els joves, al mateix "Colón" — el senyor Soldevila, el senyor Elies, el senyor ...—; tenia una penya a casa seva—el seu germà, entre altres—; tenia una penya a Sant Pol de Mar, el senyor Pous i Pagès, el senyor Pere Coromines—; tenia unes penyes a Madrid on es sentia molt més "tractat" que a Barcelona. A Madrid "*el maestro Vives*" era una de les figures més populars. Les tiples, les mares de les tiples els actors, els autors, el acomodadors, sentien pel "*maestro*" Vives una consideració personal extraordinària. Els vells li recordaven les primeres obres i els seus èxits en hores de fa trenta anys; els joves tenien d'ell la impressió que havia nascut amb "*Doña Francisquita*". El "maestro" Vives, en l'actualitat sembla que era, segons els entesos, la darrera gran figura de la música romàntica espanyola. Era, evidentment, el músic de més alt prestigi dels que posaven ritme a les paraules teatrals. Es deia que eren millors músics Falla i Turina, però en realitat, per al món i per al teatre, era ell la gran figura. Després venien avall, més avall, molt més avall, la figura simpàtica i nerviosa del mestre Serrano, la de Pau Luna, etc. Però ell era la primera signatura. Evidentment, el mestre.

En aquest país de xerraires, el "*maestro Vives*" s'hi trobava bé. Les penyes s'allargassaven just fins que ell vollia anar-se'n a casa seva a treballar o a llegir. La gent li ha penjat al mestre Vives la fama d'un mandrós i d'un gandul. Prometia obres que més tard no lliurava, arruïnava empreses que s'havien compromès a estrenar per tal dia una obra del mestre Vives i aquesta no arribava fins dos anys més tard... El fet és que el mestre Vives tenia fama de gandul. I, en efecte, en morir el mestre Vives i llegir la llista d'obres que deixa acabades i estrenades, i l'edat en què ha baixat a la fossa — 61 anys — hom veu la injustícia que han seguit fent amb ell els xerraires de cafè. El mestre Vives ha estat un gran treballador, un treballador conscient, honest, digne. Ha treballat el que ha pogut. El que passa es que no vivia per a fer música solament, sinó per a gaudir de la vida. I destinava moltes hores a lectures d'autors i d'obres de les quals la resta dels músics espanyols no n'han sentit gairebé ni parlar.

Anant carrer d'Atocha avall, darrera el fèretre, ens deia Joaquim Alvarez Quintero:

—*Ha muerto el único músico con quien se podía hablar. Su extensa cultura hacía agradable e interesante su conversación. Sabía mucho. Más que muchos intelectuales "puros", y tenía un sentido filosófico de la vida singular y personal.*

—*Estoy por decir* — deia un amic que ens acompanyava — *que se ha muerto el músico más inteligente de España...*

—*No le quepa a usted la menor duda* — afirmaba Guillem Fernàndez Shaw, el collaborador d'ell.

* * *

El mestre Vives s'ha mort quedant-me a deure un interviu en la qual volia evidenciar que els músics catalans eren els creadors de tota la música espanyola. *La seguidilla* era, segons ell, catalana. I els músics catalans els que havien interpretat millor l'ànima espanyola. Albéniz, Granados, ell. Ell sí, ell tenia per a la música hispànica un amor devot i cordialíssim, ara treballava amb fe en aquesta gran obra de caràcter espanyol i àrab que s'estrenarà després de mort ell: "*Talismán*".

Amadeu Vives no ha estat el que ell hauria volgut ésser. Amadeu Vives és, evidentment, el músic més illustre del país. Un dels millors de l'hora actual. Però ell s'ha vist obligat a fer música d'*Opera Comique* quan deuria haver volgut fer música pura. Era el que ell hauria fet de bona gana. Les necessitats li han obligat a ésser d'una altra manera. Tenia ganes de convertir en òpera "*Doña Francisquita*"; tenia ganes d'escriure música da camera; tenia ganes d'ésser un músic pur. Però la vida, la necessitat, l'obligava a ésser un músic *sarsuelero*. Els músics amb menys valor que ell, però que es limitaven a fer música pura—potser, però perque no tenien la traça de realitzar el que feia el mestre Vives — el menyspreuaven. Ell nno menyspreava en aquest sentit a ningú. Els compadia. Els perdonava. Els deia un pietós: — "*Pobrets!*" Amadeu Vives se sabia superior a l'obra que feia. Se sabia més alt que tot el que havia escrit. Se sabia més fort del que la gent el suposava. De vegades tot enraonant, com en un passeig al llarg d'una conversa, emmudia, no deia res i hom veia a través dels seus ulls que estava escoltant una música interior que li donava un ritme nou o li feia concebre una pura harmonia. Dintre d'ell tenia una gran orquestra i un pentàgrama davant de cada faristol. Sentia la música que li rodava pel cap. L'escoltava... Vora d'ell, els cambrers passaven amb safates. Els amics xerraven d'això o d'allò. Ell mirava al lluny i sentia dintre d'ell un final d'acte, un ardit duo teatral, la magnífica zona espiritual d'un interludi.

I és mort el mestre Vives. I Catalunya li ha fet i li farà honors. Passat l'única organització que li ha fer honors — en [illegible] per a cobrir el protocol, a qui assistir a l'enterrament del mestre—serà la Banda Municipal de l'Ajuntament de Barcelona. Alguna que altra vegada se m'havia ocorregut retreure això al senyor Lamote de Grignon. Ara és una ocasió, que aprofito. Aquest illustre músic menysprea d'anys i anys el mestre Vives. El mort illustre, en aquest cas, el correspon. El fet és que el Director de la Banda Municipal de Barcelona, que no es pas una cosa pròpia, sinó de l'Ajuntament i, per tant, de la ciutat, té esborrat de la llista d'autors que interpreta el nom d'Amadeu Vives. No n'hem sentit mai res. Potser fa deu anys va tocar un dia per compromís "L'Emigrant" o "*Bohemios*", però no ho recordo, ni ho recorda ningú. Mai hi ha hagut en els programes de la Banda una selecció de "*Doña Francisquita*", de "*La Villana*" de qualsevulga de les quatre magnífiques sardanes del mestre Vives ni el famós "*Cant de la Victòria*". I això per què? Es que de debò el mestre Vives està en situació d'inferioritat respecte dels músics que són interpretats per la illustre banda barcelonina... Clar que Wagner, Beethoven, Bach... Però en mig de tot això, el senyor Lamote també hi posa les seves composicions i crec que les d'un parent d'ell... I francament, és massa ajut a la família — si és que és veritat que no ho sé del cert — i massa poc al mestre illustre de "Follies i paisatges". El senyor Lamote de Grignon sí, és un illustre músic, ha honorat la Banda Municipal, n'ha fet un brillant instrument de cultura musical, però crec que els regidors de Barcelona haurien un dia que no tinguessin res a fer, d'advertir al director de la Banda Municipal que el mestre Vives és una glòria catalana, va fundar amb Millet l'Orfeó Català, va escriure una òpera amb Guimerà, ha dibuixat l'espiritualitat espanyola en algunes obres musicals i que cal que, de tant en tant, no sempre, però amb la mateixa proporcionalitat almenys, amb què són executades les obres de la illustre família Lamote (pare i fill) em sembla que siguin les d'un petit mestre de música que es deia A. Vives Roig, que ha escrit obres com "*La Villana*".

Tenia un esperit obert encara que no ho semblés. Era un amic intermitent, però era un amic. Passejant pels carrers de Barcelona o millor encara ficat en un auto i anant d'ací enllà, sempre arribava a casa amb idees clares i prometences optimistes. Personalment, en certa ocasió, em va donar un vot de censura per la meva tasca a la secretaria de la Societat d'Autors. Més tard va comprendre que no havia estat just i en una assemblea general, no va tenir vergonya, ell tan alt, tan gran, tan majestuós de demanar-me perdó davant de tothom i pregar-me que continués a la secretaria. M'hi vaig negar a pesar dels requeriments de tots els amics i d'ell, que va dir-me, en carta i en públic:—¿"Què vol que faci més per a rebaixar-me? Demani. I ho faré..." Aquella rescissió em va emocionar. Un home quan arriba a la glòria més alta, fer un paper semblant amb un pobre noi com jo, era un exemple. Em va doldre molt no poder complaure'l. M'havia promès a mi mateix no rectificar, però ho hauria fet de bon grat, davant del nobilíssim gest d'Amadeu Vives.

En l'hora de la seva mort li pago aquell acte, reclamar de l'Ajuntament de Barcelona un acte digne. Un homenatge digne d'ell. Que les obres d'Amadeu Vives no siguin oblidades.

FRANCESC MADRID

La seva teoria a primera vista —a primera vista d'un home previngut en contra—podia semblar una simple maniobra per apuntar al beneplàcit del públic que l'autor de "Bohemios" obtenia sovint i amplament, al sufragi que els llepafils li escatimaven. Però, ben mirat, la seva doctrina no mancava d'un principi sà i tonificant, admès per homes gens sospitosos de demagògia i fins tants de cenaculisme com André Gide. En efecte, quan Gide ens assegura que "l'art viu de limitacions i mor de llibertats", no admet que la necessitat de plaure un gros públic és útil a l'economia del teatre?

* * *

L'enyorarem. L'enyorarem en la tertúlia particular i en l'acció pública. A desgrat de les seves vehemències i els seus judicis sumarissims, era un motor de primer ordre. En la nova Catalunya, estic segur que hauria lluitat amb entusiasme de jove i amb experiència de vell per dotar-nos de les institucions teatrals que, ai!, no hem tingut mai.

CARLES SOLDEVILA

PERE VILARDEBÓ
TALLER DE DAURATS
Decoració de Mobles, Altars i Marcs :: Restauració d'Antiguitats
Plaça Sant Felip Neri, 4 BARCELONA

sultat ha estat necessari una cosa que no és pagada amb diners: Entusiasme.

Aquest entusiasme s'ha comunicat per igual als arquitectes, als industrials i als obrers. El foc sagrat ha fet el miracle i dóna goig de veure com els obrers rivalitzen en rendir un treball molt superior a les seves forces. Han fet entre tots plegats un pacte d'honor el tenir l'obra enllestida amb una rapidesa inigualable, i cada dia es baten "rècords" de treball. Això, amics, amb diners no es paga.

Tots els que treballen en l'obra del Parlament han sentit dintre seu aquest moment històric, hi han posat a contribució el seu esforç personal fins al sacrifici. Caldrà servar un record per aquests homes que per l'amor a Catalunya han sabut dignificar el seu treball de cada dia!

Distribució del Palau

En la nostra visita a les obres del Parlament, hem estat acompanyats per l'arquitecte de la Generalitat En Robert Sabater; un per un hem seguit tots els salons i passadissos i en cada moment la nostra admiració ha anat creixent davant el devassall de riquesa que el nostre amic feia valoritzar als nostres ulls.

Hem visitat primerament la planta baixa, on quedaran installades les dependències subalternes; a l'entrada hi ha un gran vestíbul i seguidament uns amplis guarda-robes i altres dependències. Aïllat completament, s'està construint el departament per als Mossos d'Esquadra. Una escalinata monumental ens condueix a la part alta de l'edifici on hi ha installat el Saló de Sessions, el despatx de la Presidència, la Biblioteca, el departament de Premsa, el bar i totes les altres dependències necessàries en un Parlament. Els diversos salons estan comunicats per un seguit de majestuosos passadissos, d'una riquesa impressionant i que suara han estat retocats i adaptats a l'ús per al qual estan destinats.

El Saló de Sessions de moment no formarà hemicicle, com és d'ús a gairebé tots els Parlaments del món, però amb tota seguretat, aprofitant èpoques de vacances, serà transformat degudament.

Aquest Saló de Sessions, que és un quadrilàter, estarà distribuït de la següent manera:

Presidència al fons; el banc del Govern, que no serà blau, sinó vermell, està situat a la dreta de la presidència. La majoria ocuparà els escons de la dreta i del mig; la minoria ocuparà els dos rengles d'escons de l'esquerra de la presidència, davant per davant del banc del Consell executiu.

Hi haurà tres tribunes: una destinada al servei de Premsa, que tindrà capacitat per a quaranta periodistes i que comunica directament amb el Saló de Sessions; una altra per als invitats amb una trentena de llocs, i la del públic, amb capacitat per a més d'un centenar de persones.

L'entrada del públic es farà per la part posterior de l'edifici. La Premsa i els invitats entraran per la porta central a l'igual que els diputats.

El bar serà l'única dependència de gust modern; les altres conserven el to general de l'edifici, i, com ja hem dit, formarà un conjunt majestuós i digne del Parlament d'un gran poble.

L'escultura "Serenitat", de l'escultor Navarro, que fins ara havia estat al Pati dels Tarongers de la Generalitat, ha quedat installada a la rotonda que hi ha a l'entrada del Saló de Sessions, quedant enormement valoritzada.

El treball al servei de Catalunya

El senyor Sabater, amb entusiasme creixent, ens féu veure amb els plans als dits ço que serà l'obra un cop acabada, i ens ha parlat amb [illegible] de la tasca realitzada per l'arquitecte municipal senyor Goday i el decorador oficial de la Generalitat de Catalunya Jaume Marco, tan ben assistit pel seu collaborador senyor Mainar.

Abans d'acabar aquesta informació considerem un deure de justícia retre homenatge als directors d'aquesta transformació i als industrials senyors: F. i A. Llardent, fusters; Fontbernat, enginyer-luminotècnic; Vda. de Josep Buxó, electricista; Enric Cucurella, fuster; Corberó, làmpares; P. Sariola, contratista d'obres; Altaba, mobles; Preckler, calefacció; Cardona, articles sanitaris; Pasqual, pintor; Bordes, serraller; Quintana, fuster; Higini Blanco Bañeres, catifes; Vilardebò, decorador; Granell i Cia., vidriers; Franzi Germans i Cia., marbres; Rodríguez Germans, catifes; La Pinacoteca, motllures; Jaume Sauret, articles sanitaris; R. M. Puigmartí, Minimax, Electrolux, S. A., aspiradors de pols i d'altres que han realitzat l'obra del Parlament de Catalunya, amb la collaboració entusiasta dels nostres obrers, que han demostrat una vegada més que dintre l'ànima d'un home de brusa i espardenya hi batega un cor que també sap transformar-se al ritme d'una obra patriòtica, com ha estat la construcció del Palau del Parlament de Catalunya, que un dia manà alçar Felip V per ofegar les llibertats catalanes.

FRANCESC S[illegible]

La senyorívola porta giratòria d'accés al vestíbul del Palau, construïda per la casa F. I A. LLARDENT

MOBLES ALTABA
TALLERS, 29, 31 i 71. / Tel. 17445. / BARCELONA
MOBLES AMERICANS PER A OFICINES, DESPATXOS i SIMILARS
AVUI EL TALLER MÉS IMPORTANT :: PREUS DE FABRICACIÓ
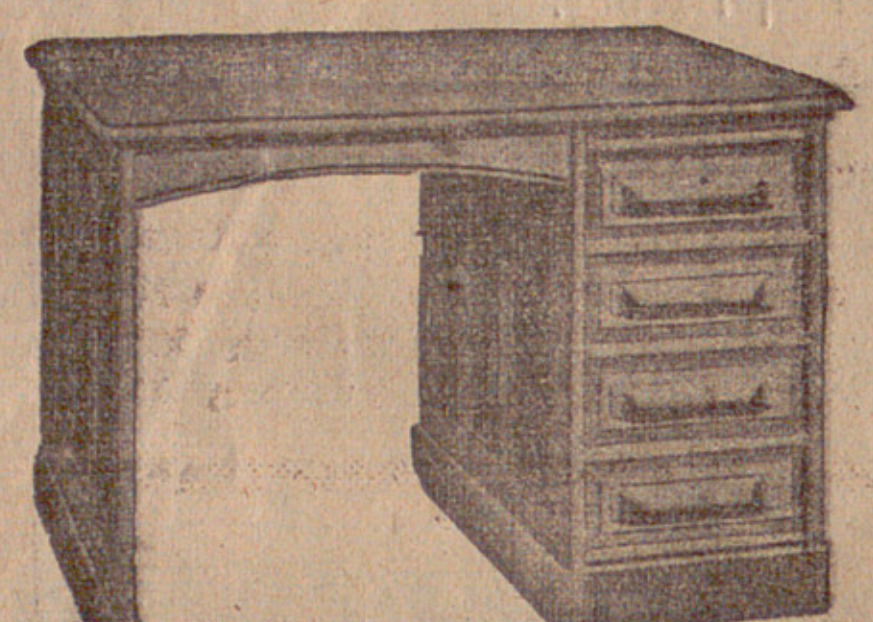
NOVA AMPLIACIO
Exposició permanent de dormitoris, menjadors, rebedors, despatxos, saletes d'estar, mobles anglesos, i tot el necessari a una llar moderna
2 - JOVELLANOS - 2

Pintura Decorativa
Pere Pascual
C. Mallorca, 255 :: Tel. 70702 :: BARCELONA
(entre Passeig de Gràcia i R. Catalunya)

HOCKEY

Campionat de Catalunya

PRIMERS EQUIPS

Penya Intrèpids, 0 - Barcelona, 4

Sense dificultats, s'imposà ahir el Barcelona al desmanegat onze que li oposà la Penya Intrèpids. Els vencedors jugaren segurs i confiats des d'un bon principi, i marcaren, en el transcurs de la partida, quatre gols, tots de bellíssima factura, obra de Luria (2), Massana i Ferrer.

Els vençuts donaren en comptades ocasions sensació de perill. Mal acoblats, desplaçats la majoria d'ells de llurs llocs habituals, proporcionaren un rendiment molt esquifit i molt per sota de llur vàlua real. Únicament sobresortiren Rodríguez, Aluja i Oliva, avui un dels millors defenses de Catalunya.

Sota l'arbitratge perfecte de P. Satrústegui, els blau-grana arrenglearen Capella, Tusquets II, Bagunyà, Pena, Pi, Jortich, Tusquets I, Massana, Luria, Agustí i Ferrer, i els blaus, Rodríguez, Noblon, Oliva, Aluja, Rosés, Richembacquer, Mussons, Bustamante, Peterlein, Gàmper i Ferrer.

TERCERS EQUIPS

Penya Intrèpids, 0 - Barcelona, 0

Incidentalment, presenciàrem aquest partit de tercers equips, la nota més destacada del qual fou l'entusiasme posat en la lluita pels vint-i-dos jugadors.

Els joveníssims elements del tercer equip del Barcelona, probables campions de llur categoria, no pogueren pas vèncer la Penya Intrèpids, que aprofità el descans del seu segon per a incrustar en el tercer jugadors de bon joc i de bon pes, arrenglerant un excellent equip sobre el paper, però que sobre el terreny no sabé imposar-se. La desgràcia d'ambdues davanteres davant la porta contrària, particularment l'entrèpida, i l'encert de Vallès i Massana, impediren el funcionament del marcador.

L'empat fou, doncs, el resultat, aproximadament just, d'un partit mogut, vistós, i, en general, ben jugat.

Els equips foren:

BARCELONA: Massana II, J. Coll, Bofill, Monegal, Cabot, Segarra, Sans, Coll, Planells, Calvet i Ferran.

INTREPIDS: Vallès, Sabater, Llopart, Roca, Coll, La Rosa, Monjo, Romagosa, Sala, Sallès i Massana II.

Arbitrà, bé, Oligher.

Una guia perfecta

Itàlia, la única Companyia naviera que reuneix la flota de vaixells [illegible] més important d'Itàlia, i indiscutiblement una de les més importants del món, ha editat en castellà una de les famoses "Guías Azules", del "Touring Club Italià".

La "Guía Azul" que ha posat a l'abast dels seus amics i clients recull tota la informació de l'Argentina, Paraguai i Uruguai. Hem tingut a les nostres mans un exemplar d'aquesta guia i amb la major sinceritat hem de reconèixer que és el millor que en aquesta branca bibliogràfica s'ha fet fins ara.

En la "Guía Azul" que "Itàlia" ha posat a les nostres mans no hi manca res. El que se'n diu absolutament res: plans generals, plans parcials, plans de ciutats, situació geogràfica i climatèrica, situació política i religiosa, informació comercial, itineraris; tot està comprès en aquesta meravellosa guía, que resulta una veritable joia per als que tenen necessitat de visitar aquells importants països sud-americans.

Hem fullejat amb atenció l'obsequi delicat de l'Empresa navilera "Itàlia", i en acusar-ne rebut ens complaem a fer públic aquesta impressió agradabilíssima que ens ha causat la "Guía Azul" de l'Argentina-Paraguai-Uruguai, per ésser una obra magníficament editada, i que complexa, gairebé podríem dir excessivament, l'objecte pel qual ha estat editada, tota vegada que pel seu luxe de presentació i interès dels diversos apartats resulta no una guia, sinó un perfecte tractat de geografia política i econòmica.

Llegiu L'OPINIO

VIDRIERIA SANEJAMENT
ENRIC CARDONA
Casa Central: Carrer Nou de la Rambla, 39, 41 i 43
Telèfon 13051 :-: BARCELONA
Sucursals: Vergara, 1-Tel. 15804 - BARCELONA
Rambla Ferran, 44 - Tel. 98 - LLEIDA
FONTANERIA METALLS

AUTOMOBILISME

La jornada d'ahir a l'Autòdrom de Terramar

Tal com era d'esperar i en vistes als campionats motociclistes de Catalunya de velocitat en pista que se celebraran el dia 11 del proper mes, la pista de Terramar es va veure concorreguda de futurs participants dedicats a la "posta a punt" i rodatge de les seves respectives màquines. Entre ells recordem a J. i E. Vidal, Garriga, Aranda (I. i A.), Faura, Moixó, Gili, Vendrell, Aymamí, Tano, R. Sànchez, F. Garcia, Pinazo, Mas, Gili, Butxaca i altres més. Com a novetat, pot citar-se la presentació de noves màquines com B. S. A., Rex Acme i "D" que al costat de les Rudge i Norton, ja consagrades, no desmereixeren el més mínim. S'arribaren a marcar velocitats impressionants, ja que Faura, els Vidal, Moixó i Gili, amb "Norton", i Aranda i Aymamí, amb "B. S. A.", arribaren a girar a 150 quilòmetres per hora, preludi del que seran els campionats i que fa suposar seran renyits com mai s'haurà vist.

MINIMAX
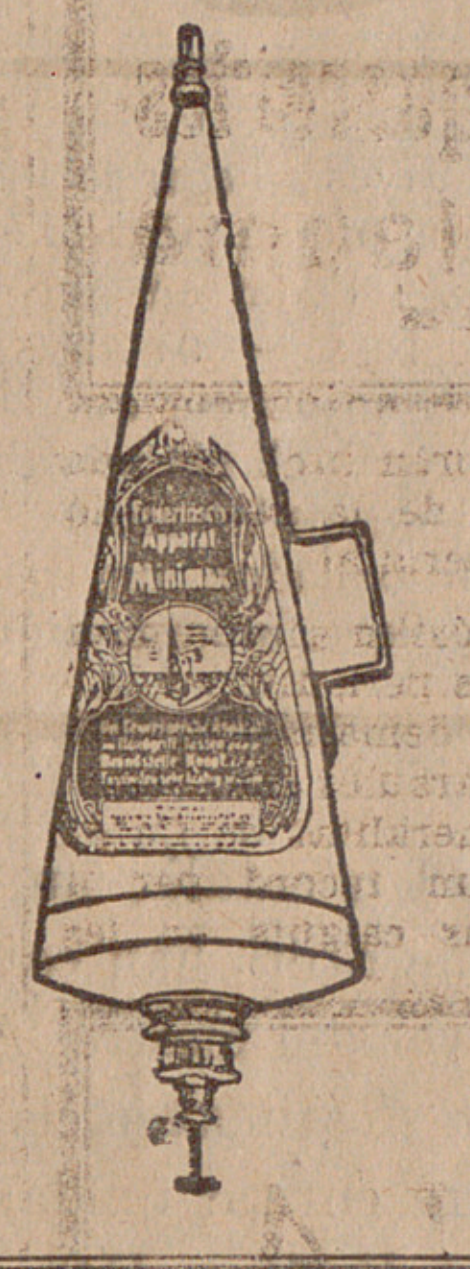
Ha subministrat el material contra incendis a Parlament Català
R. M. Puigmartí
Ronda Sant Pere, 56

Tapisseries ✶ Cortinatges ✶ Catifes
RODRIGUEZ HERMANOS
RAMBLA DE CATALUNYA, 12
TELEFON 12894
CASA A MADRID
Carrera de San Jerónimo, 34
Barcelona

FONTBERNAT
ENGINYER LUMINOTECNIC
INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES
IL·LUMINACIO :: FORÇA
Rosselló, 312 - BARCELONA - Tel. 16981

LA MORT DEL MESTRE AMADEU VIVES

L'enterrament constituí una grandiosa manifestació de dol. - L'Orfeó Català cantà «L'Emigrant»

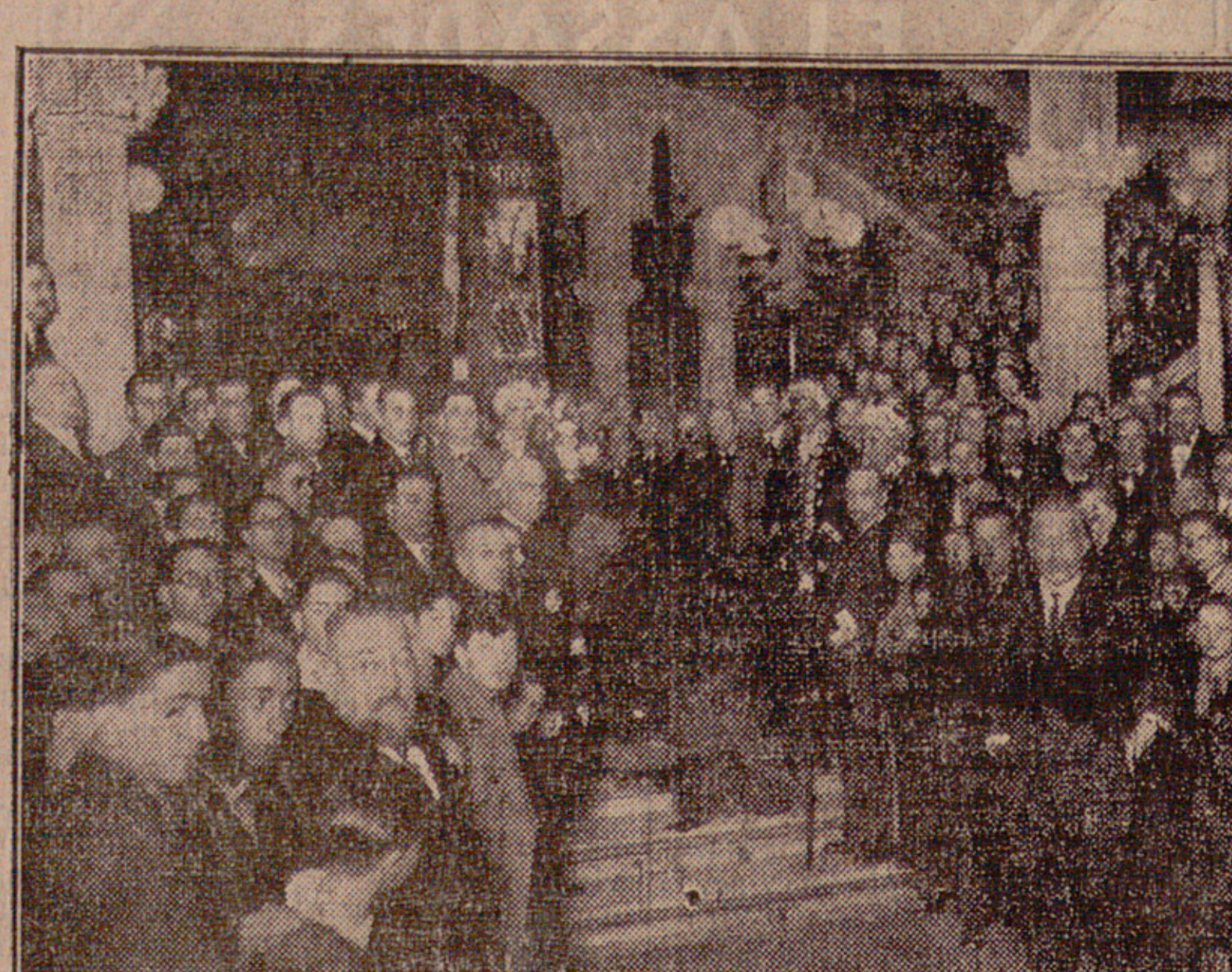

El fèretre al vestíbul del Palau de la Música Catalana

L'enterrament

ARRIBADA DEL COTXE-FURGO

A dos quarts de set del matí arribà el cotxe-furgó que des de Madrid havia conduït el cadàver del mestre Vives.

El personal que hi havia de guàrdia a l'Orfeó Català, ajudà en els treballs de collocació del fèretre a la capella ardent.

Acompanyant el Mestre venien els senyors Fernàndez Shaw, Lluís Calvo i Fernàndez Olmedilla.

El viatge des de Saragossa fou dificultós, degut a la neu i la pluja, que posaren en mal estat la carretera.

EL PALAU DE LA MUSICA CATALANA

La façana del Palau d ela Música Catalana estava endomassada amb banderes catalanes i uns grans draps negres, en senyal de dol, tant per la part del carrer Més Alt de Sant Pere com la del carrer de Cameros.

LA CAPELLA ARDENT

Un cop el cadàver fou tret del cotxe-furgó, fou collocada la bandera dent, installada a la sala d'assaigs de l'Orfeó Català.

Damunt la caixa negra de caoba i vellut fou collocada la bandera de l'Orfeó Català i una bandera de la República donada a Saragossa per la redacció del diari «Heraldo de Aragón». Al cap del túmul hi havia un crucifix, la senyera de l'Orfeó Català, un ram de flors blanques de les orfeonistes i la corona de la Generalitat de Catalunya. Als peus del túmul foren collocades les corones de l'Ajuntament de Barcelona i de l'Orfeó Català, i als costats les corones de la família del mestre Vives i dels artistes Vila-Daví.

Vetllaven el cadàver quatre orfeonistes i quatre guàrdies municipals vestits de gala. Els bancs dels orfeonistes estaven plens de corones trameses de Madrid i Barcelona.

LA MULTITUD DESFILA

Des de les set del matí començà la desfilada de públic per la capella ardent. L'entrada era pel carrer de Cameros, i la sortida pel carrer Més Alt de Sant Pere, a fi d'evitar embussaments.

A l'entrada del carrer de Cameros hi havia una llarga taula en la qual tres persones tenien cura de facilitar plecs per a signar. Foren a milers els ciutadans que hi estamparen llurs signatures.

Per entrar al Palau calia fer una llarga cua que mai no s'interrompia.

A les vuit del matí entrà a la capella ardent el fill del mestre Vives, el qual orà uns moments.

L'Orfeó Schola Cantorum de Sant Miquel, dirigit pel mestre Pérez Moya, també hi digué el rosari.

Encara que s'havia dit que sols es permetria l'entrada a la capella ardent fins a les deu, com que l'afluència de públic no cessava, calgué prolongar la desfilada fins a tres quarts d'onze.

En aquella hora havien passat a rendir un piadós record al mestre Vives molts milers de ciutadans.

Totes les dependències de la planta baixa del Palau, estaven curulles de gent, de tal manera, que es feia difícil donar un pas.

ARRIBADA DE LES AUTORITATS

A partir de dos quarts d'onze arribaren les autoritats, els diputats de Catalunya i els regidors de Barcelona. Després d'entrar a la capella ardent passaven a una sala que se'ls havia destinat.

LA JUNTA DE L'ORFEO

Des de bon matí els directius de l'Orfeó Català senyors Cabot, Bastardas, Borda, Millet (Tomàs), Piguillem, Maragues i Estany, estigueren al Palau per tal de donar les disposicions pertinents i atendre les autoritats i representacions.

També eren presents els mestres Millet, Comella i Salvat.

EL DOL DELS ORFEONISTES

En una de les dependències de la planta baixa del Palau unes senyores tenien cura de collocar als orfeonistes i socis una glassa negra damunt la insígnia de l'Orfeó Català.

TELEGRAMES DE CONDOL

Entre els telegrames de condol rebuts a l'Orfeó Català n'hi havia del mestre Falla, de la Colònia catalana de Sevilla, de l'alcalde i el president de la Diputació de Sevilla, del Casal Català de Saragossa i del senyor Virgili de Múrcia

LES CORONES

A dos quarts d'onze començaren d'ésser tretes les corones de la capella ardent per tal de collocar-les als cinc cotxes que havien d'unir-se a la comitiva.

A més de les esmentades hi havia corones de la Societat de Reproductors, dels Professors d'Orquestra, del director del Conservatori, de Margarida Xirgu, d'Enric Borràs, de la Unió de Mestres i Pianistes, de l'Orquestra Filharmònica, de la Societat d'Autors Lírics, de la Junta Nacional de Música i Teatre, de la Societat d'Autors Espanyols, d'Eduard Marquina, de l'Editorial Musical Ibero Americana, de la Companyia «Gramófono», del mestre Alonso, del Casal Català, de la Societat d'Autors Dramàtics d'Espanya, de Lluís Calvo, del mestre Guerrero i la seva companyia, de la Societat d'Autors de Varietats i de la Companyia del Teatre Líric Nacional, totes aquestes de Madrid.

De Barcelona n'hi havia de la Lliga Regionalista i LA VEU DE CATALUNYA, del senyor Francesc Cambó, de l'Escola Municipal de Música, del Sindicat d'Artistes Teatrals d'Espanya, dels Jocs Florals, de Ràdio Barcelona, de les famílies Pous i Pagès i Monturiol, de l'Associació d'Empresaris d'Espectacles de Catalunya, de La Sardana de S. Pol de Mar, de la delegació a Catalunya de la Societat d'Autors Dramàtics Espanyols, de «La Colla del Cafè Colón», del Sindicat Musical de Catalunya, de la Federació Regional del Teatre, de l'Associació d'Arts i Indústries per a Teatre i del Sindicat de Tramoistes de Catalunya.

HOMENATGE DE L'ORFEO CATALA AL MESTRE VIVES

A les onze en punt, el fèretre fou tret de la capella ardent i portat al vestíbul del Palau, sortida al carrer Més Alt de Sant Pere.

Allí s'havien collocat els orfeonistes de l'Orfeó Català, els quals, sota la direcció del mestre Millet i dels mestres auxiliars, cantaren «L'emigrant», de Vives, i un cant gregorià.

Fou un moment verament emocionant.

S'ORGANITZA LA COMITIVA

Acabat aquell homenatge de l'Orfeó Català s'organitzà la comitiva.

Anaven davant uns guàrdies municipals de cavall vestits de gala. Després seguien les senyeres de les entitats Catalunya Nova, Societat Coral Obrera La Violeta de Clavé, Orfeó Llevant i Orfeó El Roser; seccions de guàrdia urbana de peu, «serenos» i bombers, Banda Municipal, sota la direcció del mestre Lamote de Grignon; clerecia de la parròquia de Sant Francesc, amb creu alçada i cotxe mortuori a la Frederica, portat per quatre cavalls, i la senyera de l'Orfeó Català.

Un cop la clerecia hagué cantat una absolta, la comitiva es posà en marxa a tres quarts de dotze.

LA PRESIDENCIA DEL DOL

Presidien el dol el president de la Generalitat senyor Macià, el fill del mestre Vives, l'alcalde doctor Aguadé, el governador civil senyor Moles, el degà del Capítol Catedral doctor López, en representació del senyor Bisbe; el president de la sala primera de l'Audiència senyor González Echevarri, en representació del senyor Anguera de Sojo; el president de l'Orfeó Català senyor Cabot, el director de l'Orfeó mestre Millet i el senyor Serrano Anguita, president de la Societat d'Autors Dramàtics d'Espanya.

Venien després els consellers de la Generalitat senyors Gassol i Casals; Diputats de Catalunya senyors Abadal, Ventosa i Calvell, Duran i Ventosa, Valls i Taberner, Vidal i Guardiola, Tries de Bes, Carreres Artau, Serra Hunter, Pere Coromines, Lluís Companys i Joan Tauler, i els senyors Pérez Farràs, Alavedra, Rubí i Font.

Regidors de Barcelona senyors Pellicena, Sagarra, Bausili, Llopart, Alomar, Solà Cañizares, Amat, Ventós, Puig Munné, Duran i Guàrdia, Ulled, Jové, Escofet, Heredia, Samblancat, Ruiz, Salvat, el secretari senyor Pi i Sunyer, el cap de cerimonial senyor Ribé i l'auxiliar senyor Puigdomènech.

Diputats a les Corts Constituents d'Espanya senyors Rahola, Carrasco Formiguera i Dolcet,

El general de la quarta divisió senyor Batet, acompanyat de l'ajudant senyor Herrero, acudí també al Palau, però no figurà a la presidència del dol per tenir el compromís d'anar a l'enterrament del vice-almirall Rodríguez Marban.

Ocupaven també llocs preferents en la comitiva els comissionats de Madrid senyors Conrado del Campo i Oscar Esplà, de la Junta Nacional de Música i Teatre; Frederic Moreno Torroba, president de la Societat d'Autors Lírics; Joaquim Guixot, secretari de la Societat General d'Autors d'Espanya; Marian Bolaños, secretari de la Societat Espanyola de Dret de Reproducció; Josep Ramos Martín, secretari de la Societat d'Autors Dramàtics d'Espanya, i Josep Tellaedre, secretari de la Societat Espanyola d'Autors Lírics.

Així mateix poguérem anotar, entre altres, els Srs. Jesús Cambó, J. M. de Sagarra, Roig i Bergadà, López Picó, mestre Balcells, Serraclara, Granados, Azcàrraga, Garriga i Massó, Toldrà, Palau, Recasens, Llongueres, Agell, Costa, Marés, Pérez Moya, Lambert, Gibert, Pecanins, Gibert Camino, Marshall, Mas Serracant, Cuscó, Pahissa, Pous i Pagès, Pellicer, Gilabert, Vives, Argelaga, mossèn Anglès, Viscasillas, Parra del Moral, Alfonso, Zamacois, Arturo, Canals, Balcells, Barberà, Rucabado, Maynés, Dotras-Vila, Navarro Costabella, Bulart i Rialp, Vinyes, Iglésias, López Llausàs, Julià, Jové, A. Català, alcalde de Sant Pol de Mar, senyor Busquets i Joaquim Pou, representant de «Palestra»; alcalde de Begues senyor Josep Raventós i Joan Mitjans, pel quadre escènic d'aquella població; Jaume Corbero, B. Llongueres, Ramon Vilaró, president del Jurat Mixt d'Espectacles senyor Leon, Jaume Sorras, Salvador Alarma, l'empresari del Liceu senyor Rodés, Ajuntament de Prat de Llobregat, Joaquim Montero.

REPRESENTACIONS D'ENTITATS

Estaven representades, entre moltes d'altres impossibles d'enumerar pel seu gran nombre, les entitats següents: Penya Lírica Liceista, Agrupació Excursionista Catalunya, Collegi de Mestres de Capella i Organistes del Bisbat de Barcelona, Sindicat d'Artistes Teatrals d'Espanya, Caixa de Pensions dels artistes teatrals, Sindicat d'Artistes Espanyols de Madrid, Federació de Joves Cristians, Institut Català de Rítmica i Plàstica, Centre Català de l'Havana, Unió Nacional Catalana de Mendoza, Escola Municipal de Música de Granollers, Sindicat Musical de Catalunya, Associació de Periodistes, Unió Musical Espanyola, Orfeó Sarrianenc, Orfeó Gracienc, Acadèmia Científico-Mercantil, Consistori dels Jocs Florals, Associació Catalanista de Masnou, Ateneu Barceloní, Liceu Filharmònic, Orfeó Masnoví, Agrupació de Mestres d'Orquestra, Tertúlia Catalanista; Orfeó Vigatà i Orfeó del Conservatori de Música de Vich; Asociació Musical Espanyola.

EL RECORREGUT

A les deu del matí, els voltants del Palau de la Música Catalana es trobaven ja molt concorreguts. La gentada anà augmentant d'una manera extraordinària i, com hem dit, a tres quarts d'onze calgué suspendre la desfilada perquè dins el Palau ja no s'hi podia donar un pas.

Això féu que moltes representacions no poguessin ésser anotades.

A les onze, els balcons i els carrers del recorregut que havia de seguir la comitiva estaven atapeïts de milers i milers de ciutadans. La comitiva s'anava fent pas lentament entre mig de dues espesses columnes humanes que ocupaven els carrers Sant Pere Més Alt, Via Layetana, Junqueres, Plaça d'Urquinaona, Claris i Casp.

La Banda Municipal anava interpretant fragments de música adequada a l'acte.

El pas de l'enterrament era presenciat pel públic amb un respectuós silenci.

HOMENATGE DE LA COMPANYIA DEL TEATRE NOVETATS

En arribar la comitiva davant el teatre Novetats es féu una pausa i mentre els artistes llançaven flors damunt el fèretre, l'orquestra executà un fragment de «Bohemios» que fou escoltat amb un silenci absolut.

Després es reprengué la marxa cap al Passeig de Gràcia, que també estava ocupat per una gran gentada.

COMIAT DEL DOL

El final del recorregut fou al Passeig de Gràcia, encreuament al carrer de la Diputació.

Allí la presidència es disposà a donar comiat al dol i, a l'efecte, començà la desfilada de públic d'una manera inacabable.

Prop de la una de la tarda es suspengué la desfilada a fi de no retardar l'arribada al cementiri. El fèretre fou canviat del cotxe al furgó automòbil i tot seguit aquest es dirigí vers els cementiri.

AL CEMENTIRI

Feren cap al Cementiri de l'Oest alguns centenars de persones, que volgueren acompanyar el mestre Vives fins a l'acte de dipositar les seves despulles a la tomba.

Entre els qui eren al cementiri recordem els senyors Cabot, Millet, Pellicena, Coromines, Puig Muné, Carrasco, Banús, i els representants madrilenys ja esmentats.

Tots ells acompanyaren el fill del mestre Vives i alguns familiars en els moments dolorosos de l'enterrament.

Aquest s'efectuà a una tomba cedida per l'Ajuntament i situada a la Via Misericòrdia, prop de la tomba d'Enric Prat de la Riba.

Un cop la caixa fou collocada dins la tomba, operació presenciada religiosament per un nombrós grup d'admiradors del mestre, el Sr. Cabot, president de l'Orfeó Català, amb una emoció que difícilment li deixava sortir les paraules, digué que en nom de l'Orfeó i de la família del mestre Vives donava a tots els presents les més expressives gràcies per l'acte de caritat que realitzaven, i d'una manera especial les donava als amics del finat de terres enllà de l'Ebre, els quals amb un fervorós amor havien acompanyat el mestre fins a la seva terra.

Digué el senyor Cabot que la casualitat havia fet que el mestre Vives hagués mort a Madrid, però que era un enamorat de la seva pàtria i havia tingut la sort que s'haguessin pogut complir els seus desigs expressats en l'autògraf que estampà a l'àlbum de l'Orfeó Català, en el qual deia que, així com l'Orfeó li havia obert els ulls en la seva joventut, voldria que li'ls tanqués al final de la seva vida. Ben segur—afegí el S. Cabot—que en passar el seu cadàver per sota les muntanyes de Montserrat i pel costat del seu poble nadiu, les seves despulles devien estremir-se de joia per veure'l tornar a la terra que havia cantat amb tanta d'amor. «Sí, amic Vives: tornes a ésser aquí perquè Déu i la Moreneta així ho han volgut. Ara ja no ens pertanys perquè ets de l'eternitat. Però seràs un espill per a altres mestres. Vulgui Déu que la teva obra passi a la immortalitat. A reveure, al Cel.»

Les paraules del senyor Cabot emocionaren tots els presents.

Després, el mestre Conrado del Campo parlà en nom dels seus companys de Madrid. Digué que les paraules del Sr. Cabot els feia sentir un intens dolor perquè estimaven el mestre Vives, perquè era molt bondadós, molt català, molt espanyol i molt humà. Afegí que no sols representava les entitats artístiques de Madrid sinó tota Espanya, perquè la personalitat i l'obra del mestre Vives pertanyien a tots i tots les admiraven. L'obra artística, de bondat, de cor i d'esperit sublim del mestre Vives mai no morirà. Acabà dient que en un dia tan esplèndid de sol, davant del Mediterrani, les paraules eren sobreres i el que calia era dedicar un record fervorós a l'amic traspassat.

Finalment, el tinent d'alcalde senyor Duran i Guàrdia, donà les gràcies en nom de la Generalitat i de l'Ajuntament. Digué que aquest havia interpretat el sentiment de la ciutat posant-se al costat de la família del mestre Vives i contribuint a què li fos tributat l'homenatge que es mereixia...

Eren les dues de la tarda.

Amadeu Vives, sota el cel blau del migdia, davant la mar nostra, entrava a la immortalitat.

Pare nostre, que ets al Cel...

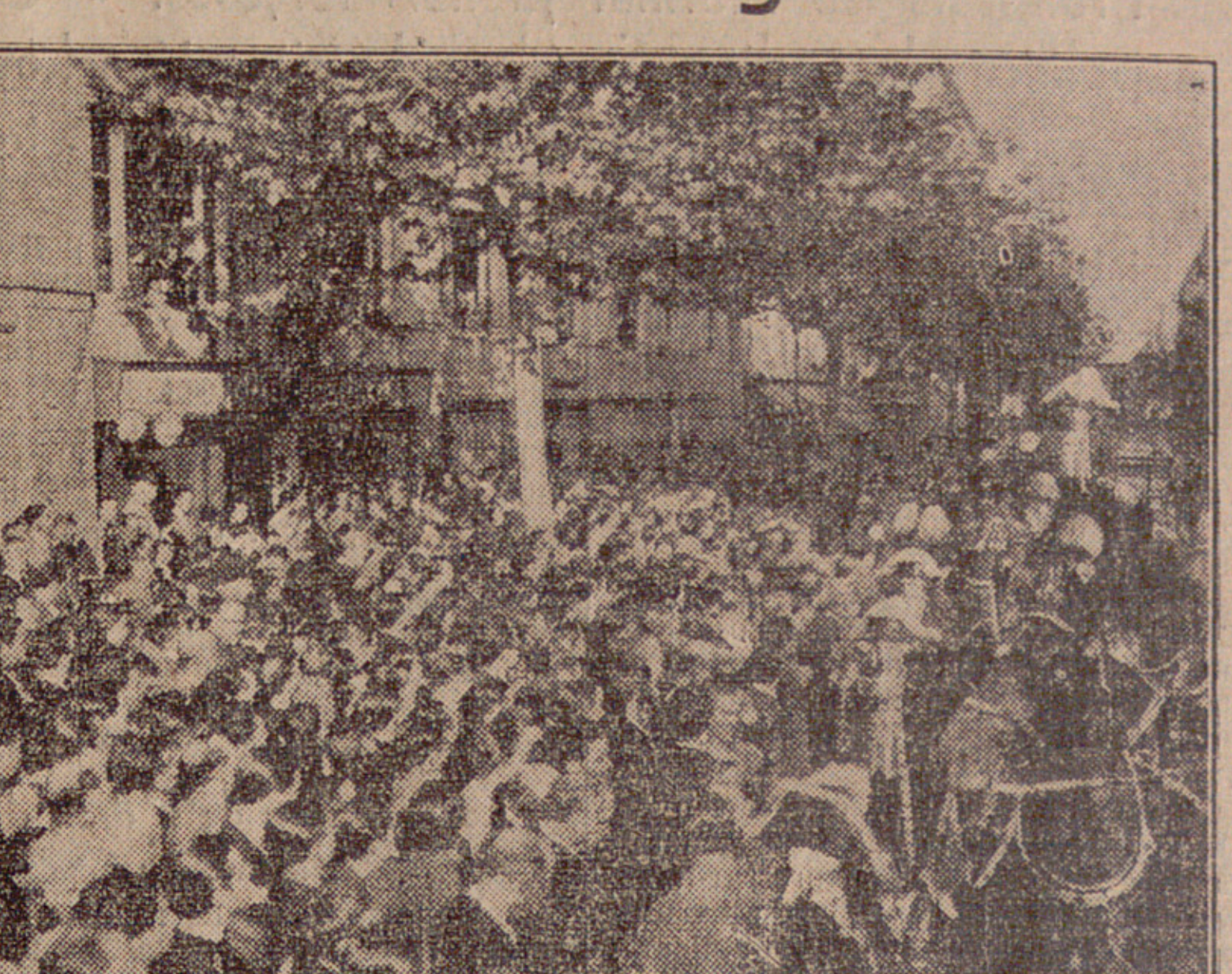

La manifestació de dol davant el Teatre Novetats

Mostres de condol rebudes a l'alcaldia de Barcelona

Amb motiu de la mort i enterrament del mestre Amadeu Vives, l'alcalde doctor Aguadé ha rebut els telegrames següents:

De Brusselles:

«Comparteixo dol Catalunya per traspàs illustre Mestre Vives; prego volgueu trametre família expressió meu condol. — Salvador Albert.»

De Saragossa:

«Cadàver Vives ha estat visitat gran part poble Saragossa durant minuts que l'hem tingut saló Diputació Provincial, no essent responsables retard que això ocasioni els que el porten i que amables accediren nostres precs. Trametem condol i preguem se'ns tingui presents enterrament. — Lizano, Alcalde, Orensanz, President Diputacio Banzo, diputat a Corts.»

També el doctor Aguadé ha rebut la visita de l'empresari senyor Lluís Calvo, al qual fou encarregat per la família del Mestre Vives i pel Conseller de Governació de la Generalitat senyor Terradelles, de fer-se càrrec de les despulles. El senyor Calvo ha manifestat al doctor Aguadé que havia complimentat la missió que li fou encarregada i li ha expressat al mateix temps la seva satisfacció pel fet que en passar per Saragossa, on arribaren a les deu de la nit, el poble exigí que el cadàver del gran músic fos exposat una estona al saló de la Diputació, fent-lo objecte d'un extraordinari homenatge popular de respecte i condol, havent agrait moltíssim el doctor Aguadé l'interès amb què el senyor Calvo ha acomplert la seva missió i les proves de simpatia del poble de Saragossa.

Hom ha rebut també un telegrama de Vigo que diu:

«Nom Colònia Sevillana aquesta, dono condol pèrdua genial Mestre Vives. Us saludo. — Lluís Desojo, oficial Telègrafs.»

També ha rebut un ofici de condol de l'Agrupació Espanyola de Mestres Directors-Concertadors.

L'Aplec de germanor dels orfeons de terres lleydatanes i l'homenatge al mestre Güell

Dissabte i diumenge tingueren lloc a la ciutat de Tàrrega, els actes que amb motiu de l'Aplec de Germanor dels orfeons de terres lleydatanes i de l'homenatge al mestre Güell, havien projectat en aquella catalanissima ciutat. Tots els actes es veieren extremadament concorreguts.

Amb tal motiu s'aplegaren a Tàrrega amb llurs estendards els orefons i joventuts de Bellpuig; Orfeó Balaguerí; Orfeó Borgenc; Nova Tàrrega; Orfeó Lleydatà; Orfeó La Lira, de Tremp i algunes de les més destacades personalitats del Consell Permanent de la germanor dels orfeons de Catalunya, entre els quals recordem els mestres Pujol, Llongueres, Balcells i Pecanins, etc., etc. També assistiren en tan significat acte representacions de l'Ajuntament de Tàrrega, Lleyda, els directors dels orfeons de Sallent, mossèn Portellàs; de Sabadell, el senyor Josep Planas Argemí; de Girona el senyor Baró; del Conservatori de Música de Terrassa, senyor Joaquim Pecanin; de l'Escola Orfeònica de Barcelona, el senyor Sauret; de Manresa i de Molins de Rey, el senyor Blanch. També s'associaren a l'acte les entitats Amics de l'Arbre, Associació de Música, Foment de la Sardana, Palestra i algunes altres que sentim no recordar, totes elles de Tàrrega.

A la nit del dissabte, a l'Ateneu de Tàrrega i davant d'un públic que emplenava de gom a gom l'espaiós local, es celebrà una grandiosa festa a la memòria del plorat mestre targarí, senyor Güell.

Començà l'acte el senyor Ramon Novell, qui llegí una biografia del mestre Güell. Seguidament llegiren unes quartilles glossant l'obra i les virtuts del mestre traspassat, els mestres Llongueres, Balcells i Pujol.

A continuació l'exquisida cantatriu liderista senyoreta Mercè Plantada, donà un escollit recital de cançons, acompanyada al piano pel mestre Pere Vallribera.

La darrera part del programa anà a càrrec de la cobla Barcelona (l'oficial de la Generalitat), qui executà les obres del mestre Güell. A Toc d'Alba, l'Aplec de Sant Aloi i l'Orfeó Nova Tàrrega que cantà algunes composicions de Bach Comelles i Ribó i El Mercat de Tàrrega, del Mestre Güell.

Diumenge, a les nou del matí, foren rebuts els orefonistes a la Plaça Macià, i a les onze es celebrà una missa cantada a l'església Parroquial, la qual es veié molt concorreguda.

A la sortida de missa la comitiva es dirigí a la Plaça de la República per a saludar les autoritats, on cantaren en conjunt els orfeons sota la batuta dels mestres Pujol i Llongueres, i amb la cooperació de la cobla Barcelona (oficial de la Generalitat) i la Banda Municipal de Tàrrega.

Seguidament s'anà a descobrir una placa que dóna el nom del mestre Güell a un dels carrers de la ciutat. Després de descoberta la placa, l'alcalde de Tàrrega senyor Fité, visiblement emocionat llegí les següents quartilles:

«Illustres senyors del Consell de la Germanor dels Orfeons de Catalunya, autoritats, orfeons i cors que heu tingut la gentilesa de concórrer a aquest aplec:

El patriotisme dels actes que avui celebreu i que honoren aquesta ciutat, havien de tenir, gràcies a la finesa de la vostra actuació, un caire que ens mogués encara més a sentirnos profundament agraïts. Heusací el trobar-nos ara junts per a donar caràcter oficial a l'homenatge que la ciutat dedica al seu benemèrit fill, el mestre Josep Güell, en el moment de descobrir la placa que ha de perpetuar el seu nom en aquest carrer.

No cal pas ponderar els mereixements del difunt homenatjat per a demostrar com és de creditora la seva memòria la nostra reconeixença. Ahir us en parlaven a la vegada de l'Ateneu, persones prou autoritzades, les quals analitzaven els caires de les seves activitats. Nosaltres hem de limitar-nos a recordar les jornades glorioses per a Tàrrega, assolides amb el seu treball i entusiasme al cap del seu notable Orfeó, i deplorar que la nostra ciutat no ens prodigui amb més abundor patriotes del seu tremp.

Jo us dono a tots les gràcies per haver-vos unit amb tant d'entusiasme a aquest acte.

D'ara endavant, aquest és el carrer Mestre Josep Güell.

He dit.»

Seguidament tingué lloc una audició de sardanes a la Plaça Macià.

A primera hora de la tarda la Permanent de la Germanó d'Orfeons en corporació anà al cementiri on es diposità una corona de flors a la tomba del mestre Güell. El conjunt d'orfeons cantà l'«Adéu germà meu», de Waelran i amb molt fervor es digueren dos parenostres, un per l'ànima del mestre Güell i l'altre per l'ànima del mestre Vives.

A les cinc de la tarda es donà un gran concerts al Teatre de l'Ateneu.

Començà la primera part del programa l'Orfeó Joventut, de Bellpuig, dirigit pel mestre director Ramon Saladrigues, fundat l'any 1919 i format per 90 cantaires. Cantà les composicions: «La Trista», Saladrigues; «El caçador i la pastoreta», Botey; solistes: Concepció Bosch i Camil Garriga.

Seguí després, l'Orfeó La Lira, de Tremp, dirigit pel mestre director Francesc Folguera, fundat l'any 1919 i format per 85 cantaires. Interpretà «La Presó de Lleyda», Cumelles Ribó. Solista, nena Canstantina Buyra; «Les neus que es fonen», Morera.

L'Orfeó Borgenc, de Borges Blanques, dirigit pel mestre director Lluís López, fundat l'any 1922, i format per 105 cantaires, interpretà «Serenata», Otto; «En el mar», Mendelssohn.

L'Orfeó Lleydatà, de Lleyda, dirigit pel mestre director Antoni Virgili, fundat l'any 1919, i format per 130 cantaires, interpretà: «Kalinka», Kurt Schindler, solista, Joan Ferrer; «La mort de l'escolà», Nicolau, solista, Caterina Corberó.

L'Orfeó Balaguerí, de Balaguer, dirigit pel mestre director Simon Jou, fundat l'any 1921 i format per 75 cantaires, interpretà «El cant dels ocells», Millet, solista, Concepció Jou; «Negra sombra», Montes.

Orfeó Nova Tàrrega, de Tàrrega, fundat l'any 1915 per Josep Güell Guillaumet, dirigit pel mestre director mossèn Lluís Sàrret, i format per 98 cantaires. Cantà: «A un infant» i «Hortolana lleydatana», Güell.

A petició del mestre director, es pregà el mestre Millet, qui feia pocs moments que havia arribat al saló procedent de l'enterrament del mestre Vives, que dirigís l'Orfeó Nova Tàrrega, en la interpretació d'«El mercat de Tàrrega», composició del mestre Güell.

El mestre Millet acceptà l'oferiment, i fou ovacionat per l'imposant auditori.

La segona part anà a càrrec de tots els Orfeons, sota la direcció del mestre Lluís Millet. Es cantaren les composicions: «El cant de la Senyera», Millet, que fou escoltada a peu dret; «Muntanyes regalades», Sancho Marraco; «Sota de l'olm», Morera.

Orfeons i cobla Barcelona: «Marinada», Pérez Moya; «Sant Jordi triomfant», Pujol; «La Balanguera», a la memòria del mestre Vives, i «Els Segadors».

A part del què deixem apuntat en la present ressenya, dissabte es procedí a l'obertura d'una exposició de pintures del mestre Güell, exposició que fou molt visitada.

MAS & ROCA
CAMISERS
16 FONTANELLA 16
24 PORTAFERRISSA 26
Trajos llana extra
Guants - mitjons - bufandes

Vida artística

VICTOR MOYA A LA SALA BARCINO

Continua essent molt visitada l'exposició de pintura que V. Moya té actualment a la Sala Barcino. Constitueix aquesta exposició un bell conjunt de retrats i figura d'execució exquisida, on la sensibilitat artística de Moya se'ns manifesta en la seva màxima plenitud. No cal dir que dins el conjunt d'obres que emplenen els murs d'aquesta galeria, l'èxit de venda ha respost a la notabilitat de l'exposició, puix entre els nostres collecionistes i marxants són molts cobejades les teles d'aquest singular artista.

CAVANYS
"Chic"
Economia
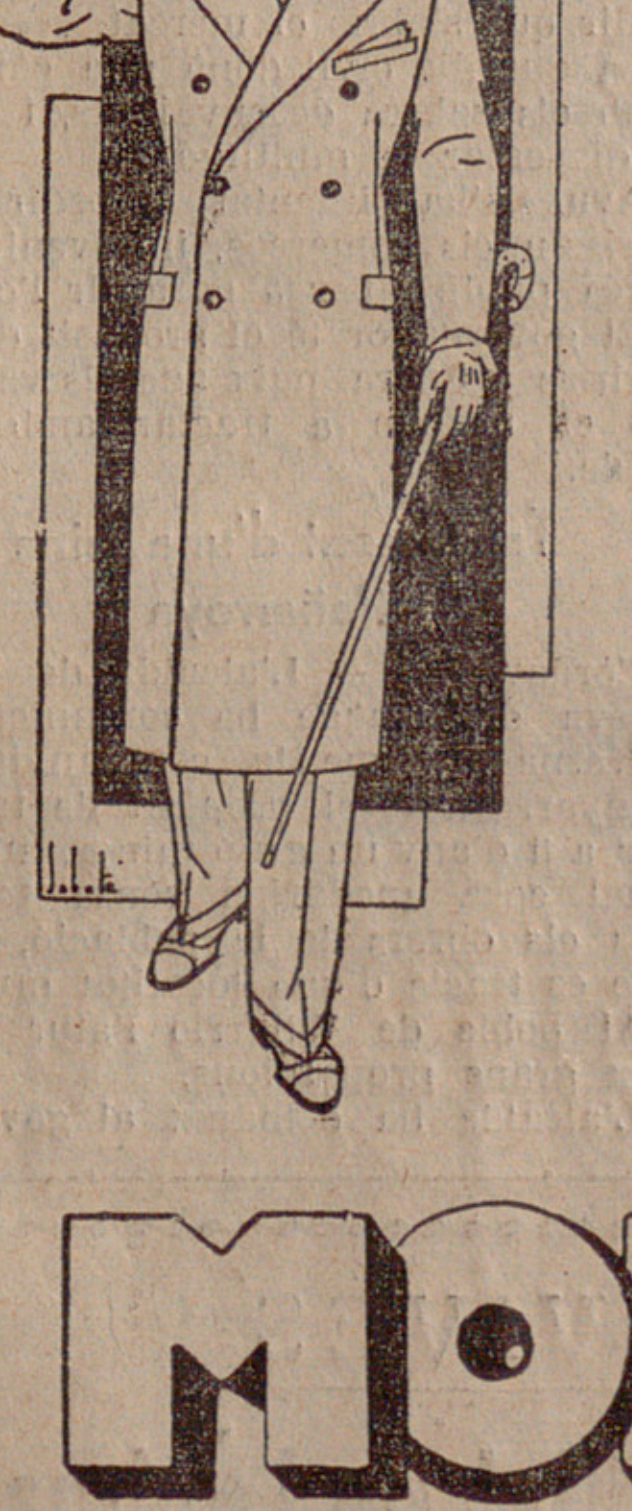
Des de
60 - 75 i 85 ptes.
LA MODA
40, Avinguda Portal de l'Angel, 40 - BARCELONA
Seccions de Sastreria i Camiseria

La mort del mestre Antoni Nicolau

L'enterrament ha constituït una grandiosa manifestació de dol

La capella ardent

Mestre Nicolau!

Just ens havíem assabentat de la desgràcia, i corríem a casa seu: a demanar, a saber, a interessar-nos, a signar, almenys...

Trobem un amic qui ens vol detu-rar dient:

— Sempre de pressa, vés, sempre corrent darrera d'una cosa o altra!

— Ara, a signar; a prendre part en la pena del dia, la de torn, en aquesta època tan llarga i tan dissortada...

— Així, vés sou amic del Mestre?

— I, ni que no ho fos! Ni que no el conegués! Us en creieu lliure, vós qui no el coneixeu o no en sou amic d'interessàrvos pel seu estat? ¿No sabeu qui és aquest home que un carruatge ha posat a la mort? I, encara el caruatge, anant contra direcció, segons sovintejat costum d'aquesta dissortada ciutat que no és sinó un poble gran; bruta, espellifada, sense ordre, sempre esventrada, sense respecte, sense coneixement de qui val, no sabent mai, la seva gent, com ho podran fer per a fugir dels qui corren més perquè tenen més cavalls al ventre i més poques circumvolucions i anfractuositats cerebrals...

Es, ha d'ésser, si no ho és, el nostre amic; nosaltres — vós, jo, aquell — seriem o serem, o no, estimats d'ells; però ell, sí que és, que ha d'ésser estimat nostre! Es un músic, un gran músic! Es, a més, un senzill, un gran senzill! I, no correrieu, encara que no el coneguéssiu ni us conegués, a signar, a palesar la vostra pena per la desgràcia?

Jo no us parlaré del mestre Nicolau d'ara, director de l'Escola Municipal de Música; no us parlaré d'aquell Mestre, qui, civil, ardidament civil, no acceptava la direcció de la banda de la ciutat per no haver de vestir d'uniforme; no diré res del gloriós autor, entre altres, de «La mort de l'Escolà», del «Captant», del «Divendres Sant». Nosaltres ens remuntarem a més lluny, que per això som vells d'anys i d'aficions, que per això havem traspassat el mig segle de vida, de vida plena d'emocions, de sentiments, d'amors; i que, entusiastes de la bellesa — corpòria, material, espiritual — no hem fet, tota la vida, sinó anar en cerca d'ella, foc on fos, i com fos: que la bellesa omple l'ànima de goigs que no poden asolir tots els éssers humans, sinó solament aquells qui són al món per viure amb un cor bategant i un servell furgador d'idees...

Vegeu, vegeu, si us plau, un programa de concert del 22 d'octubre de 1893. D'ací a ben pocs dies farà trenta quatre anys!: «Societat Catalana de Concerts. Director Mtre. Antoni Nicolau.» La portada és un ric dibuix que sembla Domènech, o Mélida, o Riquer; diríeu brodats de seda; el motiu ornamental, altament simpàtic per la riquesa, per la finor, mabilíssims: els que responen a la pairalitat i a l'art: «Catalana de Concerts».

Llegim el programa:

«Obertura de Der Freischütz, Weber; Primavera, Mendelssohn; Menuet des Follets, Berlioz; Concert en la, Schumann; Murmuris de la selva, Wagner; Réverie, Schumann, i Fantasia hongaresa, Liszt.»

El pianista, sabeu? el pianista: Isaac Albèniz. Compteu, com devien ésser aquell Concert de Schumann, i aquella fantasia de Liszt, amb orquestra i Albèniz!

Jo voldria recordar que aquella fou, per a mi, la primera audició dels «Murmuris de la selva», de Wagner, i l'emoció que em produí encara perdura en el meu esperit, com aquelles primeres besades que hom ha posat als llavis de cada dona estimada, enllà dels temps, en la joventut, quan desig o somni de bes és sinònim d'assoliment, i no saps si és tu o són elles qui més frisós m'està...

I, després, més ençà, força més ençà, amb l'estrena del «Captant» o la de «La mort de l'Escolà», que escoltàvem i discutíem, allà, en el segon pis del Palau, del nostre Palau. Discutíem amb aquell altre gran home qui, amb Albèniz, traspassà jove, Francesc Alió, el dels reculls de cançons nostres, l'autor, si no d'altres, de la «Barcarola», tecnicisme, melodia, sentiment; home al qual, potser no s'ha honorat com era degut com es mereixien els seus talents, els seus treballs, el seu amor pairal. L'Alió també tenia projectes; ell somiava?, què duen fer tots els autors, abans de llançar al món llurs obres, sinó somiar?...

Quan el Poeta conta que

«L'infant Jesús demana pa
i 'ant Josep no n'hi pot dar...»

el músic, el compositor, fa ressortir de tal faisó l'exclamació, la pena, l'angoixa, la súplica del fillet demanant i del Pare no podent-lo complaure, que, oh, Déu, fins els estrangers, desconeixedors de l'idioma nostre, aribarien a comprendre les paraules dels cantaires.

Mestre Nicolau! No us en anéssiu pas, encara! Us necessitem. Us volem ací, ací, a propet! Sentiu? Som tots els qui tenim sentiments, que us ho diem! Que el vostre cos guareixi aviat: que el guariment us permeti de tornar a treballar en l'obra aquesta tan immensa de «domesticar les feres». N'hi ha tantes, ch, el Mestre, de feres, encara, en aquesta terra nostra!

Espereu a morir, Mestre Nicolau; No l'heu acomplerta tota l'obra que l'Art us ha encomanada. Al nostre esperit li calen, encara, noves emocions. Feu-nos sentir, doneu-nos noves creacions d'art; que, ara com fa trenta quatre anys, volem que la música sigui el filtre de les nostres llàgrimes.

I la vostra mà que empunyava la batuta quan, adolescents, aprenïem de sentir i d'estimar, i ara escriurà més música, nosaltres la besem amb aquesta altra amor que dóna tant i més goig potser que aquelles amors apassionades dels anys que ja han passat....

VICENS A. BALLESTER

(Article escrit l'any 1927 i que aleshores no es pogué publicar a causa de la censura.)

COMUNICACIO A MONTSERRAT

L'Orfeó Català ha comunicat el traspàs de l'illustre Mestre al reverend P. Abat de Montserrat, amb el següent telefonema: «Amb pregon sentiment comuniquem defunció Mestre Nicolau; preguem recomani ànima fervorós cantaire Verge Montserrat. Orfeó Català.»

A aquest telefonema s'ha rebut la següent comunicació:

«Profundament commoguts traspàs venerat Mestre Nicolau, ens associem al vostre condol. Aquest capvesprc monjos i escolans cantaran a la dolça Moreneta la «Salve» composta pel Mestre. Que ella faci que la pugui sentir des del Cel. L'Abat de Montserrat.»

COMUNICACIONS DE CONDOL

L'emoció profunda que en tots els medis musicals de la nostra terra ha produït la mort del Mestre Nicolau, s'ha intensificat d'una manera ben sensible en la gran família coral catalana, per a la qual illustre Mestre havia escrit les admirables pàgines que a tan alt lloc ha posat l'art català i el bon nom i prestigi de la pàtria.

En tenir-se notícia del traspàs de l'autor de «La mort de l'escolà», s'han començat a rebre a l'Orfeó Català telegrames i comunicacions de condolença. Els primers foren els següents:

«Orfeó Cossetània, apenat mort Mestre Nicolau, tramet sincer condol. President, Vayreda.»

«Ciutat Girona, profundament condolguda mort català illustre, gran polifonista, glòria música catalana, us tramet sentit condol. Dalmau, alcalde.»

«Associació Música Girona s'associa condol Catalunya per mort Mestre illustre. Batlle president, Dalmau, secretari.»

«Orquestra Simfònica Girona tramet sentit condol pèrdua glòria catalana, illustre autor «Captant». Dalmau, president.»

«L'Orfeó Vigatà s'associa al vostre condol per la mort de l'insigne Mestre Nicolau. Assistirem a l'enterrament amb senyera. Josep Sans, president.»

«Director Orfeó Català. Preguem vulgui reperesentar Associació Música Girona enterrament plorat Mestre Nicolau; gràcies. Batlle president, Dalmau, secretari.»

«Orfeó Manresà plora pèrdua Mestre Antoni Nicolau, artista immortal música coral catalana. Torra, president.»

«Assabentats de la mort del gloriós Mestre Antoni Nicolau, l'Orfeó El Roser tramet als seus familiars la més gran condolença per la seva desaparició del món dels vius, i s'uneix al condol que sentiran tots els amants de la música catalana.

Pel Consell directiu, el mestre Marimon i els cantaires. El president, Pere Pomés; el secretari, E. Rei.»

«Escola Municipal de Música de Terrassa s'associa dol mort Mestre Nicolau. Serrat, director.»

«Ajuntament de Terrassa s'associa al sentiment traspàs Mestre Nicolau. Alcalde, Samuel Morera.»

«Rebeu nostre més sentit condol mort Mestre Nicolau. Orfeó Premià de Dalt.»

«Orfeó Nova Tàrrega, aclaparat mort Mestre Nicolau, us tramet l'expressió del seu condol. Lluís Agell Agell, president.»

«Feu present família Nicolau i Salabror nostre plor mort eminent Mestre i convencut catòlic. Amics Cant Gregorià Manresa. Joan Ferrer.»

«Orfeó Borgenc sent amb vosaltres irreparable pèrdua mort Mestre Nicolau. Rucinat, president.»

«Apesarat per la mort illustre Mestre i volgut amic Antoni Nicolau, xolgueu admetre sentit condol. Josep Planas Argemí.»

«Centre Català València us tramet commogut condol traspàs Mestre Nicolau; us prego feu extensiu família illustre músic. Garcia, president.»

«Escola Municipal Música Manresa tramet condolença mort home noble i eminent compositor Antoni Nicolau. Blanch, director.»

«Orfeó de Sabadell, condolgut per la mort eminent Mestre, us testimonia el seu més sentit condol. Cirera, president.»

«Rebeu el nostre més sentit condol per la mort del gran Mestre. Orfeó Vigatà.»

«Secció de senyoretes de l'Orfeó Català. Orfeó Badaloní.»

LA MASCARETA FETA PER DIONÍS RENART :: APUNT FET PER JOAQUIM RENART

A la sala de Juntes de l'Orfeó hi ha exposada la mascareta del difunt, feta per l'artista senyor Dionís Renart, així com un apunt acolorit del Mestre Nicolau en el seu llit de mort, del dibuixant senyor Joaquim Renart. Ambdues obres són molt reeixides. Meresqueren gran elogis.

EL CONDOL DEL MESTRE FALLA

En els plecs de signatures posats al vestíbul de l'Orfeó Català, Mestre Falla ha escrit: «Associàndome profundamente al duelo de la música catalana por la pérdida del admirable Maestro, Manuel de Falla.»

VISITES DE PERSONALITATS AL CADAVER

Ahir, a les set del vespre, Francesc Cambó anà a l'Orfeó Català i pregà prop del cadàver del Mestre Antoni Nicolau.

També anaren a l'Orfeó Català els mestres Manuel de Falla i Joan Lamote de Grignon.

VETLLA DE LES DESPULLES

Els cantaires de l'Orfeó Català han vetllat les preades despulles del Mestre.

El túmul era voltat de ramells i corones de flors, ofrena de l'Orfeó Català, Escola Municipal de Música, senyora Sancristòfor vídua de Folch, senyora Roig de Mercadal, senyor F. Alfonso Ferrer i senyora, i d'algunes deixebles i professors de l'Escola Municipal de Música, de l'esposa i fills, i Orfeó de Sans.

PLECS DE SIGNATURES

Els plecs de signatures van omplir-se ràpidament. Han signat les figures més rellevants del nostre món musical.

EL SANT ROSARI ES DIT CORPORATIVAMENT

A dos quarts de nou del vespre, l'Escolania de Sant Francesc de Paula i la Secció coral de Sant Pere Apòstol van dir el rosari davant del cadàver.

També l'ha dit corporativament l'Schola Cantorum de la Pia Unió de Sant Miquel Arcàngel.

LES VISITES DURANT LA NIT

Han seguit, durant la nit, les visites nodrides de comissions, cantaires, obrers, etc., etc.

LES FILLES DEL MESTRE

A quarts de dotze de la nit han acudit a l'Orfeó Català les dues filles Francisca i Mercè, amb una de les nétes del Mestre Nicolau.

Profundament commogudes, han orat llargament pregant al costat del cadàver acompanyades pel Mestre Millet, qual els ha mostrat, després, la mascareta del plorat Mestre, que els ha causat una profunda impressió.

TRASLLAT DEL CADAVER A L'ORFEO CATALA

El cadàver del Mestre Nicolau fou traslladat, ahir a les cinc de la tarda, a la sala d'assaigs de l'Orfeó, convertida en cambra mortuòria. Seguidament va desfilar davant del cadàver nombrosos admiradors i deixebles del gran Mestre.

La Junta de l'Orfeó Català, presidida pel Mtre Millet i el senyor Cabot, va rebre el cadàver que seguei-xia vetllat pels cantaires de l'Orfeó i guàrdia urbana de gran gala.

VISITES DE PUBLIC I ENTITATS

Ahir, durant tota la tarda, fou gran l'afluència d'admiradors del Mestre Nicolau que va desfilar davant del seu cadàver a la cambra mortuòria de l'Orfeó. També han acudit a retre homenatge a l'illustre difunt, gran nombre de mestres de música i doctors d'Orfeon de la ciutat i fora.

Al voltant del túmul es col·locaren les corones de flors que es rebien, així com les senyeres dels Orfeons Montserrat, de Sans, Atlàntida, Centre Moral Instructiu de Gràcia, Asil Empar de Santa Llúcia, Martinenc, Schola Orphènica, Roser, Gracienc, del Centre Social de Betlem, Schola Cantòrum de la Pia Unió de Sant Miquel Arcàngel, Orfeó Sarrianenc, Orfeó L'Eco de Catalunya, Orfeó Barcelonès, Orfeó Badaloní, La Violeta de Clavé amb una nombrosa comissió de cantaires; Orfeó Llevant de la Barceloneta.

ABSOLTES

Els senyors sacerdots que visitaven les preades despulles deien un respons.

MES TELEFONEMES REBUTS A L'ORFEO CATALA

Orfeó Tianenc, Sardà, president; Associació Professors Músics Tarragona, Josep Catasús, president; Pau Casals; Orfeó Civicanum, Torelló, president; Societat Coral La Paloma, Baiget, president; Orfeó Montserrat Olesa, Margarit, president; Orfeó Catellenc, Guantes Delemus; Escola i Banda Municipal Caldes de Montbuy, Alfons Maria Xancó; Un comunicat de Ferran Valls i Taberner; Orfeó Nova Solsona, Gras, president; Cor d'Icària de Barcelona; Orfeó Vigatà; Prado Suburense, Planes; Orfeó Sabadell, Cirera, president; Escola Municipal i Música Manresa, Blanch, director; Centre Català València, Garcia, president; Associació Concerts Reus, Guardan, president; Cobla La Principal de Bages; Centre Lectura Reus, Fotosaus, president.

LA CAPELLA ARDENT

Durant tot el matí, la capella ardent installada a la sala d'assaigs de l'Orfeó Català, es veié concorreguda de devots del Mtre. Nicolau, que desfilaven per tal de contemplar les seves despulles.

Tocades les deu, començà l'arribada de les persones que havien d'assistir al sepeli.

La quantitat de corones era una cosa enorme. Només cal dir que després se n'empliren quatre carrosses.

Una de les persones que contemplaren el cadàver de Nicolau, als últims moments en que estigué a la capella ardent, fou el poeta Apelles Mestres.

Al voltant del túmul es posaren les senyeres que feren continuament escorta al cadàver. Eren les de les entitats següents:

Orfeó Català, Orfeó Vigatà, Catalunya Nova, Orfeó Badaloní, Eco de Catalunya de Sant Andreu, Orfeó Gracienc, Orfeó de Ceguetes de Santa Llúcia, Orfeó de Sans, Orfeó Montserrat, Orfeó El Roser, Orfeó Atlàntida, Orfeó Martinenc, Schola Orpheònica, Orfeó Sarrianenc, Orfeó Barcelonès, Schola Cantorum, Orfeó Llevant, La Violeta de Clavé, Orfeó Lleydatà i Orfeó Gervasienc.

Aviat les autoritats feren acte de presència.

L'ABSOLTA DE L'ORFEO CATALA

El cadàver, contingut en un taüt de roure, fou conduit al vestíbul del Palau de la Música Catalana.

Servents a la Frederica feien guàrdia.

La presidència, oficial, composta dels senyors Macià, Aguadé, Anguera de Sojo, Companys, general Pozas, Pérez Sala, Gassol i Casals, ocupà l'espai del fons.

La clerecia de Sant Francesc de Paula, estava prop de la porta.

Els nois de l'Orfeó Català i la Secció d'homes, ocupaven el peu de l'escalinata.

El Mtre. Millet agafà la batuta i l'Orfeó entonà el respons de Victòria.

Fou un moment d'una gran solemnitat.

Acabades les notes de l'Orfeó, les tanscaren les veus de la clerecia.

Seguidament es formà la comitiva.

AL CARRER

El carrer de Sant Pere més Alt i la placeta de davant de l'església de Sant Francesc fins a la Via Layetana, presentaven un aspecte grandiós.

Una gran gernació a banda i banda esperava el pas de la comitiva, per a presenciar-lo o ajuntar-se al seguici.

El cap de la guàrdia urbana senyor Ribé amb els oficials senyors Vendrell, Lozano, i amb el cap de Cerimonial de la Generalitat senyor Rubí, tenien cura de l'organització de l'acte i que l'ordre fos perfecte.

ALTRES EXEQUIES FUNEBRES

Un cop el taüt estigué posat a la carrossa envidrada, aquesta caminà uns quants metres, i es posà davant la portalada de l'església parroquial de Sant Francesc.

Les vint senyeres dels orfeons amb llaços negres, continuaven escortant el cadàver, tal com feren durant tot el camí.

A la porta del temple la clerecia de Sant Francesc entonà un altre respons.

En retirar-se els capellans el cotxe

Davant l'Escola Municipal de Música. L'últim tribut al mestre

es posà davant de la Banda Municipal que estava al peu de la Casa Gremial dels Velers.

Aleshores la Banda Municipal, dirigida pel Mtre. Lamothe de Grignon, executà l'«Himne Allegòric» de l'illustre difunt.

LA COMITIVA

Seguidament es formà la comitiva.

Obrien la marxa quatre individus de la guardia urbana a cavall, de gala.

Darrera venien els «serenos», també de gala.

Després hi anaven els bombers amb casc.

La Banda Municipal venia a continuació. Durant el trajecte tocà la Marxa Fúnebre de Beethoven, el «Via-Crucis» de Sadurní, i en acomiadar-se el dol, la Marxa Fúnebre, de Chopin.

El cotxe mortuori anava en la forma ja descrita, i a darrera les autoritats en la forma que ja s'han esmentat.

Al dol de la família hi havia el fill Gustau i els fills polítics Josep Bas i Francesc Montfort.

La Junta directiva de l'Orfeó Català, presidida per Joaquim Cabot, amb els Mtres. Millet i Pujol, secretari Pasqual Boada i altres elements de la nostra primera entitat coral, formaven una altra presidència.

L'Ajuntament de la ciutat estava representat pels regidors senyors Pellicena, Amat, Alomar, Ventalló, Jové, Duran i Guàrdia, Ruiz, Samblancat, Marlés i Puig Moner.

La Lliga Catalana era representada pel membre de la Junta directiva de la Lliga Regionalista, senyor Josep M. Blanc i Romeu.

El doctor Bellido era delegat del Rector de la Universitat; l'artista Josep Llimona, hi era en nom de la Junta de Museus; els senyors Costa i Deu i Salvà, per l'Associació de Periodistes.

Després hi anaya una gran gentada gairebé anònima en la seva majoria, la qual cosa demostra els afectes que l'obra del Mtre. Nicolau havia despertat en l'ànima popular.

Entre les persones i representacions que hi veiérem, salvant les omissions que forçosament hi ha d'haver, hem d'esmentar les següents:

Vicents de Moragues, Cases-Abarca, Bastardes, Apelles Mestres, Associació de Música da Camera, Clausells, Societat d'Autors, Moya, Balenyà, Vinyes, Capdevila, Serra i Martínez, Balcells, Planes, els nois i noies de l'Orfeó Català, Comella, Carrion, Capmany, Pena, Lambert, Llobet, ceguetes de l'Asil de Santa Llúcia, alumnes de l'Escola Municipal de Música, Marquès, mossèn Potelles, Pap Cot, Associació Obrera de Concerts, mossèn Frederic Muset, elements de l'Orfeó de Sans, Pahissa, Agulló, Martí Esteve, Bosch Humet, Sangenís, Mn. Higini Angles, Mn. Joan Puntí, Enric Giménez, Rodergues Calmell, Ballester, Bagunyà, Masvidal, Obradors, Adrià Gual, Bonshoms, Jaume Valls, Sebastià, Llongueres, Lliurat, Galí, Vives i Griner, Teixidor Comes, Duran i Ventosa, Bringué, Aliberch, Llera, Torres, etc.

PEL CAMI

Per la Via Layetana, carrer de Junqueres, Plaça d'Urquinaona, i carrers d'Auziàs-Marc i Bruch, el seguici anà fins a l'edifici de l'Escola Municipal de Música, situada al nivell del carrer de València.

Durant tot el camí una muralla compacta de públic presencià el pas. La circulació rodada fou interrompuda.

La clerecia acompanyà el cadàver fins aquell lloc. Les campanes de Sant Francesc doblaren mentre les pogué sentir la comitiva.

COMIAT DEL DOL

En arribar el taüt amb el cadàver que estava tapat amb la bandera de Catalunya, des de les finestres de l'Escola de Música les alumnes tiraren rams de flors.

A continuació, la presidència rebé comiat dels que no podien arribar-se fins al Cementiri.

La desfilada dura molta estona.

La Banda Municipal, amb la Marxa Fúnebre de Chopin, tancà aquesta part del dol.

LES CORONES

Les corones ocupaven quatre cotxes. La majoria ostentaven cintes barrades. Poguérem anotar les següents, segons expressió de les llaçades:

Senyora Santcristofol, vídua de Folch; senyora Roig de Mercadal, senyor F. Alfonso Ferrer i senyora, Orfeó Català, Mercè Abad, Pilar Casases; Josefina Creus, Maria Fares, Emília Figueras de Torra; Maria Miquel i Elisa Rodríguez; Escola Municipal de Música; Esposa i fills; Orfeó de Sans; Secció de senyoretes de l'Orfeó Català; Orfeó Badaloní; Banda Municipal; Ràdio Associació Catalunya; Orfeó Gracienc; Orquestrina Nic-Fust i Hands; Ràdio Barcelona; Generalitat de Catalunya; Sindicat Musical de Catalunya; Círcol Artístic; un ramell de la senyora Buxó; personal del Ritz; Associació Empresaris Catalunya; Ajuntament de Barcelona; Ateneu Enciclopèdic Popular, professora Montserrat Guiu.

TELEGRAMES

Són molt nombrosos els telegrames i comunicacions rebuts per la família i l'Orfeó Català expressant el sentiment que arren del país ha ocasionat la mort del mestre Nicolau.

També a l'Alcaldia s'ha rebut un telegrama del Centre Català, de València, que diu:

«Centre Català València expressa vostra ciutat condol dolorosa pèrdua Mestre Nicolau. — Garcia, president.»

AL CEMENTIRI NOU

Les autoritats principals no anaren al Cementiri.

La tomba destinada a servar les despulles del plorat autor de «La mort de l'escolà», cedida per l'Ajuntament, és la fossa menor núm. 509 lletra A. Via de la Misericòrdia, tercera agrupació.

Es al costat mateix de la tomba d'Amadeu Vives.

El cadàver, per voluntat del difunt, quedà al dipòsit per tal d'ésser inhumat passades vint-i-quatre hores.

Abans d'acomiadar-se del cadàver els que volgueren retre-li homenatge final, el senyor Joaquim Cabot i Rovira, en nom de l'Orfeó Català, pronuncià un sentit parlament remarcant el significat de l'obra de Nicolau.

En nom de la ciutat i de la família el regidor senyor Pellicena clogué el comiat amb un discurs expressant l'agraïment per la magnífica demostració de dol que s'havia palesat, i féu notar que Barcelona, pels seus valors espirituals i per les seves multituds, havia comprès la vàlua del gran músic que ens deixava.

A. C. S. el mestre Antoni Nicolau, i que la seva família i l'Orfeó Català rebin novament la demostració del nostre sentiment que comparteix Catalunya.

Notes polítiques

MES ENLLA DE L'ESTATUT

Demà, dimecres, dia primer de març, a dos quarts de vuit del vespre, el senyor Ferran Soldevila donarà a Palestra la quarta conferència del cicle «Més enllà de l'Estatut». El tema que desenrotllarà serà el següent: «La nostra història i el nostre esdevenidor.

GOVERN CIVIL

EL GOVERNADOR NO VA A MADRID

Segons ha manifestat el governador, havia decidit aquesta setmana anar a Madrid, però com sigui que les notícies que ha rebut són que el ministre de la Governació no hi serà aquesta setmana, ha decidit ajornar aquest viatge per la setmana entrant.

EXPULSIO D'INDESITJABLES

Ahir començà l'expulsió dels estrangers que estaven detinguts a la presó com a indesitjables.

Els que sortiren cap a la frontera de Port-Bou són dos italians coneguts com agitadors perillosos.

El governador ha interessat de la Direcció general de Seguretat que s'activin els expedients a fi que no quedi a la presó cap detingut dels que no han d'estar a disposició d'algun Jutjat.

CRIDA A ENTITATS

Pel Negociat d'Associacions d'aquest Govern civil, s'interessa la presentació, qualsevol dia feiner d'onze a tretze, dels senyors presidents o secretaris de les entitats que a continuació s'expressen:

Unió Mutual Obrera «La Fraternidad»; Mutual Mutualista (personal de la Casa Torrabalari); Federació Nacional de Mestres Interins i Substituts; Associació Rendulles Socors entre Carters d'Espanya; Centre Andalús; Federació d'Entitats per a la Defensa de la Família Obrera; Associació Independent d'Empleats Mercantils; Unió de Llogaters; Lliga de Senyores per a l'Acció Catòlica; Casa de València; Societat de Dependents Guardarrobes; Centre Excursionista «Aguila»; Gremi d'Auxiliars de Farmàcia de Catalunya; Collegi d'Agents de Canvi i Borsa; Econòmica Barcelonesa d'Amics del País.

HA ESTAT DETINGUT EL COMUNISTA RAMON CASANELLAS

El governador donà compte als periodistes de la detenció al carrer de Londres de Ramon Casanellas.

La detenció, segons referències, s'efectuà a una casa del carrer de Londres, on es savia que es trobava amagat el conegut comunista, al qual la policia feia temps que seguia la pista.

Diverses vegades, durant alguns mesos, ha aconseguit burlar la persecució de la policia.

Anit passada, en adonar-se que els agents havien trobat el seu refugi, sortí corrents, però els agents feren alguns dispars per a esporuguir-lo i procedir a la seva detenció, com així passà.

En un registre efectuat pels agents a la casa on habitava, s'incautaren de tota una documentació a nom d'un altre individu, amb el qual s'amagava.

El governador ha manifestat que havia donat compte d'aquesta detenció al ministre de la governació.

TRIBUNALS

CAUSA PER DELICTE D'ASSASSINAT

Per al dia 29 d'abril s'ha assenyalat a la secció tercera de l'Audiència la vista de lacausa per jurats pel delicte d'assassinat del «sereno» del Cinema Avinguda, contra Angel Espí i dos més. Aquesta vista fou suspesa el dia 22, per malaltia d'un dels lletrats defensors.

MONEDES FALSES

A la Secció primera s'ha vist una causa contra Emili Costa, que a un bar de la Rambla de Santa Mònica intentà fer passar unes monedes falses. Se li trobaren altres monedes també falses.

La pena sollicitada pel fiscal ha estat la de tres anys, sis mesos i 21 dies.

ATRACADOR CONDEMNAT

Davant el Tribunal del Jurat ha comparegut Lluis Sellés Galiana, que el dia 31 de juliol de 1931, pistola en mà, a la carretera de Santa Coloma, obligà a Angel Martínez que guiava un carro, a parar-se i creuar-se amb la carretera, i aix' pogué fer parar els autos en què hi anaven diverses persones, que foren atracades pel processat.

Tots els testimonis han reconegut el detingut com a autor del fet, i el jurat a emès un veredicte de culpabilitat, apreciant la nocturnitat, el despoblat i la reincidència.

En virtut del veredicte la Sala ha condemnat el processat a les penes següents a quatre mesos i un dia pel delicte de coaccions a la carretera; a dues penes de sis anys, vuit mesos i un dia, per dos robatoris a mà armada, i 100 pessetes de multa per la tinença ilícita d'arma, fet considerat com a falta.

ACUSAT D'ESTAFA

Davant el Tribunal de la Secció quarta, s'ha vist una causa contra Marcelli Sardà, acusat d'un delicte d'estafa, per al qual el fiscal ha demanat la pena de cinc mesos de reclusió.

NOTES PERSONALS

Amb motiu d'haver guanyat el Dr. Víctor Conill la càtedra d'Obstetrícia i ginecologia de la Universitat de Santiago, després de brillants oposicions i amb el vot unànime del Tribunal, els seus companys i amics han organitzat un sopar d'homenatge que tindrà lloc dijous vinent, dia primer de març, a les deu de la nit, a l'Hotel Ritz.

Per a tiquets cal dirigir-se a l'administració de l'Hotel fins a les dotze del migdia de dijous.

Virgili i Tarré

Casa especial en la fabricació i confecció de

MOSTRUARIS

de totes menes i formes, per a TEIXITS, tints, etc.

IMPREMTA

Treballs comercials. — Llibres ratllats. — Llibres de fulls movibles. — Fitxes i fitxers. — Especialitat en models.

PASSEIG DE SANT JOAN, 54 (prop de Diputació)

TELEFON 50662 BARCELONA

EL MATÍ

Esplai — REVISTA ILLUSTRADA QUE SURT CADA DIUMENGE UNA PESSETA AL MES

ANY V NUM. 1.178 — Amb censura eclesiàstica — BARCELONA: DIMARTS, 28 DE FEBRER 1933 — PREU: 15 CENTIMS

HA MORT EL MESTRE ANTONI NICOLAU

DIUMENGE, A LES PRIMERES HORES DE LA TARDA, MORI L'IL·LUSTRE MUSIC CATALA ANTONI NICOLAU. - AHIR, EL CADAVER DEL MESTRE NICOLAU ROMANGUE EXPOSAT A LA SALA D'ASSAIGS DEL PALAU DE LA MUSICA CATALANA, LA QUAL HAVIA ESTAT CONVERTIDA EN CAPELLA ARDENT

Avui, a les onze del matí, tindrà lloc l'enterrament del malaguanyat artista i hom espera que aquest acte constituirà una expressiva manifestació del dol nacional que en aquests moments sent Catalunya

LA NOTICIA DE LA MORT

No per inesperada, no ha deixat de causar una pregona sensació la mort del mestre Nicolau.

Des que fou víctima d'un accident al passeig de la Indústria, el mestre Nicolau quedà molt delicat de salut, puix que ultra aqueixa fatal circumstància, cal tenir en compte que la seva edat avançada fou un obstacle per al seu total restabliment.

Dijous de la setmana passada es veié obligat a quedar-se al llit i per bé que diumenge al matí intentà aixecar-se, hagué de desistir per mancar-li les forces.

L'illustre mestre morí prop de dos quarts de quatre de la tarda d'abans-d'ahir rodejat de la seva família.

La trista nova s'escampà tot seguit per la ciutat i no cal dir amb la pena i dolor que lo notícia era rebuda.

Als centres musicals fou rebuda la notícia, igualment amb sentiment extraordinari.

ELS QUE ACUDIREN ALS PRIMERS MOMENTS

Un dels primers d'aribar al domicili del finat fou el mestre Lluís Millet, el qual pregà una estona davant el cadàver.

El mestre Millet no podia amagar la seva emoció i en sortir de la cambra mortuòria digué:

— Les obres del mestre Nicolau són les que han donat caràcter a l'Orfeó Català.

El cap de Cerimonial de l'Ajuntament, Sr. Ribé, també fou un dels que acudí als primers moments.

El Sr. Ribé, en nom de l'alcalde expressà a la família el condol de la ciutat, tot indicant que serien retuts al cadàver del mestre Nicolau els mateixos honors que al mestre Vives.

També acudiren al domiicli del finat els mestres Lamote de Grignon i Pujol.

Igualment hi anà el conseller de Cultura Sr. Gassol, el violinista Costa i el president de l'Orfeó Català, senyor Joaquim Cabot.

EL PRESIDENT DE LA GENERALITAT AL DOMICILI DEL MESTRE

Diumenge, a última hora de la tarda, el President de la Generalitat, senyor Macià, acompanyat del seu secretari, Sr. Joan Alavedra, estigueren al domicili del mestre Nicolau per a expressar el condol a la família.

PLECS DE SIGNATURES

A la porteria de la casa número 59 del carrer de la Princesa, on vivia l'illustre músic, foren collocats uns plecs que s'omplien ràpidament de signatures, on hi expressaren llur testimoni de condolença un crescudíssim nombre de personalitats.

També hi signaren tots els professors i alumnes de l'Escola Municipal de Música.

EL TRASLLAT DEL CADAVER AL PALAU DE LA MUSICA CATALANA

Ahir, a dos quarts de quatre de la tarda, es procedí al trasllat del cadàver des del seu domicili al Palau de la Música Catalana.

El cadàver fou posat en un furgó i únicament fou acompanyat al Palau pels individus de la família.

En arribar al Palau, el cadàver fou rebut per la Junta de l'Orfeó Català en ple i presidida pel Sr. Joaquim Cabot, el mestre Millet i un estol de cantaires. També hi havia un considerable nombre d'alumnes de l'Escola Municipal de Música.

LA CAPELLA ARDENT

La sala d'assaig de l'Orfeó Català fou convertida en capella ardent.

Saixecà un túmul en mig de la sala, a la capçalera del qual fou collocada la imatge del Crucifix i la senyera de l'Orfeó Català, amb llaçades negres.

Al fons de la sala figurava una bandera de Sant Jordi i a banda i banda dues de catalanes.

Voltant la sala foren collocades les senyeres de la totalitat dels orfeons de la nostra ciutat.

Donaven guàrdia d'honor al cadàver dos guàrdies municipals amb vestit de gala i els choristes de l'Orfeó Català, els quals es rellevaven de dos en dos.

LA DESFILADA DE PUBLIC

A les sis de la tarda es permeté que el públic desfilés davant el cadàver i des d'aquella hora fins a dos quarts de deu del vespre fou una corrua inacabable de ciutadans que anaven a retre llur tribut d'admiració davant el cadàver de l'illustre mestre.

En tots els rostres es palesava el mateix sentiment i no foren poques les persones que els espunrejaven els ulls en trobar-se davant el finat.

Durant les tres hores i mitja que durà la desfilada de públic ni un sol instant decaigué el nombre de persones que passaren per la capella ardent.

AVUI TAMBE ES PODRA VISITAR DE VUIT A DEU

El cadàver podrà ésser visitat pel públic, avui, de vuit a deu del matí.

EL SR. CAMBO VISITA EL CADAVER

A dos quarts de vuit del vespre, el senyor Cambó estigué al Palau de la Música Catalana, orant breus moments davant el cadàver del mestre Nicolau.

LA SCHOLA CANTORUM DE LA PIA UNIO DE SANT MIQUEL ARCANGEL

A les nou del vespre, estigué a la capella ardent la Schola Cantorum, i fou dit el Rosari pels components de l'entitat que omplien totalment la sala.

L'ALCALDE SR. AGUADE

Coincidint amb l'acabament del Rosari arribà l'alcalde Dr. Aguadé, acompanyat del cap de cerimonial Sr. Ribé.

L'alcalde conversà breus moments amb el mestre Millet.

L'ESCULTOR RENART

L'escultor Renart tragué uns apunts i emmotllà el rostre del mestre Nicolau.

DOL GENERAL

Els balcons del Palau de la Música Catalana foren coberts amb grans domassos negres.

L'Escola Municipal de Músics cobrí també la façana amb draps negres.

TESTIMONIS DE CONDOL

En tenir-se notícia del traspàs de l'autor de «La mort de l'escolà», s'han començat a rebre a l'Orfeó Català, telegrames i comunicacions de condolença, essent els primers els següents:

«Escola Municipal de Música de Terrassa s'associa dol mort mestre Nicolau. — Serrat, director.»

— «Escola Coral Terrassa s'associa dol Catalunya mort mestre Nicolau. — President, Fainé.»

— Orfeó Cossetània condolgut mort mestre Nicolau, tramet sincer condol. —President, Vayreda.»

— «Ciutat Girona, profundament condolguda mort català illustre gran polifonista glòria música catalana, us tramet sentit condol. — Dalmau, alcalde.»

(Segueix a la pàgina 8)

Vegeu a les pàgines interiors

En espera d'esdeveniments polítics
Editorial

El Japó en camí del marxisme
Per Pere M. Escursell, S. J.

El benemèrit arxiver de Ripoll
Per E. Busquets i Moles

El Mestre Nicolau
Per N.

Carnestoltes setze voltes
Per Pau Romeva

La generositat dels catòlics anglesos
Per R. de Mirabal

Carnet d'Art: Parlem de Fortuny, el gran pintor català
Per Joaquim Ciervo

VIDA CULTURAL

Un bell discurs del mestre Antoni Nicolau

El bell discurs, els paràgrafs essencials del qual publiquem avui, data del 1908. El mestre Nicolau el llegí a la Festa de la Música Catalana, de l'any susdit. El discurs absolutament mestrivol de l'enyorat artista que acaba de deixar-nos continua essent actual, oportunissim. Car hi ha veritats que és sempre bo, que és sempre sanitós de repetir.

... ...

«Estudieu l'evolució moderna de l'art més vigorós que mai hagi existit, de l'art que fins avui més amunt s'ha enlairat, l'art germànic, i veureu que mai no ha deixat de bategar-hi l'esperit de la raça. Prenemne els tres cims cabdals que dominen i resumeixen tota aquesta evolució: Bach, Beethoven i Wagner.

Bach va vivificar les formes mortes del contrapunt i de la fuga amb l'ànima vibrant de la música popular; ell va sembrar tota la llavor del nou art germànic. Bach és, doncs, la pedra de toc del germanisme musical.

Beethoven portà a la perfecció les formes clàssiques conreades per Haydn i Mozart, la sonata i la simfonia, i obrí les portes del nou romanticisme. En l'obra de Beethoven hi batega la passió de tota la humanitat i, malgrat la força amb què la sent i la intensitat amb què l'expressa, no es desarrela mai: Beethoven és tan germànic com Bach.

En el geni vastíssim de Wagner hi ha condensat tot l'art musical anterior a ell. En la seva obra hi trobem característiques d'altres religions, d'altres races i d'altres escoles: l'austeritat expressiva del cant gregorià, el cromatisme oriental, l'apassionament meridional de l'escola italiana, el cisell de la forma francesa; hi trobem característiques d'altres individualitats: la beatitud de Palestrina, la rusticitat de Weber, les intimitats de Schumann, el neguit de Chopin; i, amb tot això, Wagner és tan germànic com Bach i com Beethoven. I Wagner, progressant en la seva obra, sense cap vacillació, sense cap defalliment, caminant sempre amb petjada segura cap a l'apoteosi de Bayreuth; Wagner fent dir al seu geni el que vol que digui, no sols ens diu que és tan germànic com Bach i com Beethoven, sinó que vol ésser-ho. Wagner vol ésser de la seva terra. La terra també crea voluntat.

Com més amunt vulgueu enlairar-vos, més fondes haveu de tenir les arrels a la terra. I les arrels no creixen més que en terra pròpia.

Diuen alguns: no us preocupeu de les vostres característiques: bé prou que apareixeran en les vostres obres.

Jo us dic: si les vostres característiques han d'aparèixer en les vostres obres, preocupeu-vos-en.

Preocupeu-vos-en. Perquè, secundant la llei de la natura, fareu obra més intensa.

Estimeu-les, perquè fareu obra més sincera.

I, sobretot, estudieu-les: així fareu obra de convicció, perquè en elles hi veureu que Catalunya té una personalitat musical ben determinada. I tenint Catalunya aquesta personalitat, o fareu un art català, o no en fareu cap.

Més us diré: un art, per a fer-se gran, necessita les influències d'arts exòtics; però aquestes influències no seran d'un efecte positiu si no trobeu un art de soca on empeltar-se.

No n'hi ha prou amb què el nostre esperit s'assimili idees i formes d'arts estrangers: si volem fer-ne art veritable d'aquestes idees i formes, ens cal tenir un art propi que les modifiqui i les pasti segons la nostra manera de sentir la bellesa. Altrament no es fa sinó art de dialecte de frontera, amb fórmules crues, talment un mostruari de marxant.

Il·lustrem-ho amb fets, lògica vivent.

Itàlia, que té un passat gloriós, enlluernada per la seva pròpia creació, l'òpera, va deixar de conrear totes les altres formes musicals; i el seu art, cenyit a la servitud de l'escena, anà perdent la saba, anemiantse, i per fi ha desaparegut. Els músics italians d'ara, mancats d'art propi, volen assimilar-se a l'art germànic i francès, i les formes i fórmules d'aquests arts prenen en llurs obres l'aspecte de caricatures, quan no de disfresses espellinsades que no aconsegueixen dissimular llur pobresa. La música italiana moderna parla com aquells que de petits han corregut totes les parts del món sense pare ni mare, i sense posar arrels enlloc: quan expliquen una entremaliadura, llur llenguatge bigarrat ens interessa; quan conten una desgràcia, prou ploren, però ens fan riure.

Anglaterra, que no s'ha fet un art de la seva música popular, malgrat les influències que sempre ha rebut de totes les nacionalitats i individualitats musicals, no en té cap.

Rússia, que s'ha preocupat i es preocupa de les seves característiques, s'està fent un art vigorós.

I França?

L'art francès ha nascut, com tots, de la música popular, i n'ha servat sempre la seva característica: aquesta resideix en la forma, i la seva qualitat és l'elegància; si haguésim dit que la música germànica havia nascut de la melodia, que és l'ànima de la música, ara diríem que la francesa ha nascut del ritme, que n'és la carn. Compareu l'«allegro» simfònic alemany amb el francès. L'«allegro» simfònic és el temps en es desfrena la passió, i quan la passió es desfrena no hi valen vestits ni convencionalismes, la individualitat apareix nua. En l'«allegro» alemany hi sentireu sempre la melodia, pura, essència de la poesia; en el francès, el ritme pur, essència de la dansa. Així els francesos, preocupant-se de llurs característiques amb la influència de l'art italià i del germànic, sobretot del primer, han creat i sostingut una forma en la qual ningú no els ha superat ni igualat: la comèdia musical, l'òpera còmica. I mireu quina força té la veu de la terra! Estimulats per l'esplendor de l'art germànic, han fet i fan esforços titànics per a igualar-lo; però la casta no ho porta: llur teatre de gran drama musical, sempre l'han hagut de sostenir estrangers: Gluck, Rossini, Meyerbeer, i actualment Wagner; i llur art simfònic és un art purament impressionista, artificiós; un art d'hivernada, de forma exquisida, és art, però sense la flaira intensa, sense la grapada d'un art de raça pura.»

... ...

«Digueu-me el nom d'un músic que hagi commogut el món sense fer art de la seva terra.

Gluck i Meyerbeer no digueren res quan entre varen voler fer art italià pur.

Haendel feia música alemanya a Anglaterra, i Rossini la feia italiana a França.

Bizet restà francès escrivint una òpera espanyola.

Chopin, vivint a París, escrivia obres plenes de flaira de la música popular de la seva pàtria.»

... ...

«¿Voleu un exemple de casa nostra? Parlem de Clavé.

En l'obra de Clavé hi ha dues èpoques ben distintes: una, que feia art que ara en dirien europeu; escrivia els seus versos en castellà i la seva música apareixia orientada vers França o Itàlia. D'aquella època no en queda res. Les obres ben catalanes, de la segona època, viuen encara.

N'hi ha molts a Catalunya que ja n'han tornat d'aquells observatoris de la retòrica pura. Jo mateix, quan era jove, vaig apuntar el telescopi cap a tots els indrets i, al cap d'avall, roda el món i torna al Born.

I no pot ésser d'altra manera.»

... ...

ANTONI NICOLAU

Els professors de l'Escola Municipal de Música fan un acte d'adhesió i d'homenatge a llur director, l'eminent mestre Lluís Millet

Una Comissió de professors de l'Escola Municipal de Música ha visitat el seu director, el mestre Millet, per a fer-li lliurament d'un document en el qual li testimonia la seva adhesió el personal docent de l'Escola, amb motiu d'uns fets ben desagradables, promoguts dies passats per uns alumnes, segurament mal aconsellats; fets que, afortunadament, no han tingut cap transcendència en la bona marxa de l'Escola.

El document en qüestió, amb les signatures de gairebé tots els professors de l'Escola Municipal de Música, diu com segueix:

«A En Lluís Millet.

Director de l'Escola Municipal de de Música.

Honorable senyor:

Amb motiu dels incidents esdevinguts aquests darrers dies a l'Escola Municipal de Música, s'han produit comentaris que podrien fer suposar l'existència d'un divorci, entre la Direcció, que el vostre alt prestigi tant honora, i el professorat.

Els sota signats, tots professors de l'Escola, sentint-se honoradíssims d'actuar sota la vostra assenyada direcció i sortint al pas d'injustes suposicions, vos adrecen aquestes lletres, pregant-vos que vulgueu acceptar-les com a sincer testimoni d'adhesió a la vostra illustre persona.

Visqueu molts anys en bé de la nostra Escola.

Barcelona, 20 febrer 1933.

J. Canals, Julia Obradors, Dolors Sànchez, Frederic Alfonso, Francesc Costa, Tomàs Buxó, Andreua Fornells, Carles Pellicer, Lluís Pujol, Joan Parras, M. Viscasillas, Lluís Rovira, Antoni Boxens, Josep Bassa, Cassia Carles, J. Soler, Margarida Orfila d'Alfonso, Anna Lucas de Casassas, Maria Isern, Maria Teresa Martínez, R. Barella, Concepció García, Anna Roig de Mercadal, Mercè Nicolau, Angela Julià, Miquel García, M. Ametllo de Pinies, Joaquim Salvat, Angés C. de Canals, Antoni Ferrerons, Itàlia Catieri de Seguí, Amadeu Argelaga, Isabel Granell, Joan Balcells, Emília Carpio de Planas, Maria Gibert, Joan Vives, Fèlix Gili, Ramon Bonell, D. Santiña de Armangué, Valentí Gavin, T. Bergay d'Aymerich, Margenats, Frederica Bonal, Montserrat Guiu, Eduard Toldrà, Carme Fonollar, E. Gratacós, Antònia Sancristòfol vídua de Folch.»

LA MORT DEL MESTRE NICOLAU

AHIR AL MATI TINGUE LLOC L'ENTERRAMENT DEL CADAVER DE L'IL-LUSTRE MESTRE. L'ACTE CONSTITUI UNA IMPOSANT MANIFESTACIO DE DOL

El pas de la comitiva, presidida per totes les autoritats, fou presenciada per una enorme gentada

LA DESFILADA DE PUBLIC PER LA CAPELLA ARDENT

Ahir al matí, ja des de primera hora es reprengué la desfilada de públic per la capella ardent. El nombre de persovent rellevant.

A la nit, el cadàver fou vetllat per Cantaires de l'Orfeó Català que s'anavent tornant.

El cadafalc era voltat de ramells i corones de flors, ofrena de diversos Orfeons.

Les senyeres posades al seu voltant eren les de les següents entitats:

Orfeó Català. Orefó Vigatà, Catalunya Nova, Orfeó Badaloní, Eco de Catalunya de Sant Andreu, Orfeó Gracienc, Orfeó de Ceguetes de Santa Llúcia, Orfeó de Sans, Orfeó Montserrat, Orfeó El Roser, Orfeó Atlàntida, Orfeó Martinenc, Schola Orpheònica, Orfeó Sarrianenc, Orfeó Barcelonès, Schola Cantorum, Orfeó Llevant, La Violeta de Clavé, Orfeó Lleidatà i Orfeó Gervasienc.

S'ORGANITZA LA COMITIVA

Una hora abans de l'anunciada per a l'enterrament, es feia difícil de transitar pel vestíbul del Palau de la Música Catalana, tot i haver-se limitat l'entrada a les personalitats i delegacions.

Poc a poc anaven arribant totes les personalitats del nostre món musical i repesentants d'entitats de la capital i de fora.

Mentrestant,, al carrer, el públic s'anava atapeïnt-se, fins al punt que quedà interceptat el trànsit.

El cadàver, contingut en un taüt de roure, fou conduït a l'entrada del Palau recaient al carrer Altde Sant Pere.

L'ORFEÓ CATALA ENTONA UNA ABSOLTA

Aleshores, la secció d'homes i nois de l'Orfeó Català que ocupaven el peu de l'escala, entonaren el repons de Victoria, dirigits pel mestre Millet.

Fou un moment emocionant de debò. La clerecia de Sant Francesc de Paula entonà les pregàries de ritual.

EL SEGUICI EN MARXA

Tot seguit, la comitiva es posà en marxa, no sense grans dificultats a causa de l'enorme quantitat de públic que volgué associar-se al dol i presenciar el pas de la comitiva.

A desgrat de l'enorme gentada aplegada al carrer, hom pogué constatar la més perfecta organització.

El taüt fou collocat en una magnífica carrossa envidriada, entorn de la qual, i donant guàrdia d'honor, anaven les senyeres dels Orfeons, convenientment endolades.

Davant la parròquia de Sant Francesc, la clerecia entonà un altre respons.

A continuació seguia la Banda Muque es trobava davant la Casa Gremial dels Velers, executà l'«Himne Allegòric», de l'illustre difunt, sota la direcció del mestre Lamote de Grignon.

ORDRE DE LA COMITIVA

L'ordre de la comitiva fou el següent:

Obrien la marxa quatre guardies municipals a cavall, de gala seguien els serenos també de gala, i una secció de bombers amb casc.

A continuació seguia la Banba Municipal, que durant el trajecte executà la «Marxa Fúnebre» de Beethoven; el «Via Crucis» de Sadurní, i en acomiadar-se el dol, la «Marxa Fúnebre» de Chopin.

Seguia després el cotxe fúnebre voltat, com hem dit, de les senyeres dels Orfeons.

La presidència del dol era formada pel President de la Generalitat Sr. Macià, alcalde Sr. Aguadé, governador Sr. Ametlla, president del Parlament, senyor Companys; president de l'Audiència, senyor Anguera de Sojo, general Pozas en representació del Cap de la quarta divisió; consellers de la Generalitat senyors Gassol i Casas, i Cap de Policia senyor Pérez Salas.

Al dol de la família hi havia el fill Gustau i els fills polítics Josep Bas i Francesc Montfort.

La Junta de l'Orfeó Català presidida pel Sr. Joaquim Cabot amb els mestres Millet i Pujol i el secretari senyor Pasqual Boada, acompanyats d'una nodrida representació de l'Orfeó Català, formaven una altra presidència.

L'Ajuntament de la ciutat estava representat pels regidors senyor Pellicena, Amat, Alomar, Ventalló, Jové, Duran i Guàrdia, Ruiz, Samblancat, Marlés i Puig Moner.

El Dr. Bellido era delegat del Rector de la Universitat; l'artista Josep Llimona, hi era en nom de la Junta de Museus; els senyors Costa i Déu i Salvà, per l'Associació de Periodistes.

El Sr. Josep M. Blanc hi anava en representació de la Lliga Catalana.

Després hi anava una gran gentada gairebbé anònima e nla seva majoria, la qual cosa palesa els afectes que l'obra del mestre Nicolau havia despertat en l'ànima poplar.

Entre les persones i representacions que hi veiérem, salvant les omissions que forçosament hi ha d'haver, hem d'esmentar les següents:

Vicenç de Moragues, Cases-Abarca, Mastardes, Apelles Mestres, Associació de Músi a da Camera, Clausells, Societat d'autors, Moya, Balenyà, Vinyes, Capdevila, Serra i Martínez, Balcells, Planes, els nois i noies de l'Orfeó Català, Coomella, Carrion, Capmany, Pena, Lambert, Llobet, ceguetes de l'Asil de Santa Llúcia, alumnes de l'Escola Municipal de Música, Mn. Potelles, Pap Cot, Associació Obrera de Concerts, Mn. Frederic Muset, elements de l'Orfeó de Sans, Pahissa, Agulló, Martí Esteve, Bosch Humet, Sangenís, Mn. Higini Anglès, Mn. Joan Puntí, Enric Giménez, Rodergues Calmell, Ballester, Bagunyà, Masvidal, Obradors, Sebastià, Adrià Gual, Bonshoms, Jaume Valls, Llongueres, Lliurat, Galí, Vives i Giner, Teixidor, Comes, Duran i Ventosa, Bringué, Aliberch, Llera, Torres, Sans Vallès, etc.

ELS CARRERS PER ON PASSA EL SEGUICI

Per la via Laietana, carrer de Junqueres, plaça Urquinaona i carrers d'Ausiàs-Mach i Bruc, la comitiva anà fins a l'edifici de l'Escola Municipal de Música, situada a l'encreuament dels carrers del Bruch i València.

Durant tot el camí una muralla compacta de públic presencià el pas. La circula ció rodada fou interrompuda.

La clerecia acompanyà el cadàver fins aquell lloc. Les campanes de Sant Francesc tocaren mentre les pogué sentir la comitiva.

COMIAT DEL DOL

En arribar la comitiva a l'Escola Municipal de Música des dels balcons, les alumnes tiraren un sens fi de rams de flors damunt del taüt.

Tot seguit s'organitzà el comiat del dol, que durà una llarga estona.

AL CEMENTIRI NOU

La tomba destinada a guardar les preades despulles de l'illustre compositor i que ha cedit l'Ajuntament, és la fossa menor núm. 509 lletra A, Via de la Misericòrdia, i es troba al costat mateix de la del mestre Amadeu Vives.

El cadàver, per voluntat del difunt, quedà al dipòsit per tal d'ésser inhumat passades vint-i-quatre hores.

Abans d'acomiadar-se dol cadàver els que volguren retreli homenatge final, el senyor Joaquim Cabot i Rovira, en nom de l'Orfeó Català, pronuncià un sentit parlament i remarcà el significat de l'obra de Nicolau.

En nom de la ciutat i de la família, el regidor senyor Pellicena clogué el comiat amb un discurs expressant l'agraïment per la magnífica demostració de dol que s'havia palesat, i féu notar que Barcelona, pels seus valors espirituals i per les seves multituds, havia comprès la vàlua del gran músic que ens deixava.

Tot demanant als nostres lectors una oració per a l'etern descans de l'ànima del que tants esforços féu per a la consagració de l'art musical de la nostra terra, renovem la nostra més sentida condolença a la família tota i a l'Orfeó Català, que tant estimà el patrici desaparegut.

UN TELEGRAMA DEL CENTRE CATALA DE VALENCIA

L'alcalde ha rebut un telegrama del «Centre Català», de València, que diu: «Centre Català València expressa vostra ciutat condol dolorosa pèrdua mestre Nicolau. — García, president.»

RELACIÓ DE LES CORONES

Heus ací la relació de les corones rebudes:

Sra. San Sristòfol, vídua de Folch, Sra. Roig de Mercadal, Sr. F. Alfonso Ferrer i senyora, Orfeó Català, Mercè Abad, Pilar Cassases, Josefina Creus, Maria Farés, Emília Figueras de Torra, Maria Miquel i Elisa Rodríguez, Escola Municipal de Música, esposa i fills, Orfeó de Sans, Secció de senyoretes de [illegible]

Ha mort el mestre Antoni Nicolau

(Ve de la primera pàgina)

— «Associació Música Girona s'associa condol Catalunya per mort mestre illustre. — Batlle, president; Dalmau, secretari.»

— «Orquestra Simfònica Girona tramet sentit condol pèrdua glòria catalana, illustre autor «Captant». — Dalmau, President.»

— «Orfeó Vigatà s'associa al vostre dol per la mort de l'insigne mestre Nicolau; assistirem a l'enterrament amb senyera. — Josep Sans, president.»

— «Director Orffeó Català. Preguem vulgui representar Associació Música Girona enterrament plorat mestre Nicolau, gràcies. — Batlle, president; Dalmau, secretari.»

— «Orfeó Manresà plora pèrdua mestre Antoni Nicolau, artista immortal música coral catalana.—Torra, president.»

— «Assabentats de la mort del gloriós mestre Antoni Nicolau, l'Orfeó «El Roser» envia als seus familiars la més gran condolença per la seva desaparició del món dels vius, s'uneix al condol que sentiran tots els amants de la música catalana. — Pel Consell Directiu: El mestre Marimon i els cantaires; el president, Pere Pomés; el secretari, E. Rei.»

UN AUTOGRAF DEL MESTRE FALLA

En els plecs de signatures posats al vestíbul de l'Orfeó Català, el mestre Falla ha escrit: «Asociàndome profundamente al duelo de la música catalana por la pérdida del admirable Maestro. Manuel de Falla».

UN TELEFONEMA DEL REVEREND PARE ABAT DE MONTSERRAT

L'Orfeó Català comunicà el traspàs de l'illustre mestre al Rvd. Pare Abat de Montserrat amb el següent teefonema: «Amb pregon sentiment comuniquem defunció Mestre Nicoau. Preguem recomani ànima fervorós cantaire Verge Montserrat. — Orfeó Català.»

El precedent despatx fou contestat pel següent:

Profundament commoguts traspàs venerat Mestre Nicolau, ens associem al vostre dol. Aquest capvespre Monjos i Escolans cantaran a la dolça Moreneta la Salve composada pel Mestre. Que ella faci la pugui sentir des del Cel. — L'Abat de Montserrat.»

ORGANITZACIO DE L'ENTERRAMENT

Per al major ordre en aquest acte, hom prega als que hi concorrin i al públic en general, d'atendre's a les següents indicacions:

L'enterrament sortirà del local de l'Orfeó Català per la porta del carrer Alt de Sant Pere, amb el següent ordre d'acompanyament:

Dol de les autoritats i família.

Junta de l'Orfeó Català i professors de l'Escola Municipal.

Cantaires de l'Orfeó Català i d'altres orfeons.

Ceguetes de l'Asil de Santa Llúcia.

Representacions i comissions.

Deixebles de l'Escola Municipal de Música.

Es prega als assistents a l'enterrament d'organitzar el seguici al carrer Alt de Sant Pere, per l'ordre indicat. L'entrada a l'Orfeó és reservada a les autoritats i delegacions.

ORFEO GRACIENC

Es fa avinent als socis de l'Orfeó Gracient que vulguin agregar-se a la senyera d'aquesta entitat coral en l'acte d'acompanyar les despulles mortals del mestre Antoni Nicolau a llur darrera estada, que siguin abans de les onze del matí d'avui al Palau de la Música Catalana, d'on sortirà el fèretre.

ELS QUE DESFILAREN AHIR A LA TARDA PER LA CAMBRA MORTUORIA

Entre les persones que ahir a la tarda desfilaren per davant el cadàver i que signaren als plecs collocats al vestíbul, recordem:

Manuel de Falla, Parcerisa, per la Lliga d'Associacions de Música de Catalunya; Clausells, secretari de l'Associació de Música da Camera; Josep M. Comellas, Joan Llongueres, per l'Institut Català de Rítmica i Plàstica; Albert Bastardes, per l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana; Joan Costa i Deu, per l'Associació de Periodistes; Joan B. Lamber, Mercè Serra Hunter, Escola Catalana d'Art Dramàtic, Josep Salvà, per *El Matí*; Mn. Marian Viñas, Pau Casals (absent), Joaquim Pena, pel Patronat de l'Orquestra Pau Casals; Sextet Barcelona; J. Vives Giner, Jacint Guerrero, A. Torres del Alamo, Sancho Marraco, Consell directiu del Casal dels Lluïsos de Gràcia, Orfeó Barcelonès, Conservatori de Música de Terrassa, Orfeó Vilafranquí, Andreua Fornells de Sayós, Joan Sayós, A. Català, Associació Obrera de Concerts, Secció Coral del Centre de Sant Pere Apòstol, etc.

EL PENSAMENT D'ALGUNS MESTRES DAVANT LA MORT DEL MESTRE NICOLAU

Davant el traspàs de l'illustre mestre, hem volgut recollir el pensament d'algunes de les més destacades personalitats del nostre món musical.

Heus ací el que ens han dit:

MESTRE LLUIS MILLET

—Hem perdut un gran amic i un gran músic. L'autor de les obres corals més racials i perfectes del nostre repertori, i ensems, l'ànima de l'Escola Municipal de Música, que amb els seus 85 anys d'actuació al seu davant, li donà tanta vida.

MESTRE LAMOTE DE GRIGNON

—Es una pèrdua tremenda per a nosaltres; el mestre Nicolau no té substitut.

FRANCESC PUJOL

—La mort del mestre Nicolau constitueix una pèrdua irreparable, sobretot en aquests moments de desorientació.

SANCHO MARRACO

—Per a la música catalana, aquesta mort constitueix una pèrdua difícil de substituir.

JOAN TOMAS

—Ens ha deixat aclaparats. No tinc paraules per a expressar el meu sentiment.

JOAN LLONGUERES

—El mestre Nicolau el considero com un dels músics més competent que ha tingut Catalunya i com un dels homes més equànims i rectes de criteri, i, ensems, d'una molt alta i pura espiritualitat.

PEREZ MOYA

—Hem perdut un home que l'hem de plorar, tal com ell ens havia fet plorar en les seves obres plenes d'un pur sentiment.

JOAN SALVAT

— Tots l'estimàvem i, en cantar les seves obres, el tindrem a la nostra presència, i hem de creure que el que va escriure aquelles pàgines com les del «Divendres Sant» i «Captant» ha de trobar les portes del Cel obertes, perquè allò només es pot fer amb el cor i la fe viva del creient.

DADES BIOGRAFIQUES

El mestre Nicolau nasqué a Barcelona el dia 8 de juny de l'any 1858. Feu els seus primers estudis sota la direcció dels mestres Pujol, piano, i Balart, harmonia i composició, i es revelaren de seguida les seves condicions per a cultivar la música.

La seva primera producció musical va ésser la simfonia *Athalia*, que fou estrenada al Teatre del Liceu l'any 1876.

Als inicis de la seva carrera musical fou un excellent concertista; aviat, però, abandonà aquesta modalitat artística, per tal de lliurar-se per complet a la composició.

L'any 1877 estrenà l'escena dramàtica *La Tempestat*, amb el concurs del tenor Tamagno, amb la qual obtingué un èxit sorollós. Són d'aquell temps, coincidint amb la seva estada a París, la seva òpera *Constança* i els poemets simfònics *El triomf de Venus*, *Henora* i *Spes*, que el públic acollí amb èxit falaguer.

El mestre Nicolau durant molts anys dirigí la Societat Catalana de Concerts, al davant de la qual portà a terme una fervorosa tasca de difusió de cultura musical, i donà a conèixer les obres dels compositors més destacats d'aquella època.

L'any 1896, amb la cooperació de notables cantants francesos, va donar una sèrie de concerts, destinats a fer conèixer a Barcelona els principals fragments de la Tetralogia de Wagner.

Es fa difícil seguir pas a pas la fecunda activitat artística del mestre Nicolau, la qual culminà l'any 1900 amb motiu de la primera audició a Barcelona de la *Novena simfonia de Beethoven*, amb la collaboració de l'Orfeó Català.

En aquest mateix any fou requerit per l'Ajuntament que s'encarregués de dirigir l'Escola Municipal de Música, i durant els trenta-cinc anys que l'ha regida, amb un zel, una devoció i una orientació docent insuperable, realitzà el mestre Nicolau una de les obres més fecundes que registra la història de la música a Catalunya.

En sortir de l'Escola de Música, quan encara era installada al Passeig de la Indústria, sofrí un greu accident, que l'atropellà molt.

Fou jubilat fa dos anys, i els professors i alumnes de l'Escola Municipal de Música li reteren un homenatge emocionant; se'l designà director honorari de l'Escola i fou collocat el seu bust a la sala d'actes.

L'Orfeó Català celebrà, també, fa tres anys, un gran acte a honor del mestre Nicolau.

L'obra musical que el mestre Nicolau deixa a la posteritat, és d'un formidable valor emotiu, emmarcat en la tècnica més perfecta.

Les seves obres *Himne al poeta*, *La mort de l'escolà*, *Divendres Sant*, *Entre flors*, *Cant elegíac a la memòria del Dr. Robert*, *Jesús als nois*, *Teresa*, *Captant*, *La Mare de Déu* i *El Noi de la Mare*, són les més populars del mestre, i donaran, sens dubte, supervivència eterna al nom del mestre Nicolau.

MES TELEFONEMES REBUTS A L'ORFEO CATALA

«Ajuntament de Terrassa s'associa al sentiment traspàs mestre Nicolau. Alcalde, Samuel Morera.»

«Rebeu nostre més sentit condol mort mestre Nicolau. — Orfeó Premià de Dalt.»

«Orfeó Nova Tàrrega, aclaparat mort mestre Nicolau, us tramet l'expressió del seu condol. — Lluís Agell Agell, president.»

«Feu present família Nicolau i Salabror nostre plor mort eminent mestre i convençut catòlic. — Amics Cant Gregorià Manresa, Joan Ferrer.»

«Orfeó Borgenc sent amb vosaltres pèrdua mort mestre Nicolau. — Rucinat, president.»

«Apesarat per la mort illustre mestre i volgut amic Antoni Nicolau, vulgueu admetre sentit condol. — Josep Planas Argemí.»

«Centre Català València us tramet condol traspàs mestre Nicolau, us prego feu extensiu família illustre músic. — Garcia, president.»

«Escola Municipal Música Manresa tramet condolença mort home noble i eminent compositor Antoni Nicolau.— Blanch, director.

«Orfeó de Sabadell, condolgut per la mort eminent Mestre, us testimonia el seu mes sentit condol. — Cirera, president.»

«Rebeu el nostre més sentit condol per la mort del gran Mestre. — Orfeó Vigatà.»

LA VANGUARDIA

BARCELONA

NOTAS GRÁFICAS — Martes 28 de Febrero de 1933 — CUATRO PÁGINAS

DUELO EN CATALUÑA

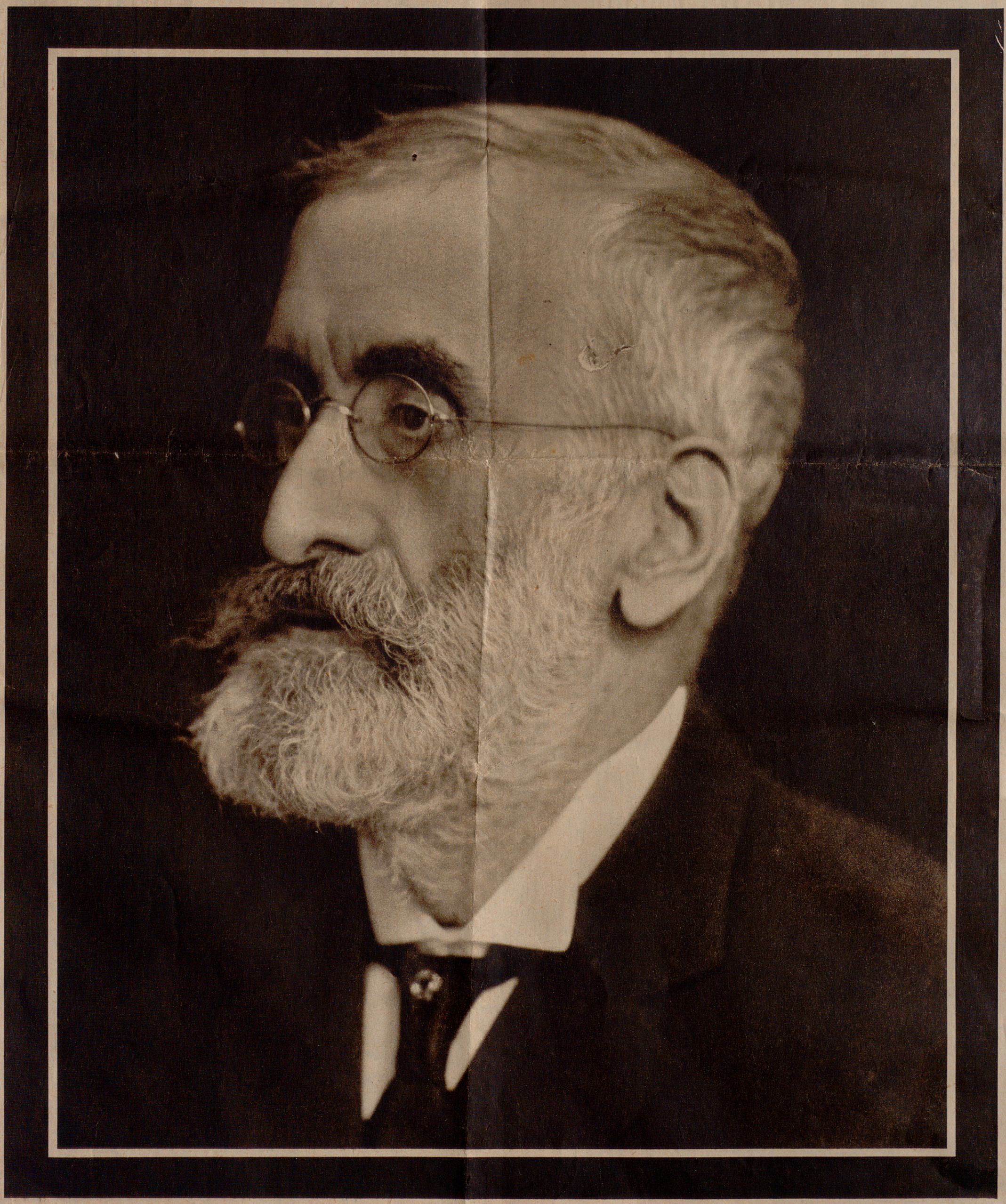

El ilustre maestro Antonio Nicolau, que falleció en esta ciudad el día 26 del actual

El entierro del maestro Nicolau

Ha mort el mestre Antoni Nicolau

El sentiment de Catalunya

Capella ardent al Palau de la Música Catalana

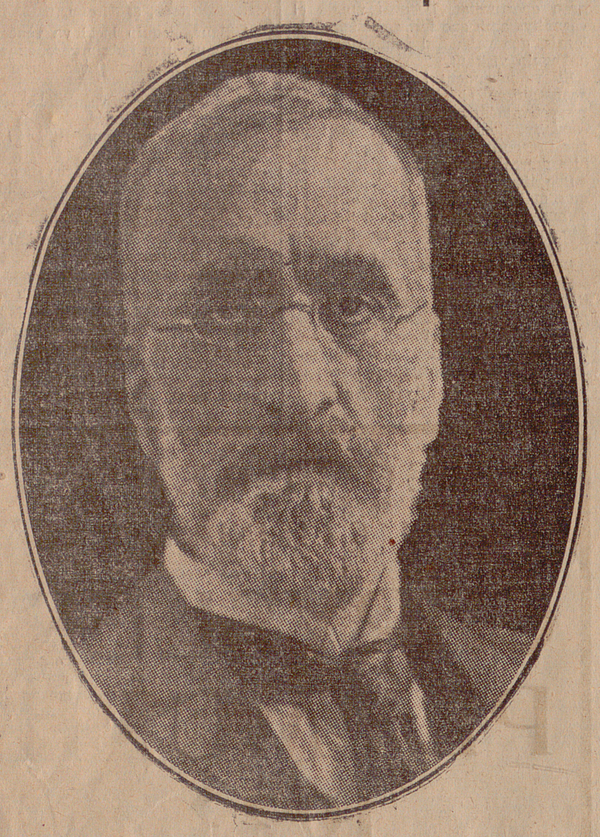

Es amb profunda emoció que escrivim avui el nom del mestre Nicolau, de l'admirat, de l'estimat, del respectat «amic», del gran artista que acaba de morir.

I volem ofrenar, tot seguit, una ràpida impressió. Abans, però, sigui'ns permès expressar, fer constar, la nostra ben viva, profundíssima dolor. Amb el mestre Nicolau desapareix, en veritat, una de les nostres grans valors musicals. I deixarà un gran buit entre nosaltres.

* * *

L'autor de «Captant», d'«Entre flors», de «Divendres Sant», deixara certament entre nosaltres un rastre lluminosíssim. La seva obra coral és perfecta, no hi ha cap dubte. Però —i sense esperar que la perspectiva dels anys, del temps... ens doni la raó — volem ja afirmar, des del present moment, que, ultra la seva valor estètica — valor evident, extraordinària —, l'obra coral d'Antoni Nicolau té, oi més, per a nosaltres, una innegable i també extraordinària valor representativa. Per als catalans (per a tota Hispania en realitat), l'obra coral de l'autor de l'«Himne del poeta», apareix, en efecte, clarament exemplar. I volem subratllar un fet (un fet revelador d'un bell miracle ens atreviríem a dir: miracle que explica que dóna la clau de l'origen i, a més, de l'alt sentit d'una gran part de l'obra del mestre Nicolau): hi ha una diferència evidentíssima entre la valor i el sentit dels poemes corals del mestre que acabem de perdre (poemes que han esdevingut entre nosaltres, bellament i naturalment populars); i la valor i el sentit de l'obra anterior del propi músic: «El triomf de Venus», «Spes», «Henora», «Un rapto», «Corazón de fuego». Què passa, doncs, en l'esperit, en el bell fons de l'ànima del mestre que motivés el canvi, la diferència d'origen i de sentit de les seves «dues menes de produccions»? D'altra banda, per què trionfà tot d'una, de manera franca, sorollosa, «natural», amb els seus poemes? Ens fóra ben difícil de glossar, avui, totes aquestes coses. Ens fóra ben difícil de parlar-ne. Però el llegidor subtil les endevina, les té presents — talment com nosaltres, com tothom — en el seu esperit.

* * *

Per damunt de les inquietuds, de les recerques, dels càlers, dels assaigs, de les curiositats i de les modes; per damunt de la «literatura» més o menys suggestiva, més o menys original, dels definidors de l'hora actual — d'aquells que teoritzen, que dogmatitzen i els esgarips dels quals són tothora ofegats... per ulteriors teories i per ulteriors esgarips — l'obra del mestre Nicolau s'imposa, de primer antuvi, per la seva fermesa, per la seva puresa, per la seva absoluta sanitat. Res, en ella, d'assaigs ni improvisacions. Tot apareix pensat, profundament pensat i, d'altra banda, profundament sentit. A més, l'obra d'Antoni Nicolau és ben bastida, sòlidament i conscientment bastida. I si, com digué un dia un gran artista, solament les obres la forma de les quals aareix ferma, poden «durar», les del bon mestre que acaba de finar no moriran...

Hi ha encara, en les obres corals, cabdals d'Antoni Nicolau, quelcom que les servarà, que les farà viure eternament. I és que, en el fons d'elles batega no ja únicament el sentir d'un home, d'un gran home — «home» en el més alt sentit de la paraula — sinó, a més, el sentir d'altres homes — dels que el voltaven. Ultra el seu sentir, Nicolau expressa, sí, amb els seus Poemes, el sentir que podríem dir-ne col·lectiu de tot un poble. Sentit, certament, que no pot tampoc morir, que no morirà mai. L'obra coral de l'autor sempre admirable del bell «Cicle Montserratí» no és, doncs, únicament una obra bella, duradora, encertadíssima. Es, a més, una obra «nostra». Apareix pastada amb una mica de la vida i del sentir de tots nosaltres. La trobem filla — filla ben sana, ben xamosa — del nostre ambient. En fi, la sabem arrelada, ben arrelada en el nostre terrer. I la nostra cançó viu i batega i creix i es desenrotlla en l'obra mestra d'Antoni Nicolau. Oh, no! l'obra coral del gran mestre que acaba de deixar-nos, no morirà, no pot ja mai morir. Moren, sí, generalment (després d'haver suscitat, d'haver fecundat, a voltes, nous «matisos») les obres filles d'un dolor passatger, d'una moda, d'una dèria sobtadament eixida: no moren, no, les obres arrelades, «naturals» plet òriques de vida; les obres completes, «mestrívoles»... com les del mestre Nicolau.

* * *

I si l'obra ferma, completa del mestre Nicolau, contrasta, singularment, amb més d'una obra feble, «incompleta», dels nostres dies; el seu «credo», la seva estàtica, les seves franques i lluminoses i ben profundes conviccions (clarament palesades), contrasten, semblantment, amb més d'un rampell, amb més d'una raresa, amb més d'una «guinyota» (més o menys expressiva), dels nostres dies. Sí, la petja enèrgica, segura, d'Antoni Nicolau ofereix també un contrast amb el diem-ne saltironar de més d'un dansaire dels nostres temps. La delicadesa, la serietat, la cultura, l'equilibri de l'autor illustre de «Captant», tot «dissona», realment, amb la «pose», amb la vanitat, amb el «cabotinisme» característic de més d'un artista contemporani. Heus ací un home — el mestre Nicolau — que no fou mai, certament, un arribista. Terminada la seva vida activa (un xic escurçada per les amargors i per la malaltia), visqué amagat, entaforat. Res, doncs, en l'esperit seu de canvis, de capricis, ni de rampells. Sempre era igual, noblement i seriosament i exquisidament igual. Com són iguals, eternament, les coses belles, emocionants, de la Natura.

* * *

Però, no podem ofrenar avui sinó una ràpida impressió. Havem volgut, d'altra banda — com també queda dit — expressar, fer constar, tot seguit, la nostra dolor pregona davant la mort del gran artista, de l'admirat, de l'estimat, del respectat «amic».

F. LLIURAT

—oOo—

Dades biogràfiques i bibliogràfiques

El mestre Nicolau nasqué a Barcelona l'any 1858 i estudià amb els mestres Joan Baptista Pujol (piano) i Balart (tècnica i composició). Terminat el batxillerat començà la carrera de metge, que abandonà, però, per a dedicar-se únicament a la música. Abans dels vint anys havia ja escrit algunes obres interessants i en 1878 es representaren al Teatre del Liceu fragments de la seva òpera «Constanza». Per tal d'ampliar els seus estudis i respirar, a més un ambient més intens que el barceloní d'aquells temps, Antoni Nicolau es traslladà a París, on visqué uns vuit anys. Escriví, a la capital de França, entre altres obres menys importants, els poemes simfònics, «El triomf de Venus», «Spes» i la llegenda per a orquestra «scli» i cor: «Henora». «El triomf de Venus, fou executat a París l'any 1882 amb gran èxit. També s'executà a Barcelona, l'any 1886. (Concerts del Teatre del Liceu).

1886, el mestre Nicolau començà tot seguit la seva vida activa, consagrada enterament, dignament, a l'art dels sons. I esdevingué un dels grans i més generosos propulsors del nostre renaixement musical. A fi de revelar, entre nosaltres, les obres cabdals de la música, esmerçà el seu talent i els seus diners. I recollí aplaudiments, popularitat... però també decepcions.

L'any 1886 organitzà, doncs, una sèrie de concerts simfònics al Teatre del Liceu i dirigí, entre altres obres (aleshores ben noves per a l'aficionat barceloní), l'oda simfònica «El desert, de Felicià David, i la «Damnació de Faust», de Berlioz. Des d'aleshores el mestre Nicolau dirigí sovint les nostres orquestres. Fou el director indispensable en tractar-se dels nostres concerts simfònics. En crear-se, doncs», la Societat Catalana de Concerts el mestre Nicolau esdevingué el seu director. I en front d'aquella ben simpàtica entitat, les primeres sessions de la qual s'organitzaren al Teatre Líric (1892 i 93) i al Teatre Principal (1893), l'autor de «Captant», dirigí, entre altres coses, belles pàgines de Wagner i de Beethoven. Entre les pàgines de Wagner esmentem «Sigfrid-Idill» i els preludis de «Tristany», d'«Els mestres cantaires», del «Vaixell fantasma», del «Tannhauser», i la consagració de «Parcival», pàgines que avui ens són evidentment familiars, però que aleshores eren aquí ben noves. Recordem encara la impressió profunda que causà entre els nostres aficionats el fragment ja esmentat de «Parcival» en l'execució del qual collaborà l'Orfeó Català. El mestre Nicolau dirigí també obres de Weber, Schumann, Mendelssohn, etc.

Ja no cal subratllar la importància i lefícàcia dels concerts que recordem. A l'impuls del mestre Nicolau, Barcelona reaccionà, progressà, intimà amb les grans pàgines simfòniques Esmentem ara com a conseqüència de la sana i vigorosa reacció provocada pel mestre Nicolau, els concerts que dirigí als Teatres de Novetats i d'Eldorado, les ses sessions ben notables del Líric i del Liceu i el concert importantíssim dedicat, l'any 1896, a l'«Anell del Nibelung», de Ricard Wagner, concert al qual collaboraren talentosos artistes francesos El públic barceloní pogué conèixer aleshores, gràcies al mestre Nicolau, llargs fragments de la «Tetralogia».

Citem també les tandes de concerts dels anys 1900 i 1901. L'any 1900 el Mtre Nicolau dirigí la «Novena Simfonia». bans havia ja dirigit les vuit simfonies del gran Sord. Fem també constar que l'Orfeó Català collaborà a l'execució de la «Novena simfonia». El Mtre Nicolau dirigí també Esmentem també el concert que dirigí aleshores el «Requiem», de Berlioz. Ricard Strauss i en el qual s'executaren alguns poemes simfònics del gran músic alemany i, a més, la seva composició coral, per a 16 veus, «Cap al vespre, que l'Orfeó Català interpretà.

No oblidem de consignar també que el Mtre. Nicolau no oblidà en els seus programes els compositors nostrats, irigí, doncs, produccions de Pedrell, Albèniz, Granados, Millet, etcètera.

El Mtre Nicolau somnià sempre el poder crear una orquestra ben digna de la nostra ciutat. Tots els esforEn crear-se l'Orquestra Catalana, a ços ja citats, i els que no citem, s'encaminaven vers la mateixa finalitat. la qual s'acoblaren els millors elements de la nostra ciutat, semblà que el bell somni del mestre incansable, anava, a l afi, a ésser realitzat. Però aleshores caigué malalt. Víctima de l'excés de treball i també— per què no dir-ho?— de l'excés d'amargors. I el bon mestre abandonà gairebé totalment, la vida activa, la vida, podem dir, de director d'orquestra. Aparegué, en tot cas, ja poc, en front de les nostres orquestres.

L'any 1896, Antoni Nicolau fou nomenat director de la nostra Escola Municipal de Música. I allà esmerçà també, el bon mestre, la seva activitat. Sota la seva direcció, l'Escola Municipal progressà, esdevingué important i excellents músics han ja eixit de l'esmentada Escola.

Amb elements de l'Escola Municipal de Música, units, a voltes, amb l'Orfeó Català, a voltes amb altres entitats, Nicolau organitzà sovint, al Palau de Belles Arts, importants festivals. En un dels citats festivals s'estrenà, precisament, l'«Himne allegòric», «Cant a la memòria del doctor Robert» i «Jesús als nois».

Els nostres solistes demanaren sovint, també, la collaboració del mestre Nicolau, per a dirigir llurs concerts. Recordem, per exemple, els nostres també malaguanyats artistes Albèniz, Vidiella i Malats.

La característica de les interpretacions del Mtre. Nicolau en front de l'orquestra era l'equilibri, el seny, la profunditat. Dirigí sempre amb bella dignitat i fugí tothora, sistemàticament, dels grollers efectismes. A causa d'això els auditors superficials el trobaven, a voltes, una mica fred.

Servem sobretot el millor record de les seves interpretacions admirables de les Simfonies de Beethoven i de la consagració del «Parcival», la interpretació de la qual, pel Mtre Nicolau, no ha estat, entre nosaltres, encara mai igualada.

Esmentem ara les creacions del Mtre. Nicolau. Ultra les que havem ja citat, i que el bon mestre escriví a París, cal ara recordar les següents: «Un rapto», obra que s'estrenà a Madrid amb el més gran èxit, a la qual la crítica dedicà francs elogis, i que els teatres hispànics tenen ja oblidada; «El corazón de fuego», estrenada al Tívoli, de Barcelona, l'any 1895, i de la qual s'ha executat, més d'un cop, en els nostres concerts, la bella «Dansa anakota» (recordi's la seva bella, traçuda orquestració).

Però les obres més populars, més reeixides, més realment personals (i ensems més (nostrades»!) del mestre Nicolau són les següents:

«Himne del poeta», «La mort de l'escolà», «La Mare de Déu», «Divendres Sant», «Entre ors», «Jesús als nois», «El noi de la Mare», «Teresa», «Captant», «La mort del soldat»(Cal encara no oblidar el bell cicle Montserratí «Salve regina» (amb acompanyament d'orgue), «Canç» de la Moreneta» (amb acompanyament d'orgue), «Cançó dels escolans» (també amb acompanyament d'orgue), «Cançó del pelegrí» (cor d'homes), «Cançó dels llauradors» (cor d'homes i orgue), «Cançó de la rosa», mena d'apèndix (d'apèndix admirable!) de «La mort de l'escolà».

Cal subratllar-ho: els Poemes corals d'Antoni Nicolau representen un dels més grans encerts de la literatura coral de l'obra present. I ens referim, ja no cal dir-ho, no, únicament, a la nostra literatura coral, sinó a la literatura coral d'arreu del món.

I heus ací a grans trets recordada la biografia i la bibliografia del mestre Nicolau. La seva tasca, com queda vist, ha estat fecunda, plena d'eficàcia. Cal recordar-la sempre... i agrair-la.

F. Ll.

—oOo—

L'obra de Nicolau

El que diuen diverses personalitats

La mort del gran músic polifonista català Nicolau ens ha portat a demanar uns mots a diverses personalitats musicals, sobre la seva obra i el que la pèrdua del gran artista significava.

l'Orfeó Català, on els plecs de condel que hi havia per al públic s'omplien amb gran rapidesa, hem pogut parlar amb el gran amic del mestre Nicolau, el mestre Millet, director de l'Orfeó Català.

MESTRE MILLET

—Com amic, el més gran sentiment. Com a director de l'Orfeó Català, he de dir que hem perdut l'autor de les obres corals més perfectes que tenim en la nostra música. L'Orfeó Català feia néixer les seves obres i amb elles l'Orfeó creixia i s'enlairava. L'obra del mestre Nicolau com autor és gran, però a més hi ha l'altra gran obra seva, l'Escola Municipal de Música, a la qual va dedicar els 35 anys millors de la seva vida. Era un dels més alts valors, el més equilibrat, el més perfecte potser de la nostra música.

FRANCES PUJOL

—Poca cosa es pot dir sobre el músic que ja no hagi estat dit. Hem perdut amb el mestre Nicolau la més important personalitat musical que teníem. He perdut, particularment, un gran amic pel qual sentia, a més a més d'admiració, una estimació profunda.

FRANCESC MARSHALL, MIQUEL LLOBET I MANUEL FALLA

La casualitat ha fet que trobéssim aplegades a casa del senyor Marshall aquestes tres personalitats. Mestre Falla, de pas per Barcelona, puix es dirigeix convalescent cap a Mallorca, havia dinat, junt amb el nostre gran guitarrista Miquel Llobet, a casa del senyor Marshall. L'amabilitat de tots tres ha fet ben planera la tasca del periodista.

No cal dir com era unànime el sentiment viu que els havia causat la mort del gran músic Nicolau.

Anem a reportar tot el que ens ha estat possible recollir de la conversa que sobre el mestre i la seva obra han sostingut.

El mestre Falla ha recordat de seguida la gran impressió que li va causar de sentir a París, per primera vegada, «La mort de l'escolà», obra que va revelar-li la vàlua del mestre Nicolau. Aquest matí—ha prosseguit Falla—he anat a veure el mestre Millet per a expressar-li el meu condol i fer-li avinent la impossibilitat de quedar-me per a l'enterrament del músic al qual tan admirava. La mort de Nicolau representa una gran pèrdua per a la música catalana.

Mestre Llobet ha afegit:

—Nicolau, a més del valor que tenia com a compositor, ha fet una gran obra a Barcelona, i és que ell fou qui ens va revelar la gran música. Nicolau va donar les simfonies de Beethoven i les grans obres de Wagner quan en el nostre món musical aquestes valors no eren pas gaire conegudes. Podem dir que ell és autor del 90 per 100 de l'educació musical de Barcelona.

Ell també va donar, amb les seves obres corals, gran prestància a l'Orfeó Català. La seva obra és perfectíssima. Amb ella, sense sortir-se de la seva valor racial, la música catalana va universalitzar-se.

Tots tres ratificaren, encara, l'admiració que els causava l'obra del mestre Nicolau, i tots tres coincidien a exalçar-lo com una de les més altes representacions del geni musical català.

La informació

LA TRISTA NOVA ES SABUDA. — CONSTERNACIO

Prop de dos quarts de quatre de la tarda de diumenge, deixà d'existir el mestre Nicolau, al seu domicili, carrer Princesa, 59. L'assistiren en els seus darrers moments la seva esposa i fills.

La nova circulà ràpidament per Barcelona i causà la consegüent consternació.

El mestre Nicolau es trobava molt delicat de salut des que l'atropellà un carro al Passeig de la Indústria quan sortia l'eminent compositor de l'Escola municipal de Música. La seva edat avançada i les complicacions que es presentaren en aquests darrers dies, l'obligaren a fer llit el dijous, i ja no el deixà, si bé diumenge al matí intentà aixecar-se, i desistí del seu propòsit en veure que li fallaven les forces.

Als centres musicals barcelonins causà la trista nova la consegüent consternació, i acudiren immediatament a la casa mortuòria moltes delegacions, entre elles una nombrosa de professors de l'Escola municipal de Música.

PARAULES DEL MESTRE MILLET

En primer en arribar al domicili del mestre Nicolau fou el director de l'Orfeó Català, senyor Lluís Millet, qui, emocionat, orà uns moments davant el cadàver.

En sortir, molt afectat, digué el mestre Millet:

—Les obres del mestre Nicolau són les que han donat caràcter a l'Orfeó Català.

EL DOL DE LA CIUTAT

El cap de Cerimonial senyor Ribé visità en les primeres hores de la tarda els familiars del senyor Nicolau, i els donà, en nom de l'alcalde, el condol de la ciutat, i indicà, així rateix, que serien tributats al cadàver del mestre Nicolau els mateixos honors que es reteren al mestre Vives.

LA GENERALITAT

El President de la Generalitat, senyor Francesc Macià, acompanyat del seu secretari, senyor Alavedra, estigué anit en el domicili de la família del mestre Nicolau, per tal de donar-li el condol.

DEMOSTRACIONS DE CONDOL

Estigueren a testimoniar el seu condol als familiars del final, els mestres Lamote de Grignon i Pujol.

També hi acudiren amb el mateix motiu el conseller de Cultura de la Generalitat, senyor Gassol; el president de l'Orfeó Català senyor Cabot, i el violinista senyor Costa.

L'ENTERRAMENT

L'enterrament tindrà lloc dimarts, a les onzed el matí, i promet constituir una grandiosa manifestació de condol.

ELS PLECS

Els plecs collocats a la porteria es cobriren tot seguit de signatures.

Heus ací algunes de les moltes personalitats que fins ara han testimoniat el seu condol per la pèrdua del mestre:

Adolf Romero, Izquierdo, Banc Vitalici d'Espanya, Enric Mora, M. Ribé, Joaquim Mas, Joan Tomis i Parés, M. Alcàntara Colomer, Joaquim Homs, A. Colomer, A. Ventura, Josep Torras, Francesc Monerau, LLluís M. Millet, A Mallafré, Emilia Figueres de Torra, Joan Sàez, J. Codina, Artur Llebaria, J. Salvat, Ramon Crespo, R. R.ca, Josep Bau, Josep Mossó, Angel Sebastián, Isabel de Camprubí, J. Evadal, Lliga d'Associacions de Música, Manuel de Falla, Josep Vilajuana, Joan Gisbert, Joan Victori, Josep M. Vila Vall, Antoni Pérez Moya, Lluís Carulla, Antoni Flors Gibernau, R. Carulla, Joan Perramon, Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, Albert Bastardas, Miquel Guardiola, Ramon Mestres, Emili Jové, Enric Homs, Institut Català de Rítmica i Plàstica, Millet, Joan Pi Trias, Heribert Puig i Josep Creus, Tomàs Castells, per l'Orfeó Vigatà (Vich); Narcís Gibert, Joan Llongueres, Amadeu Sabaté, F. Jordana, Ramon Ventura.

TELEGRAMES DE CONDOL

L'emoció profunda que en tots els nuclis musicals de la nostra terra ha produit la mort del Mestre Nicolau, s'ha intensificat d'una manera ben sensible en la gran família coral catalana per a la qual l'illustre Mestre havia escrit les admirables pàgines que en tan alt lloc ha posat l'art català i el bon nom i prestigi de la pàtria.

En tenir-se noticia del traspàs de l'autor de «La Mort de l'Escolà», han començat a rebre a l'Orfeó Català, telegrames i comunicacions de condolença, i foren els primers els següents:

«Escola Coral Terrassa s'associa dol Catalunya mort Mestre Nicolau. — President, Fainé.»

«Orfeó Cossetània apenat mort Mestre Nicolau tramet sincer condol. — President, Vayreda.»

«Ciutat Girona profundament condolguda mort català illustre gran polifonista glòria música catalana us transmet sentit condol. — Dalmau, alcalde.»

«Associació Música Girona s'assodia condol Catalunya per mort mestre illustre. — Batlle, president; Dalmau, secretari.»

«Orquestra Simfònica Girona transmet sentit condol pèrdua glòria catalana illustre autor Captant. — Dalmau, president.»

«L'Orfeó Vigatà s'associa al vostre dol per la mort de l'insignr Mestre Nicolau. Assistirer enterrament amb senyera. — Josep Sans, president.»

«Director Orfeó Català. — Preguem vulgui representar Associació Música Girona enterrament plorat Mestre Nicolau. Mercès. — Batlle, president; Dalmau, secretari.»

«Orfeó Manresa plora pèrdua Mestre Antoni Nicolau, artista immortal música coral catalana. — Torra, president.»

«Assabentats de la mort del gloriós Mestre Antoni Nicolau l'Orfeó El Roser tramet als seus familirs la més gran condolença per la seva desaparició del món dels vius, i s'uneix al condol que sentiran tots els amants de la música catalana. — Pel Consell Directiu: El mestre Marimon i els cantaires. El president, Pere Pomés. El secretari, E. Rei.»

En els plecs de signatures posats al bestíbul de l'Orfeó Català Mestre Falla ha escrit: «Associàndome profundamente al duelo de la música ca-

El mestre en el llit de mort. (Apunt de l'illustre artista Joaquim Renart.)

Darrera del mestre Vives, Catalunya acaba de perdre ara el mestre Antoni Nicolau, el patriarca venerable del renaixement musical a Barcelona! Amb ell, la nostra terra ha perdut un dels seus fills més illustres, un dels seus artistes més eminents i complets, una de les seves personalitats més fortes i també més exemplars.

Es amb una profunda emoció i amb un gran respecte que prenem la ploma, en aquests moments, per a fixar en aquestes pàgines l'elogi d'aquest educador abnegat, d'aquest compositor genial, d'aquest patrici insigne, d'aquest home senzill i bondadós, darrera el qual sembla desaparèixer tota una època fecunda en activitats i desvetllaments de tota mena; l'època de créixer la nostra Barcelona, assedegada de cultura i de riquesa; l'època de forjar-se l'ànima catalana per l'obra dels nostres grans artistes, dels nostres grans músics, precedint i posant els fonaments a l'acció dels nostres grans polítics.

Quan s'estudiarà el vuit-cents barceloní, una de les èpoques més riques d'inquietuds superadores, d'ideals purs i renovadors, d'afirmacions transcendents per a la nostra Pàtria, veurem com el mestre Antoni Nicolau ha estat, sens dubte, una de les figures més sòlides, una de les figures cabdals i preeminents del final d'aquest vuit-cents i un dels homes el rastre dels quals deixa un solc més senyalat i inesborrable en l'esperit, en la cultura i en els destins de la nostra Catalunya.

No es pot parlar del nostre renaixement musical sense esmentar, en primer lloc, la personalitat del mestre Nicolau, dirigint ja l'any 1886 una memorable sèrie de concerts simfònics en el Gran Teatre del Liceu; sense recordar la Societat Catalana de Concerts, dirigida pel propi Nicolau, amb les seves sessions magnífiques i notabilíssimes en el Teatre Líric (1892) i en el Teatre Principal l'any següent. Jo recordo, com una de les emocions més fortes que he sentit i que més influiren, segurament, en la meva vida, l'assistència a un d'aquests concerts en el Teatre Líric, on per primera vegada la música simfònica dels grans mestres remogué i trasbalsà el meu esperit. Em sembla sentir encara aquella obertura de «La gruta de Fingal», de Mendelssohn, i aquella magna «Consagració» del «Parsifal», de Wagner. No crec que mai més la música m'hagi pogut produir la sensació de cosa perfecta i meravellosa com la que em produí llavors. Jo era un noi d'uns dotze anys i el mestre Nicolau, davant la seva orquestra, m'apareixia llavors com un màgic, com un heroi, com un ésser superior d'un poder que jo no sabia explicar-me. Des de llavors no he pogut deixar d'estimar i de venerar el gran mestre.

Si parlem del nostre renaixement musical, hem de deturar-nos atentament, encara, en els concerts que el mestre Nicolau dirigí en els teatres Novetats i Eldorado, i hem de deixar gravada amb lletres d'or la data de la primera audició a Barcelona, l'any 1900, de la «Novena Simfonia» de Beethoven, amb la cooperació de l'Orfeó Català, que marcà, potser, el punt culminant en l'actuació del mestre Nicolau com a director d'orquestra. Hem de senyalar que, gràcies al mestre Nicolau, es pogueren conèixer i sentir amb freqüència llavors a Barcelona les «Simfonies» de Beethoven i les obres més característiques de Schumann, de Berlioz, de Mendelssohn, de Weber, i gràcies a ell, que donà a conèixer anticipadament els fragments més senyalats de les grans produccions wagnerianes, fou excellentment preparat l'adveniment de Wagner a l'escena del Liceu. Al seu esperit generós es deu encara el donar a conèixer al públic de Barcelona les produccions dels nostres compositors: Pedrell, Albèniz, Granados i Millet, entre altres.

No podem parlar de renaixement musical sense situar en lloc ben senyalat les obres simfòniques del mestre Nicolau, totes admirablement estructurades i sàviament orquestrades, i, per damunt de tot, com la joia preada de tota la nostra música catalana, les seves composicions corals que escrigué per a l'Orfeó Català, quan sentí dins la seva ànima florir tot l'abrandament de Catalunya i ell, en Nicolau, creient i patriota, es retrobà plenament a si mateix.

Glòria eterna per al seu nom i per al nom de l'Orfeó Català amb el qual es troben íntimament lligades per a sempre, són aquestes obres que volem esmentar avui aquí una per una: «Himne del Poeta», «La mort de l'escolà», «La Mare de Déu», «Divendres Sant», «Entre flors», «Cant elegíac a la memòria del Doctor Robert», «Jesús als nois», «El Noi de la Mare», «Teresa», «Captant», «La mort del soldat» i l'exquisit i flairós «Cicle Montserratí». Només el «Divendres Sant» i el «Captant», que assoleixen una sublimitat que corpren i esgarrifa a tota persona sensible, ja tan immortal el nom gloriós del mestre Antoni Nicolau, avui plorat per tothom.

No podem parla, encara, de cultura musical, entre nosaltres, sense fer un esment molt remarcat d'aquells llargs anys, més de trenta, que el mestre Nicolau regí, organitzà i dirigí l'Escola Municipal de Música, lluitant amb tota llei de traves i de dificultats i fent, no obstant, d'aquesta Escola la primera institució musical de Catalunya, «en la qual—com diu molt bé el mestre Pujol—s'han format mestres avui eminents, executants habilíssims, i de la qual ha irradiat un fort corrent de cultura musical per tota la nostra ciutat, per tota la terra catalana i fins per fora d'ella, car són legió els músics escampats arreu del món, que honoren la nostra terra i l'Escola on es formaren».

Caldria encara, en parlar de cultura musical, no oblidar els seus discursos admirables a l'Escola Municipal de Música, en aquests darrers temps, entre altres escrits seus, plens d'elevació i de sana doctrina, plens de serenor i de saviesa, plens de robustesa i de bon sentit.

Sabem que fa pocs dies llegí en Nicolau al mestre Millet uns molt notables articles destinats a ésser publicats a la «Revista Musical Catalana», que ara constituiran com una mena de testament ideològic i completaran la col·lecció dels seus escrits, en els quals brillen la llum poderosa de la seva intel·ligència i la bondat amorosa del seu cor.

Els qui havíem conegut i estimat el mestre Nicolau, els qui l'havíem tractat i havíem après d'ell, sentim, ara que ens falta, un buit terrible a l'entorn nostre que mai més no s'omplirà.

Catalunya ha perdut un dels seus fills predilectes, però les obres d'aquest fill preclar de la terra, que són un camí afressat i una llicó vivent, faran, per a sempre més, gloriós, arreu, el nom de la nostra Pàtria. Els catalans sabran retre al mestre eminent i a l'educador abnegat el tribut merescut.

Que Déu Nostre Senyor, mentrestant, allà en la seva eternitat excelsa, hagi ja posat al mestre Nicolau la corona immarcessible i justiciera dels elegits a les divines benaurances.

JOAN LLONGUERES

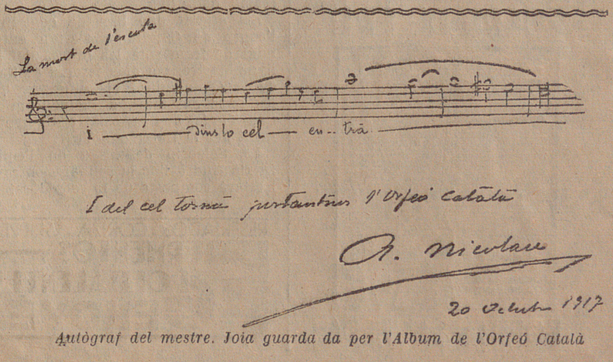

Autògraf del mestre. Joia guarda da per l'Album de l'Orfeó Català

El detenido no explicó satisfactoriamente la procedencia de tales armas y municiones, por lo que fué conducido a la Jefatura, en cuyos calabozos ingresó incomunicado.

Igualmente fué detenido en Hospitalet y en la casa número 6 de la misma calle que el anterior, Francisco Rabadán Gómez, de veinticuatro años, natural de Murcia y vocal de la Directiva del Centro obrero antes mencionado.

En el registro practicado en su domicilio no se encontró arma alguna.

La Policía continúa sus pesquisas para detener a otros dos sujetos complicados en el mismo asunto y que se sospecha están en relación con aquéllos para perpetrar un atentado criminal que tenían proyectado.

Otros tres detenidos

A disposición de la autoridad militar ingresaron en la cárcel Manuel Fernández, Rodolfo Verd y Eduardo Svenvino, que fueron detenidos a su llegada de Buenos Aires de donde fueron expulsados por anarquistas.

Como se los acusa de no haber cumplido el servicio militar, ingresaron en la cárcel hasta que se aclare su situación.

Hallazgo de explosivos

El alcalde de Igualada visitó ayer al gobernador, dándole cuenta de que en un campo próximo a aquella ciudad habían sido encontrados, abandonados, nueve petardos, al parecer inservibles.

Estalla un petardo

Ayer tarde en el paseo de Gracia entre las calles de Aragón y Valencia, estalló un petardo que produjo la alarma consiguiente y causó una lesión leve al transeunte Juan Crespo Martínez, domiciliado en la plaza de Lesseps, número 6.

El lesionado fué auxiliado en una farmacia próxima.

Del atentado al encargado y chofer de la fábrica Nubiola

Ayer mañana el juzgado número quince que instruye el sumario por el asesinato del encargado y agresión al chófer de la fábrica Nubiola, se constituyó en el Hospital de San Pablo para recibir declaración a Hermenegildo Beltrán, que resultó herido.

Parece que precisó que los agresores eran seis: cuatro que dispararon y otros dos que golpearon a las víctimas con las culatas de sus pistolas.

El mismo juzado se constituyó ayer tarde en la Cárcel, donde recibió nueva declaración a los ocho detenidos que se encuentran a su disposición en dicho centro celular, a causa de este atentado.

Fuga de un anarquista loco

El domingo por la tarde se fugó del Manicomio Pedro Mata, de Reus, el conocido anarquista Rafael Torres Escartín.

Como se recordará, el fugado había estado condenado por el asesinato del cardenal Soldevila, en Zaragoza, y por el asalto al Banco de España, en Gijón, y estaba, además, inculpado de ser uno de los autores de la muerte de Manuel González Regueral, ex gobernador de Bilbao, hecho ocurrido en León.

Torres Escartín, después de las condenas fué declarado loco, siendo recluído en el Manicomio de la Nueva Belén, de Barcelona, de donde se fugó hace un año aproximadamente. Fué detenido nuevamente y conducido después a Reus, ingresando en el Instituto Pedro Mata, del que logró fugarse vistiendo el uniforme de los allí recluídos. Se han cursado las oportunas órdenes para su detención.

Extranjeros expulsados

El gobernador civil manifestó a los reporteros que, como resultado de gestiones hechas cerca de la Dirección General de Seguridad, ésta ha ordenado que queden terminados los expedientes de expulsión de once extranjeros que estaban en la cárcel de Barcelona, entre los cuales figuran los conocidos agitadores Soffra y Guelfi.

En cuanto a los otros presos que quedaron en las mismas condiciones, se sabe que están acelerándose los expedientes de expulsión para ultimarlos en el más breve plazo posible.

Detención de maleantes

Agentes de la Brigada de investigación criminal detuvieron anteayer, en la calle de París, a José Guerra Miró y Juan Miquel Comas, a los que les fueron ocupadas una palanqueta, una llave falsa, una linterna y otros útiles para el robo.

También fueron detenidos doce sujetos conocidos como carteristas, espadistas y descuideros.

NOTAS VARIAS

Los estudiantes

Ayer también se dieron en la Universidad todas las clases en las Facultades de Ciencias y de Filosofía y Letras, aunque concurriendo pocos alumnos.

Parece que las Asociaciones de estudiantes acordarán reanudar en breve las clases en los Centros y Facultades donde los escolares se declararon en huelga.

Hoy celebrarán una asamblea los alumnos de la Escuela de Arquitectura de Barcelona, y es muy probable que adopten el acuerdo de reanudar en breve las clases, en vista de que así lo han hecho los de la Escuela de Madrid, después de unas declaraciones del ministro de Instrucción Pública.

—Se nos ruega la publicación de la siguiente nota:

«Por no haberse celebrado hoy lunes la asamblea de la Escuela Superior de Arquitectura, queda aplazada la asamblea convocada para mañana de los alumnos de preparatorio de Arquitectura, la cual se celebrará el próximo miércoles, día primero. — El Comité.»

—Los estudiantes aparejadores continúan en su actitud, sin entrar en las clases, como protesta por las coacciones de que se hace objeto al ministro de Instrucción Pública y a la Cámara de Diputados, en contra del proyecto de ley de los aparejadores.

Actualmente están organizando un mitin en el cual hablarán oradores que conocen muy a fondo dicha cuestión, y en el que rebatirán todas las imputaciones que se hicieron en el del Kursaal.

Cumplimentando al alcalde

El alcalde, doctor Aguadé, ha sido cumplimentado por míster Patel, representante del Municipio de Ahmendabad (India inglesa), al que acompañaban el profesor Montessori y don José María de Sucre.

También le ha cumplimentado el nuevo oficial de la Guardia urbana, señor José Vendrell, inmediatamente después de haber tomado posesión de su cargo.

Lo acompañaban y le presentaron el concejal señor Pla y el señor Ribé, jefe de la Guardia urbana.

Obsequio de un recluso

Uno de los reclusos de la Prisión Celular ha regalado al gobernador civil una artística pluma de plata, que ha construído él mismo.

Llamamiento

Por el Negociado de Asociaciones de este Gobierno civil se interesa la presentación en el mismo, cualquier día laborable, de once a una, de los presidentes o secretarios de las entidades que a continuación se expresan:

Unión Mutual Obrera «La Fraternidad», Asociación Mutualista personal de la Casa Torrabalari, Federación Nacional de Maestros interinos y substitutos, Asociación Rendueles para socorro entre carteros de España, Centro Andaluz, Federación de entidades para la defensa de la familia obrera, Asociación dependientes y empleados mercantiles, Unión de inquilinos, Liga de señoras para la Acción Católica, Casa Valencia, Sociedad de dependientes de guardarropas, Centro Excursionista Aliga, Gremio de Auxiliares de Farmacia de Cataluña, Colegio de Agentes de Cambio y Bolsa y Económica Barcelonesa de Amigos del País.

La muerte de un músico ilustre
DON ANTONIO NICOLAU

Otro rudo golpe para el arte musical patrio. La vida del maestro Nicolau, vida consagrada por entero al arte puro y noble; vida de sacrificios y abnegaciones, se apagó para siempre. El autor de la conmovedora «Mort de l'escolá», que no se puede escuchar sin que las lágrimas asomen a los ojos, ha marchado hacia las regiones eternas, a unirse con otro músico racial y elegido: Amadeo Vives.

El maestro don Antonio Nicolau había nacido en Barcelona el año 1858. Estudió el piano con don Juan B. Pujol, y la armonía y composición con don Gabriel Balart, no tardando en revelarse su gran talento musical.

Antes de cumplir los veinte años, estrenó en el Liceo, fragmentada, una ópera titulada «Constanza»; pero el ambiente artístico de nuestra ciudad era por entonces muy mezquino, y el maestro Nicolau, sintiendo la necesidad de más amplios horizontes y de perfeccionarse en su técnica, marchó a París, de donde regresó en 1886. Fruto de aquella época son sus poemas sinfónicos «El triunfo de Venus», «Spes» y la leyenda «Henora».

Otra vez en Barcelona, se lanzó con ilimitado entusiasmo, sin desfallecer por ningún género de contrariedades, haciendo infinidad de sacrificios, entre ellos muy cuantiosos de orden económico, a la tarea de educación de nuestro pueblo, mediante la divulgación de las obras de los grandes músicos, que se desconocían en Barcelona, en nutridas series de conciertos, de un resultado material casi siempre desastroso, pero de un valor artístico extraordinario.

Fué el maestro Nicolau quien puso al público barcelonés en frecuente contacto con las obras de Mendelsshon, Weber, Schumann, Beethoven y Wagner, culminando su apostolado divulgador en la audición de los más importantes fragmentos de la trilogía wagneriana «El anillo de los nibelungos» (1896 y en la de la «Novena sinfonía», de Beethoven (1900), en la cual colaboró el «Orfeó Catalá».

Por cuenta propia, al principio, al frente de la Sociedad Catalana de Conciertos, más tarde, en el Liceo unas veces, otras en el desaparecido teatro Lírico, realizó don Antonio Nicolau una formidable labor como director de orquesta, labor de una constancia, un entusiasmo y un valor realmente extraordinarios.

Sin embargo, el eminente músico, fué rudamente combatido, y una grave enfermedad le obligó a abandonar en absoluto la dirección de conciertos sinfónicos.

En el año 1.896, el maestro Nicolau, que desempeñaba el cargo de profesor de Armonía en el Conservatorio del Liceo, fué llamado a dirigir la Escuela Municipal de Música.

Llevaba treinta y un años al frente de aquel centro docente, cuando un desgraciado accidente, que todos recordarán, puso en peligro su vida y le apartó temporalmente de sus labores.

Poco después fué jubilado y nombrado director honorario de la Escuela en la que no ha mucho se le rindió un sentido homenaje.

Sus actividades de director de orquesta y educativas, no le apartaron de las de compositor. En los más variados géneros se mostró el numen musical del maestro Nicolau, que dió a la escena lírica las óperas «Un canto» (1.887) y «Corazón de fuego» (1.895).

No obstante, la personalidad, la inspiración, el talento del maestro Nicolau se manifiestan con todo vigor cuando el músico, impulsado por el espíritu de raza, se entrega con fervor de iluminado a las obras corales, y produce «La mort de l'escolá», la enternecedora «Mare de Deu», el «Himne del poeta», el «Divendres Sant», el «Cant elegíac», «El noi de la mare», «Teresa», «Entre flors», «Cantant», «Jesús als nois» y «La mort del soldat», obras de inmarcesible belleza, que le sobrevirán eternamente.

El maestro Nicolau tuvo su mejor intérprete en el «Orfeó Catalá», que al difundir la alta inspiración del compositor, elevaba y engrandecía sus propios méritos.

Cataluña, España entera, lloran al maestro venerable. Nosotros, presa de acerbo dolor, elevamos preces al Altísimo para que acoja en su santo seno el alma de un artista de corazón y un hombre todo bondad y ternura.

En la casa mortuoria

La noticia de la muerte del ilustre músico causó en el mundo musical y artístico y también en la masa popular, general sentimiento, que se manifestó en la casa mortuoria con la presencia de numerosas personas y representaciones que acudieron a expresar su pésame.

El señor Nicolau no había abandonado el lecho desde que fué arrollado por un carro a la salida de la Escuela de Música, ya que las complicaciones que se habían presentado, debido a su edad, le habían privado hacer vida normal. El jueves último sufrió una recaída y el domingo, cuando intentó levantarse unas horas, hubo de desistir de su propósito, por faltarle las fuerzas, expirando dulcemente a las tres y media de la tarde, rodeado por su esposa e hijos.

El primero en llegar al domicilio del maestro Nicolau fué el director del Orfeó Catalá, don Luis Millet, quien, muy emocionado, oró unos momentos ante el cadáver.

Al salir, muy afectado, dijo el maestro Millet:

—Las obras del maestro Nicolau son las que han dado carácter al Orfeó Catalá.

El jefe de Ceremonial, señor Ribé, visitó, en las primeras horas de la tarde, a los familiares del señor Nicolau, expresándoles, en nombre del alcalde, el pésame de la ciudad e indicándoles que serían tributados al cadáver del maestro Nicolau los mismos honores que se rindieron al maestro Vives.

Los pliegos colocados en la portería se cubrieron en seguida de firmas.

Estuvieron también dando el pésame a los familiares del difunto los maestros Lamotte de Grignon y Pujols.

El escultor Renart sacó unos apuntes y la mascarilla del cadáver del maestro Nicolau.

Testimonios de pésame

El presidente de la Generalidad, don Francisco Maciá, acompañado de su secretario señor Alavedra estuvo por la noche en el domicilio de los familiares del maestro Nicolau, dándoles el pésame.

También acudieron a expresar su condolencia el consejero de Cultura de la Generalidad, señor Gassol; el presidente del Orfeó Catalá, señor Cabot, y el violinista Costa.

Durante el día de ayer continuó el desfile de personas por la casa mortuoria para expresar su condolencia a la familia del maestro Nicolau. Como quiera que la viuda del ilustre músico se halla muy delicada de salud e ignora el fallecimiento de su esposo, no se permitió que persona alguna subiera al piso que habita la familia, para que la entrada y salida de muchas personas no llamara la atención de la enferma.

El féretro

El cadáver del ilustre compositor fue colocado sobre un túmulo en una de las habitaciones de la casa que recaen a la calle de Pablo Iglesias. A los pies del cadáver fueron colocados dos ramos de flores, ofrenda de unos alumnos del finado.

Velaron el cadáver durante la noche del domingo los hijos y sobrinos del finado.

En los pliegos colocados en la portería de la casa donde habitaba el maestro Nicolau firmaron innumerables personas, entre ellas todos los profesores y alumnos de la Escuela Municipal de Música.

En el Orfeó Catalá

Durante la mañana de ayer se trabajó activamente en el Palau de la Música Catalana para dejar instalada la capilla ardiente donde ha quedado expuesto al público el cadáver del maestro Nicolau.

En los balcones del Palau de la Música Catalana se han colocado colgaduras negras.

A las cuatro y media de la tarde, en un furgón fué trasladado el cadáver del maestro Nicolau al Palau de la Música Catalana. Detrás del coche mortuorio iban los hijos del finado en un automóvil.

El cadáver fué depositado en la capilla ardiente instalada en la sala de ensayos del Orfeó Catalá, sobre un túmulo severo, en cuya cabecera fueron colocadas una imagen del Crucificado y la «senyera» del Orfeó Catalá.

En las paredes del recinto figuran dos grandes banderas catalanas. Alrededor del túmulo arden doce cirios.

La familia hizo entrega del cadáver a la Junta directiva del Orfeó Catalá, que se hallaba en pleno en el vestíbulo del Palau, presidida por el maestro Millet y el señor Cabot. También estaban allí buen número de socios de la entidad, coristas, músicos y profesores y alumnos de la Escuela Municipal de Música.

A las seis se permitió al público desfilar por la capilla ardiente y esta mañana, de ocho a diez de la mañana, se permitirá también desfilar por delante del cadáver del ilustre músico.

Velan el cadáver los coristas y le dan guardia de honor los urbanos de gran gala.

En entierro

El entierro tendrá efecto a las once de la mañana, prometiendo constituir una grandiosa manifestación de duelo.

En el Orfeó se ha anunciado el envío de numerosas coronas.

La fúnebre comitiva pasará por delante de la Escuela Municipal de Música.

Para el mejor orden en el acto del entierro, se ruega a los concurrentes y al público en general se atengan a las siguientes indicaciones:

El entierro sadrá del local del Orfeó Catalá por la puerta de la calle Alta de San Pedro, con el siguiente orden de acompañamiento:

Duelo de las autoridades y familia, Junta del Orfeó Catalá y profesores de la Escuela Municipal, coristas del Orfeó Catalá y otros orfeones, ciegas del Asilo de Santa Lucía, representaciones y Comisiones y discípulos de la Escuela Municipal de Música.

Se ruega a los asistentes al entierro quieran organizar el cortejo en la calle Alta de San Pedro en el orden indicado, reservándose la entrada al local del Orfeó, a las autoridades y delegaciones.

Pésame del gobernador

El señor Ametlla estuvo ayer tarde a dar el pésame a la familia del maestro Nicolau.

El gobernador asistirá hoy al entierro.

El abad de Montserrat

El Orfeó Catalá comunicó la muerte del ilustre maestro al reverendo padre abad de Montserrat, con el siguiente telefonema:

«Amb pregón sentiment comuniquem defunció mestre Nicolau, preguem recomani ánima fervorós cantaire Verge Montserrat. —Orfeó Catalá.»

El padre Marcet ha contestado en los siguientes términos:

«Profondament conmoguts traspás venerat mestre Nicolau, ens associem al vostre dol. Aquest capvespre monjos i escolans cantarán a la dolça Moreneta la Salve composada pel mestre. Que Ella faci la pugui sentir des del cel.—L'abad de Montserrat.»

En los pliegos de firmas puestos en el vestíbulo del Orfeó Catalá el maestro Falla ha escrito:

«Asociándome profundamente al duelo de la música catalana por la pérdida del admirable maestro.—Manuel de Falla.»

Las entidades musicales

En el Orfeó Catalá se han recibido gran número de telegramas y comunicaciones de pésame, entre las que figuran las siguientes:

Escola Coral Terrassa s'associa dol Catalunya mort mestre Nicolau.»

«Orfeó Cossetania, apenat mort mestre Nicolau, tramet sincer condol.—President, Vayreda.»

«Ciutat Girona, profundament condolguda mort catalá il.lustre gran polifonista gloria música catalana, us transmet sentit pesam. —Dalmau, alcalde.»

«Associació Música Girona s'associa condol Catalunya per mort mestre il.lustre.—Batlle, president; Dalmau, secretari.»

«Orquestra Simfónica Girona transmet sentit condol pérdua gloria catalana il.lustre autor «Captant».—Dalmau, president.»

«L'Orfeó Vigatá s'associa al vostre dol per la mort de l'insigne mestre Nicolau, assistirem a l'enterrament amb senyera. — Josep Sans, president.»

«Director Orfeó Catalá. Preguem vulgui representar Associació Música Girona enterrament plorat mestre Nicolau. Gracies. — Batlle, president; Dalmau, secretari.»

«Orfeó Manresá plora pérdua mestre Antoni Nicolau, artista inmortal música coral catalana. Torra, president.»

«Assabentats de la mort del gloriós mestre Antoni Nicolau, l'Orfeó El Roser envía als seus familiars la més gran condolença per la seva desaparició del mon dels vius, s'uneix al condol que sentirán tots els aimants de la música catalana.—Pel Consell directiu, el mestre Marimón i els cantaires; el president, Pere Pomés; el secretari, E. Rei.»

«Escola Municipal de Música de Terrassa s'associa dol mort mestre Nicolau.—Serrat, director.»

«Escola Municipal Música Manresa tramet condolença mort home noble i eminent compositor Antoni Nicolau.—Blanch, director.»

«Centre Catalá Valencia us envía conmogut condol traspás família Nicolau; us presa extensió família il.lustre músic. — García, president.»

El Orfeó Gracienc

Se avisa a los socios del Orfeó Gracienc que deseen agregarse a la «Senyera» de dicha entidad coral en el acto de acompañar los restos mortales del maestro Antonio Nicolau a su última morada, que se hallen antes de las once de esta mañana en el Palau de la Música Catalana, de cuyo local saldrá el féretro.